

Brassói Lapok

XL. évfolyam

259 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi november 11

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 66 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Az ember és a veréb

Irta: Zsolt Béla

A hideg első napjaiban az Andrásy-úton, közel az Októgónhoz, három fecskefészre rátelepedett százezer veréb. Emberi értelemnek örökké megfelfejthetetlen, hogy a két és fél kilométeres, kopaszon csörgő fasornak miért éppen ezt a három fáját választották a tumultuózus, rémülten csiripelő gyülekezésre? Sehol semmi nyoma táplálkozási alkalomnak, védelemnek. Véletlen őszi lomb sem akadt az ágakon, melyek különben is kócosan ritkák. De a verebek mégis szívós fanatizmussal rakódtak rájuk, egymás hegyén-hátán, lökdösődve, birkózva, végén összefolyó masszaként borították el a három aszfaltba fagyott platán-sihedert.

Csakugyan tagadhatatlan, hogy a lét-fenntartási ösztön milyen megmozdulása kalauzolta őket éppen az Abházia-kávéház elé. Lehet, hogy valami metafizikai ok működött közre, hívó emberek effajta tolokódó buzgalommal-izgalommal lepik el a bucsujáró helyeket, ahol valami csoda történt, adva van tehát az eshetőség, hogy bármikor újabb csoda esik. Valamikor talán csoda történt itt, madár-csoda, s a félholt verebek végső szükségben idevonultak láthatatlan zászolcsékkal és most végtelen lánia-zással követelték az új miráklumot.

Este a madár-Lurdes elcsendesedett, a verebek elaludtak. Gömbölyűre hízott avarlevelekként csüggtek az ágakról a jeges szélesendben. Egy ivlámpa rájuk világított és a járkelők megálltak, hogy a különös látványt szemügyre vegyék. A pestiek tehát előgyelednek a fák előtt és kiki erkölcsi hajlama és temperaméntuma szerint kommentálja a zoológiai eseményt.

Jön a jó ember és azt mondja: „Szegények, ebben a hidegben...” Hát nem meglehető? Jön a rossz ember és undorodva kiált fel: „Rémek... legalább két mázsa hus!” Jön a gyermek és azt kérde: „Mama, ezek miért nem fagynak meg?” Mire a mama így válaszol: „Mert az Istenke vigyáz rájuk!” A rendőr nem jön, áll az út közepén és mozdulatlan komolysággal szemeltartja a fa körül gyülekező népeket, időnként ellenőrző pillantást vet a fára.

Hirtelen ijedten elképzelem: mi lenne, ha valakinek eszébe jutna és csak úgy tréfából megrázná a fát? Gondoskodnának róla a rejtélyes Gondviselő, hogy az ébredés másodperc-történyi idejében azonnal használhassák a szárnyaikat, vagy pedig lepotyognának, mint a gyümölcs a fáról, vagy mint, tesszem, a téglák az épületpárkányról, vagy mondjuk... mint az ember, ha történetesen elaludnék a fa tetején és valakinek szembetűnne, hogy miért alszik az az ember pont a fa tetején és csak úgy tréfából megrázná a fát?

Mert megrázná. Ha nem veréb aludna a fán, hanem ember, jönne az ember és megrázná. A jó ember két kézre fogná a fatörzset és felháborodottan kiáltaná: „Mégis csak borzasztó, ez a szegény ember kénytelen a fa tetején aludni!” Nagyot rázna a fán, a szegény ember lepotyogna és a jó ember meleg szavakkal megmagyarázná neki, hogy — miért ne aludjék a fán. Hogy az ember a fáról leeshet, agyonütheti magát, vagy ilyenkor télen megfagyhat a szabadban egy fa tetején és a többi, s hogy a társadalomnak kötelessége, hogy számára megfelelő lakásról gondoskodjék. Ha már most a fáról lerázott embert megkérdeznék a jó ember, hogy hol található az a társadalom, melynek vele szemben elfajta kötelességei vannak, a jó ember némi zavarral körülbelül azt válaszolná, hogy ő csak egy parány, nem azonos

Döntött a minisztertanács

Rendeleti úton hajtják végre a közszolgálatok leegyszerűsítését

Madgearu „zsarolást” emleget és kijelenti, hogy pártja a Skoda-üggyel kapcsolatban nem alkuszik a kormánnyal

Lemond a kormány a tisztviselők elbocsátásáról szóló rendeletről alkalmazásáról?

Bukarest, november 10

A Tatarescu elnöklete alatt tartott péntek délelőtti minisztertanácsban Pop Valér dr. ismertette a közszolgálatok leegyszerűsítéséről és összpontosításáról elkészített reformtervezetét. A minisztertanács úgy határozott, hogy

Az átszervezést rendeleti úton hajtja végre.

A fizetések egységesítéséről külön törvényt készítenek, melyet az új költségvetéssel együtt nyújtanak be a parlamenthez.

Délután 3 órára újabb minisztertanácsot hívtak össze, amelyen Titulescu nagyszabású expozé keretében a nemzetközi politikai helyzetet fogja ismertetni.

„A nemzeti-parasztpárt ellenzéki magatartásának semmi köze a Skoda-ügyhöz.”

A Skoda-jelentés nyilvánosságra hozatalának újabb elhalasztása következtében a fővárosi lapok nyilvánvalóan nem százszázalékosan megbízható értesülésekkel próbálják a nagyközönség kíváncsiságát kielégíteni. Így az Adeverul úgy véli, hogy Cihosky tábornokon kívül Popovici Mihály volt igazságügyminiszter felelősségét is megállapítja a jelentés, amiatt, hogy a házkutatás éjjelen állítólag megkönnyítette az okmányok eltűnését, melyek a megvesztegetettek neveit tartalmazták.

Boila Romulusz esete igen érdekes jogi vitákra ad alkalmat. Szakértők véleménye szerint ellene a jelentés alapján nem lehet bírói eljárást indítani, tekintve, hogy Boila annakidején

a kolozsvári törvényszéken saját maga kérte vagyoni helyzetének felülvizsgálását, s az ügyben még eddig ítéletet nem hoztak.

A Dimineata ma közli Madgearu nyilatkozatát, aki a Skoda-ügyről a következőket jelentette ki:

a társadalommal és csak általánosságban beszél, a kötelességét teljesítette, az emberi szolidaritás parancsának engedelmeskedett... egyébként megtenné, a mit megtehet, de hát mit tehet ő?

A felesége pedig hazáig szidná a jó embert, mert avatkozok idegen emberek dolgába és egyáltalában miért bolygatta meg ezt a szegény embert, mikor az már „egészen jól megvolt azon a fán”?

Jönne a rossz ember és megrázná a fát, mire az a másik ember a földvonzás és a nehézségi erő törvényének engedelmeskedve, természetesen lepotyogna. A rossz ember erre azt mondaná röhögve: „Hát maga él, barátom? Azt hittem, hogy felakasztotta magát”? És abban a tudatban állana tovább, hogy az ágrólszakadt szegény embernek ő adta az egyetlen praktikus tanácsot.

Jönne a gyermek és kérdezné: „Mama, miért alszik az az ember a fán?” Mire

zöket jelentette ki:

— A nemzeti-parasztpárt ellenzéki magatartásának semmi köze a Skoda-ügyhöz. Hangsúlyozom, hogy a jelentéssel kapcsolatban nem bocsátkozunk és nem bocsátkoztunk vásári alkuba a kormánnyal. Magatartásunkat kizárólag az állam nagy érdekei fogják irányítani és most kijelentem, hogy

erélyesen visszautasítunk minden zsarolást, melyet a Skoda-jelentés segítségével ellenünk bárki is megkísérlelne.

— Mi továbbra is megmaradunk a nemzeti-parasztpárt eszmei irányvonalán, folytatjuk azt, amit a multban tettünk és ezután sem fogunk meghátrálni a veszélyek és a fenyegetések előtt. Emlekeztet az ellenzéki harcaink eléggé megacéloztak bennünket. Az ellenünk folytatott rágalombadjáratok azt eredményezték, hogy pártunk a leghatalmasabb politikai szervezetté nőtte ki magát.

— Ezek az újabb kísérletek sem mozgathatnak ki tehát bennünket hadállásából.

Volt pénzügyminiszterek a tisztviselőelbocsátásokról

A tisztviselőkérdéssel kapcsolatban az Adeverul megszólaltatja Argetoianu és Madgearu volt pénzügyminisztereket. Argetoianu úgy vélekedik, hogy a kinevezések felülvizsgálása csak a tisztviselők 25 százaléka esetében lehetséges.

Ha ezeknek mindjárt felét is elbocsátanák, a kormány így sem érhetne 100 és egynéhány milliónál nagyobb költségvetési megtakarítást, ami az állami büdzsé végösszegét tekintve, nem játszik döntő szerepet.

Madgearu kijelenti, hogy a kormányt

inkból, bármilyen nagy körülményekkel is készítik a támadást ellenünk.

A kormány félhivatalosában Bentoiu Aurelian képviselő, a parlamenti bizottság főelőadója válaszképpen a különböző sajtóközleményekre bejelenti, hogy a jelentés nem tartalmaz eltérést a bizottság által megtárgyaltaktól. Az adatok logikus felhasználása folytán

nem foglalnak helyet a jelentésben sem igazságtalan feltevések, sem háttérben álló érdekek által sugalmazott megállapítások.

— A kormány — mondja Bentoiu — tárgyilagos maradt úgy a vizsgálat folyamán, mint a jelentés elkészítése alkalmával.

Végül hangoztatja, hogy megérti a közvélemény idegességét, miután adva van a tárgy fontossága, de reméli, hogy az ország becsületes közvéleménye meg fogja érteni a késedelmet, tekintve, hogy 30 ezer oldalnyi irat és tanuallomás áttanulmányozása után kell elkészíteni a jelentést.

politikai célok vezérlik az állami gépezet leegyszerűsítésében. Éppen ezért a nemzeti-parasztpárt nyilvánosan kötelezi magát arra, hogy kormányrajövetelekor a törvényesen kinevezett és most formai okokból elbocsátott tisztviselőket

állásaikba visszahelyezi, elmaradt fizetéseiket pedig a rendelkezést aláíró miniszterek vagyona terhére fogja visszamenőleg is folyósítani.

A helyükbe kinevezett új tisztviselőket ugyanakkor 24 órán belül menesztik állásaikból.

ve a mérlegelendőket, folyamatba tenni ellene az eljárást, mondjuk, mezőrendőri kihágás miatt, mert estében letört egy ágat a székesfőváros tulajdonát képező platánfáról.

A három fán azonban szerencsére nem emberek, hanem verebek alusznak. Ez jó ember, rossz ember, gyermek, mama, rendőr, különböző megokolásokkal, de egyértelműen respektálják, sőt megvédik a verebek védtelenségét, kiszolgáltatottságát. Sőt egészen bizonyos, hogy ha akárcinek eszébe jutna ezek ellen az ártatlan madárkák ellen merényletet elkövetni, az emberek véresre vernék. A kultura és a humanizmus nevében minden elképzelhető eszközzel tiltakoznának az effajta barbár, embertelen, kulturálatlan eljárás ellen.

Mert a veszélyben forgó humanizmus és a kultura védelme mindenkor kapóra érkező és jól bevált jogcím arra, hogy az emberek véresre verjék egymást.

Tessék kívágni! s eltenni!

5. sz. SZELVÉNY a B. L. novemberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 novemberi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedéshatárát Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a fábriármányosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

A kérdés egyébként, a fenti nyilatkozatoktól eltekintve, igen élesen foglalkoztatja a politikai köröket. Bukarestből a következő újabb jelentést kaptuk:

„Házi” interpellációk készülnek a kormány ellen

A tisztviselőbocsátások ügye újabb fordulat előtt áll. Ismeretes, hogy az ellenzéki pártok csaknem kivétel nélkül a leépítések ellen foglaltak állást s nézeteiket hivatalos lapjaikban nyomatékosan kifejezésre is juttatták. A független fővárosi sajtóorgánuk is erre az álláspontra helyezkedtek, közöttük az Adeverul, mely kimutatta egyfelől az elbocsátások módjának törvénytelenését, másfelől azt is megírta, hogy

a törvénytelenül kinevezett tisztviselők menesztésével csak 25 millió lejt tudna megtakarítani a kormány a tervezett 800 millió helyett.

A sajtóban folyó vitákkal egyidejűleg az ellenzéki pártok elhatározták, hogy a kérdést parlament elé viszik.

A Curentul ma azt a szenzációs hírt közli, hogy a kormány elejét akarja venni a már most viharosnak ígérkező parlamenti harcoknak és

lemond a rendeletörvény alkalmazásáról.

A lap szerint Angelescu közoktatásügyi miniszter hívei előtt kijelentette, hogy egyetlen tisztviselőt sem bocsát el.

Ugyancsak a Curentul másik cikkében azt írja, hogy több kormánypárti parlamentár interpellációt terjeszt elő a kormány gazdasági politikájáról, a tisztviselőkérdésről és a párt parlamenti aktivitásáról. Mindezt abból az alkalomból tennék, hogy a parlament megnyitása egybeesik a párt uralomrajövetelének egy éves évfordulójával.

Kongresszusi hívnak össze a szociáldemokraták

A szociáldemokrata párt végrehajtóbizottsága ma ülést tartott és elhatározta, hogy a szervezeti kérdések letárgyalása és a párt programjának módosítása céljából összehívja az országos kongresszust, egyben megbízást adott Lothar Radaceanu főtitkárnak az új programtervezet elkészítésére. Az időszaki kérdések letárgyalása során a bizottság úgy döntött, hogy megszakít minden tárgyalást a kommunistákkal.

Merényletet követtek el a kínai diktátor vonata ellen

Tokió, november 10.

A Simbun-Rengo japán távirati iroda értesülése szerint Csang-Kaj-Sek tábornagy, a nankingi központi kínai kormány miniszterelnöke ellen merényletet követtek el. Amikor különvonata Nankingból Pekingbe menet az egyik állomáson áthaladt, alatta bomba robbant, amely összeroncította a vonat utolsó kocsiját. Ennek utasai közül ketten szörnyethaltak, négyen pedig súlyosan megsebesültek, a diktátornak azonban semmi baja sem történt.

Csang-Kaj-Sek különben azért utazott Pekingbe, hogy az ottani japán követtel megtárgyalja a távolkeleti helyzetet. A megbeszélések főtárgyát Kína és Mandzsukuo viszonya képezi.

Valószínű, hogy a merénylet kínai nacionalisták műve, akik már régóta hazáruháznak tekintik a tábornokot, mert általában paktál az idegen hatalmakkal, sőt suttogásban a japánokkal is.

A sziguranca vezérigazgatója ragaszkodik lemondásához

Bukarest, november 10.

A fővárosi lapok hírül adták, hogy Stancescu ezredes, a sziguranca vezérigazgatója, bizonyos incidens következtében lemondott állásáról. A Dimineața úgy tudja, hogy Stancescu elhatározása megmáshatatlant és ragaszkodik ahhoz, hogy az incidens következményeit a maga részéről ebben a formában vonja le.

Letartóztattak egy minisztériumi ellenőrt

Bacau, november 10.

A bacau rendőrség hivatalos hatalommal való visszaélés és zsarolás miatt letartóztatta Vorvoreanu Mihályt, a közlekedésügyi minisztérium ellenőrt és Maniu Teodor nevű barátját. Vorvoreanu néhány hónappal ezelőtt a minisztérium megbízta, hogy a helyszínen vizsgálja felül az autóbusszjáratokra kiadott engedélyeket. Az ellenőr megbízatásának úgy tett eleget, hogy az engedélyeket egyszerűen elkobozta a tulajdonosoktól, akiknél később megjelent Maniu Teodor és bizalmasan közölte, hogy „módjában áll mindent elintézni”. Ezzel a leleményes eljárással nagyszegű pénzt sikerült nekik összeharcolni, melyen testvériesen megosztottak.

A CFR pénzügyi főellenőre

A már kiutalt pótlékok visszafizetésére kötelezi a vasutasokat

Bukarest, november 10.

Ismeretes a CFR vezérigazgatóságának az elhatározása, hogy a nyár folyamán történt átszervezési munka során megállapított fizetési pótlékokat az októberi fizetéssel egyidejűleg folyósítja. A kifizetések a vidéken már megkezdődtek és most került volna sor Bukarestre.

Nagy meglepetésre azonban az államvasutak

pénzügyi főellenőre úgy intézkedett, hogy a pótlékok folyósítását azonnal szüntessék be. Ugyanakkor utasította az érdekelt vidéki vasutasokat, hogy a — szerinte — törvénytelenül felvett pénzeket záros határidőn belül fizessék vissza.

A főellenőr eljárása vasutas körökben nagy meglepetést keltett. Többen elhatározták, hogy a közlekedésügyi miniszterhez fordulnak jogorvoslás végett.

Az eddigi együttessel 24 órán belül

Megalakult a Flandin-kormány

Herriot és társai újra tárcát vállaltak, — Doumergue-n kívül még csak Petain marsall maradt ki az új kabinetből

Sikerült lenntartani egyelőre a pártközi békét Franciaországban

Páris, november 10.

A Doumergue bukásával bekövetkezett kormányválság gyors megoldást nyert. Az új kormány megalakításával megbízott Flandin-nek, aki mint a közpárti demokráta szövetség elnöke, a Doumergue-kormány munkügyi minisztere volt, sikerült megmentenie a pártközi békét és a nemzeti kormány eszméjét azzal, hogy elejtette a költségvetési pótmeghatározásra vonatkozó javaslatot, amely közvetlen oka volt a radikális miniszterek kormánybuktató kiválásának. Az alkotmánymódosítást ugyan sürgősen tető alá akarja hozni Flandin is, de nyilván olyan értelemben, hogy az elfogadható lesz a radikálisok részéről is. Erre mutat, hogy Herriot és lemondott miniszter társai csaknem mind tárcát vállaltak az új kormányban is.

AZ „UJ” FLANDIN-KABINET

Flandin a késő éjjeli órákban fejezte be a kormányalakítással kapcsolatos tárgyalásait s miután megkapta a radikálisok támogatását, éjjel fél háromkor nyilvánosságra hozta kormánya listáját, a mely a következő:

Miniszterelnök — Flandin, tárcanélküli miniszterek — Herriot és Louis Marin, igazságügyminiszter — Pernot, külügyminiszter — Laval, belügy — Regnier, pénzügy — Germain-Martin, hadügy — Maurin tábornok, tűzérési főfelügyelő, légügy — Denain tábornok, munkügyi — Jaquier, közoktatásügy — Mallarmé, tengerészeti miniszter — Pietri, közmun-

kaügyi — Roy, kereskedelmi miniszter — Marchandau, földművelésügyi miniszter — Cassez, közegészségügyi — Queuille, gyarmatiügyi — Rollin, nyugdíjügy — Rivollet, postaügy — Mandel, Clemenceau volt kabinetfőnöke, kereskedelmi tengerészeti — William Bertrand.

Feltűnést kelt, hogy Petain marsall, a volt hadügyminiszter kimaradt a kormányból. Marchandau, ki Sarraut lemondása után a belügyminisztérium élére került, most visszakapta eredeti tárcáját és Regnier lett a belügyminiszter. Az új kormány erőviszonyai általában azonosak a Doumergue volt kabinetjével s ugyanúgy, mint az a parlamentben a középpártok, radikál-szocialisták, szocialista köztársaság- és francia szocialisták támogatására számíthat.

Kormánylistája közzétételével egyidejűleg Flandin meglepedéssel jelentette ki, hogy kabinetje révén a belpolitikai fegyverszünet továbbra is fennmarad.

A Flandin-kormány tagjai még az éjszaka folyamán letették az esküt az Elysée-ben Lebrun köztársasági elnök előtt s a kinevezésükről szóló rendeletek a hivatalos lap pénteki számában már meg is jelentek. Az új kormány pénteken délelőtti tartotta meg első minisztertanácsát, a parlamentben pedig a jövő kedden mutatkozik be.

A JOBBOLDAL SZERINT A MEGOLDÁS CSAK ÁTMENETI

A kormányválság délutánja és éjszakai Párisban általában nyugodtan telt

A gyártól egyenest a fogyasztóhoz!

Modern jelszó, amely azt célozza, hogy a vevő a lehető legolcsóbban jusson hozzá valamely cikkhez — megtakarítva neki a közvetítő kereskedelem szokásos hasznát.

Ez a rendszer tehát rendkívüli előnyt jelent a vevőknek — feltevé, hogy valóban direkt a gyártól vásárol; tudvalevő azonban, hogy manapság sok üzlet teljesen jogtalanul „gyári lerakotnak” nevezi magát.

GALLIA ROMÁN-FRANCIA SELYEMGYÁR

Haute-Nouveauté selymek behozatala

A Chanel-selymek kizárólagos árusítása

BRASSÓ, Szabadságtér 3. (Buzasor)

NAGYSZEBEN: Strada Regina Maria 34.

KOLOZSVÁR: Str. Gen. Necolcea 2. (Korniss-u. Renner palota)

el. Az utcákon csendes volt a hangulat. Mindenütt rendkívül erős karhatalmi osztagok vigyáztak a rendre, különösen a szenátus tájékán. A hatóságok ugyanis attól tartottak, hogy a jobboldali ifjúság ismét tüntetésekre ragadtatja magát. Az esti órákban a nagy sugárutakon izgatottabbá vált a hangulat. Kiseb-nagyobb diákcsoportok verődtek össze s tüntettek a radikálisok ellen, az erős rendőri készség azonban néhány ember őrizetbevételével elejét vette a komolyabb kilengéseknek.

A jobboldali sajtó általában csak átmeneti megoldásnak tekinti a Flandin-kormányt. Ezzel szemben a baloldal azt tartja, hogy a radikálisok mindaddig támogatni fogják Flandint, amíg gondoskodik az ország gazdasági talpraállításáról és a köztársasági intézmények védelméről. A radikálisok is óhajtják a pártközi béke fenntartását, mert tartanak a február 6-iki események megismétlődésétől. Amint most kilálglik, Doumergue távozását inkább csak lélektani okok tették szükségessé. Doumergue ugyanis hagyomány és parlamentellenes módszereivel és főrekeveiével sértette a képviselőház önértékét. A baloldal nem bizonytalan a fasizmus előrevetett árnyékát látta.

— Számos nő bajnál reggel, éhgyomorra félphányi természetes „Ferenc József” keserűviz végtelen nagy megkönnyebbülést érez azáltal, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy az igen enyhe hatású Ferenc József vizet, különösen a szülészeti osztályon a legjobb eredménnyel alkalmazzák.

Gömbös semmeringi tanácskozásain jelen volt a bécsi német ügyvivő is

Bécs, november 10.

Gömbös magyar miniszterelnök felelősségével és kíséretével Rómából jövet csütörtökön este 8 órakor a Semmeringre érkezett.

Pénteken délelőtt a magyar miniszterelnök az üdülőhelyen megbeszélést folytatott Schuschnigg kancellárral és Stockinger kereskedelmi miniszterrel. A tanácskozásokban Kállay magyar földművelésügyi miniszter is résztvett, aki már tegnap hosszasan tárgyalott Stockingerrel, majd vele együtt látogatást tett Schuschnigg kancellárnál, előkészítve a pénteki zárómegbeszéléseket.

Az Uj Nemzedék bécsi jelentése szerint a semmeringi tárgyalásokon jelen volt a bécsi német ügyvivő is.

A kiadott hivatalos közlemény szerint Gömbös újra tárgyal Schuschnigg kancellárral, Berger-Waldenegg külügyminiszterrel és Starhemberg alkanellárral. Schuschnigg pénteken délelőtt ebédet adott a magyar miniszterelnök tiszteletére.

Hadijelentés:

A szatmári határon a csempésztevékenység megerősödött

Csapataink nagyarányú ellenakcióba kezdtek

Szatmár, november 10. Nagyarányú csempészésről rántotta le a leplet a véletlen. Bikszád község közepén a csendőrszék két gyanúsnak látszó parasztszekeret állított meg. A fuvarosok zavart viselkedése még inkább növelte a csendőrök gyanúját, mi-értis a szekereket tüzetesen átkutatták. A kutatás meglepő eredménnyel járt, mert a lehányt szalma alól egymásután bukkantak elő a színes selyem és kartonyégek. A parasztokat nyomban bekisér-tek a legközelebbi csendőrszékbe, ahol vallatásra fogták őket, hogy miképpen jutottak az áruhoz. A vallomások során a fuvarosok egy ismert nevű szatmári kereskedőre hivatkoztak, aki megbizta őket, hogy a csempészett árut hozzák át a határon.

A szatmári rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be az ügyben, melynek során több házkutatást tartottak, azon- ban ezeknek eredményét a nyomozás

érdekében egyelőre még titokban tart-ják. Az a feltevés merült fel ugyanis, hogy ez az eset csak egy szála annak a nagyarányú csempésztevékenységnek, a mely az egész határszélet behálózta. Az ügyben szenzációs letartóztatások várha- tók.

32 rutén szeszcsempész

A határrendőrség Kanyósi István és Kanyósi Mihály testvérek határszél kö- zelében fekvő tanyáján házkutatást tar- tott. A rajtaütésszerű házkutatás alkalmával 32 ugocsamegyei rutén parasztot találtak a tanyán. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a rutének rendszeresen járnak át Kanyósiék tanyájára, ahol feketeszest vásárolnak 1-5 literes tétel-ekben.

A 32 rutén parasztot tiltott határátlé- pés címén hadbíróság elé állították, míg a 2 gazda ellen megindították az eljá- rást.

Táviratilag függesztette fel a munkaügyi minisztérium a betegsegélyzői hátralékok miatt elrendelt árveréseket

A nagyszalontai kisiparosok emlékiratára érkezett a rendelkezés, amely egyelőre csak Nagyszalontára vonatkozik

Nagyszalonta, november 10.

Az új társadalombiztosító törvény az egész ország területén hatalmas elkesere- dést váltott ki a kisiparosokból. A tör- vény a betegsegélyzői díjakat tetemesen felemelte s tette ezt éppen akkor, ami- kor a kisiparosság jövedelme az eddigi évekhez viszonyítva a felére esett s ma már abban a helyzetben vannak, hogy rendes adóikat sem tudják megfizetni. A betegsegélyző pénztárak természetesen pincenek tekintettel semmiféle mentse- g-re s könyörtelenül a törvény rendelkezé- sei szerint lépnek föl, ami azt jelenti, hogy a késedelmes fizetőkön kétszeresen hajlík fel a díjakat.

A nagyszalontai iparosokat az utóbbi hetek alatt érte el ez a keserves sors. A nagyváradi betegsegélyző tömegesen tü- zette ki az árveréseket akkora összegek miatt, hogy azoknak a kifizetése egyet jelentett volna az érdekelt kisiparosok tönkretételével. Nagyszalontán most kü- lönösen keserves a kisiparosok helyzete s azért az érdekeltek emlékiratot szer- kesztettek s a polgármesteri hivatal ut- jáján eljuttatták a munkaügyi miniszté- riumhoz. Az emlékiratban felsorolták sé- relmeiket, hangsúlyozták, hogy a tör-

vényt az iparosság tudta nélkül hozták meg, noha a törvényhozók más szándék- kal terjesztették javaslatukat a parla- ment elé s általában méltatlannak tartják azt, hogy a törvény kötelezővé teszi a be- lépést a kisiparosokra is. Kéri ezért a törvény olyanértelmi módosítását, hogy a kisiparosok közül csak az legyen tagja a társadalombiztosítóknak, aki akar. Egy- ben kéri a kitűzött 54 árverés felfüg- gesztését is, legalább addig amíg a tör- vénymódosítás kérdésében valamilyen döntés történik.

Az emlékirat eredménnyel járt, amen- nyiben csütörtökön délelőtt távirati ren- delkezés érkezett a munkaügyi miniszté- riumból. A rendelkezés felfüggeszti a ki- tűzött árveréseket s megtilti a lefoglalt ingóságok elszállítását. Mondanunk sem kell, hogy a miniszteri közbelépés nagy örömet keltett a kisiparosok között, mert reményt nyújt arra, hogy a törvényt va- lóban módosítják. Ettől függetlenül azon- ban a miniszteri távirat lehetővé teszi azt, hogy az elmaradt betegsegélyzői il- letékek után a kisiparosok legfeljebb 5 százalékos késedelmi kamatot fizessenek a kétszeresen megállapított büntetéspénz helyett.

35 ezer könyv,

de miért olyan nehéz hozzájutni?

Látogatás a marosvásárhelyi könyvtárban

Marosvásárhely, november 10.

Egész Romániában nincs párja, de talán a határon túl is kevés kisváros dicsekedhetik olyan nyilvános könyvtárral, mint Marosvásár- hely. 35.000 könyv, a legszebben rendezett könyvtár, gyönyörű könyvtárterem, modern olvasóasztalok. Egyszóval, minden megvan, csak látogató hiányzik. Mert a marosvásárhe- lyi városi könyvtár nemcsak szépségével, gaz- dagságával, hanem még valamivel dicseked- hetik, amivel aztán egész bizonyosan egyedül áll az összes hasonló intézmények között: a könyvtár csak tagoknak áll rendelkezé- sére.

Aki a városi könyvtárt igénybe akarja venni, be kell iratkozni tagnak, mint egy kölcsön- könyvtárba. Csak esetekben olvashat fenn a könyvtárban, vagy vihet ki könyvet. Igaz, a tagsági díj - jóval magasabb volt - most már csak évi száz lej. Nem sok, de mégis érthetetlen, hogy az a közönség, amelyik megalapította s a melynek pénzéből ma is fenntartják, csak akkor veheti igénybe a könyvtárat, ha ezt külön megfizeti,

— eltekintve attól, hogy ezzel a megadózatás- sal éppen azt a jelleget tagadják meg, ami a nyilvános- és közkönyvtáraknak lényege. Ide- gen ezek szerint semmiesetre sem veheti igénybe, mert egész bizonyosan nem tag, vagy, ha ragaszkodik hozzá, hogy belenézzen egy könyvbe, amely a marosvásárhelyi városi könyvtár tulajdonában van, iratkozzék be egy évre száz lejért tagnak.

Már emiatt is érthető, ha a könyvtár gyéren látogatott, de van egyéb ok is.

170 HELYETT — 30

Ezt a tagdíjat nem teszi indokolttá a könyv- tár fenntartása sem. Évi 40-50 ezer lej a maximális összeg, amit a költségvetésből a könyvtár fenntartására és új beszerzésekre fordítanak. Ennek jórészt folyóiratok előfi- zetése emészt fel, holott megközelítően sem áll annyi folyóirat a közönség rendelkezésére, mint régebben. A magyar impérium alatt

170 folyóirat járt a könyvtárba s ugyanilyen arányban jutott új könyvek beszerzésére is. Ma mindössze 30 folyóiratra fizetnek elő és ebből összesen három magyarul.

Végre... A régen vágyott rádió-
készülék!

Természetesen ismét PHILIPS hozza az úttörő újítást... Egy új Superhet, mely első a maga nemében, mert eddig ismeretlen újítása a titokzatos „OCTODE SUPER” keverőcső.

E készülék teljesen kizárja a hangeltűnéseket, elhalkulásokat és a helyi leadóállomások zava-rait! Páratlanul érzékeny az új „PHILIPS” és bámulatosan élethűen adja vissza a hangot.

PHILIPS 521
PHILIPS OCTODE SUPER

Két erdélyi szemle és egy népegészségügyi folyóirat. Ugyanilyen arányú a magyarul kiadott könyvek beszerzése is. Tekintve véve a vá- ros színmagyar jellegét, a város vezetősége igazán nem valószínű azzal, hogy a magyar kultúra — legalábbis arányos — pártolására fordítja a magyar lakosságtól kapott pénzt.

A KÖNYVTÁROS

Molnár Gábor egyik legérdekesebb alakja a városnak. Hetvenöt éves öregur. Rajongója a könyveknek, értékes magánkönyvtárát a vá- rosnak ajándékozza. Szellemi frissége, tájé- kozottsága meglepő. Külön szín Marosvásár- hely paszteljén Molnár Gábor, aki ebben a mi- lőben valószínűtlenül hangzó főszolgabírói pályáról lendült át a városi könyvtárosi állás- ba és — ami még valószínűtlenebbül hangzik — nagyszerűen be is tudja tölteni ezt az ál- lást — kora és szolgabíróvága ellenére. A bel- letrisztikától a szociológiáig egyformán kép- zett s egy-két mondatra tud mutatni az érdeklődő előtt a kéredezett könyv lényegére.

Az egyik látogató Bölöni Farkas Északame- rikai utazásait kéri. Kiderül, hogy a könyvtár- nak két példányban is megvan. Molnár Gábor már hozza is a könyvet, de hozzájárulása ezut- tal nem felvilágosításban, hanem egy kérdés- ben nyílvánul meg:

— Ez az a könyv, amelyet úgy felfu- jtat Hattyú Lajos?

Nem kíváncsi okvetlen közkinccsé tenni Mol- nár bátyánk kritikáját Hattyú Lajos legújabb könyvéről, de semmivel sem tudnám jobban megajjalni azt a tájékozottságot és kritikai készséget, amivel ez a hetvenöt éves öregur a marosvásárhelyi városi könyvtárt vezeti.

AMIRŐL JORGA PROFESSZOR EL- FELEJTKEZETT, — A MINISZTER- ELNÖKI PALOTÁBAN...

A városi könyvtár vendégkönyve sem ér- dektelen olvasmány. Írók, politikusok, román- nok, magyarok, legtöbbször egy-két mondat ki- sértében örökítették meg nevüket benne. A figyelmet azonban Jorga professzor karak- terisztikus sorai ragadják meg legjobban:

„Csodálom a belső szépségét ennek a palotának és kívánom, hogy az új állam- ban a magyar kultúra őrizzék meg összes jogait.”

1922. július 22.

Mindössze néhány év és mégis milyen távol- ság a kisebbségi kulturát elismerő professzor- tól — a nagyhatalmu miniszterelnöktől.

Asztalos Sándor

A férjek gyártották, feleségeik forgalomba hozták a hamis pénzt

Brassó, november 10

A hosszufalusi csendőrség őrmestere már régebben megállapította, hogy a fa- luban hamis huszlejesek vannak forga- lombban. A falu kereskedői, a csendőrség utasítására, megfigyelték a vásárló lakó- sokat és a gyanu a hamisítás ügyében Tóth Annára irányult.

A csendőrség a tegnapi nap folyamán letartóztatta Tóth Annát és Izling Ilonát, akiknél ténylegesen több hamis husz- lejest találtak. A vallatásnál a két asz- szony előbb konokul tagadott, majd Iz- ling Ilona bevallotta, hogy a hamisítás- sal férje, Izling István foglalkozott, míg Tóth Anna és ő csak az értékesítéssel voltak megbízva.

A további vallatás során Izling Ilona elárulta azt a rejtékhelyet is, ahol a ha- mispénzt, a kliséket és a pénznyomógé- peket tartják. A csendőrség Dumitru őrmester vezetésével házkutatást tartott Izlingéknél és a jelzett helyen megta- lálták a gépet, a kliséket, valamint teker- csekbe rendezve a hamisított pénzt is. A hamisított huszlejesek összege 39 ezer lej tett ki. Az ügygel kapcsolatban let- tartóztatták a tulajdonképpeni hamisítót Izling Istvánt, valamint Tóth Jánost s egy Jani Andor nevű hosszufalusi lakost is, akik Izlingnek a hamisításnál segédkez- tek.

A hosszufalusi csendőrség a letartózta- tott pénzhamisító társaságot Brassóba kíséri át.

Tomcsa Sándor:

KISVÁROSI RIPIORTOK...

Őszi vasárnap délután

Kisváros, november 10.

János — könyvelő a szövetkezetnél — elvitte a harangvirágos téstész tányérját, lepallotta sötétkék ruháját, poharat tett maga elé, megtöltötte, aztán három kortyban felhajtotta a langyos, szürke, meszes kutyvizet. Több mint tíz éve jelentette Jánosnál ez a tolás, pallás, ez a szünet és a három korty azt, hogy a nap délutánba fordult.

A vasárnapot viszont a sötétkék szín jelezte, mert János hétköznapi és következetesen szolid szürkés-barnát pallogatott.

Aztán, mintegy bucsuzól, nagyot színpantott a kifőzés pállott, káposztaszagu levegőjéből és felállott az asztaltól.

— Egészségére — szölt be a kis, kövér kosztadónő a konyhából, mire János mosolyogva odabólintott és ezzel végérvényesen átlépte a délelőtti és a délutáni határát.

És most ott állott a vasárnap délutánban, sötétkéken, jóllakottan, kezdődő pocakkal és azzal a várakozással, ami általában meg szokta előzni a vasárnap délutánokat.

— Na de most merre? — gondolta, míg fejébe igazította új kalapját, úgy kutatta a menekülési utját elszántan és átfogón, mint a rab, akinek szerencsésen sikerült

átjutni a fogház falán.

Több éven keresztül tulajdonképpen nem volt semmi gondja a vasárnap délutánokkal. Több éven keresztül tölt, pallott és ivott, aztán valamivel négy óra után felment Rózsikáékhoz. Az ebéd és a négy óra közti idő pedig eltelt a készülődéssel. Több éven keresztül megébédelt, hazament, otthon szundikált vagy olvasott, a könyv és az álmok mellől az órára pislogva, háromkor lassan készülődni kezdett, fél négykor elindult és négy utánra nagy kerülővel Rózsikáékhoz ért. Ott egyszer mint máskor a mama fejfájásáról panaszkodott, Rózsika színtelen mosollyal fogadta, aztán fél hétig vagy zongorázott, vagy az ablakon néztek ki, egész addig, míg a mama felkattintotta a vilányt, aztán kiment, hogy uzsonnához terítsen. És János részére Rózsika, ez a színtelen és szagtalan kisvárosi hölgy nem is volt más, mint vasárnap délutáni program. De sokkal jobban félt János attól, hogy valami más vasárnapi délutáni időtöltést dolgozzon ki magának, mintsem szakítson ezzel a márával, ezzel a lányával, a kissé bántó villanyfelgyújtással és a piritott kenyéres uzsonnával, mely úgy következett a vasárnap délutáni együttlétekre, oly könnyörtelenül és rettenetesen, mint a halál.

Rózsika és a szerelem

És ha mostanában nem is járt Rózsikáékhoz, ezt csak azért tette, mert a fizetéséből ismételtelen leütöttek háromszáz lejt, mert bizonyos pletykáról értesült és ezzel egyidőben a mama olyan célzást tett, hogy Rózsika után érdeklődjön egy nyugdíj jogosult vasutas.

Erre János — mivel tulajdonképpen irtózott egy piritott kenyértől, mint a felelősségtől — amellel döntött, hogy a vasárnap délutánokat megpróbálja zongorászni, uzsonna és Rózsika nélkül eltolteni; Rózsika nélkül, akit mégiscsak legelő kellet volna emlitenünk.

Ez a mai vasárnap délután volt a harmadik zongora-, piritott kenyér- és Rózsika-mentes vasárnap délután; Rózsika-mentes — mondjuk — mert ha már megint nem Rózsikát említettük először, legalább említsük kétszer.

Ez a vasárnap délután volt sorrendben a harmadik és elviselhetlenségében a legnehezebb. Ezt János tudta, érezte, várta és a mai vasárnap délutánt döntő főpróbának tartotta olyan irányban, hogy vagy Rózsika a piritott kenyérrel, vagy a kisvárosi vasárnap délutánok korlátlan és János előtt tulajdonképpen még ismeretlen lehetőségeivel.

Mert János a két utolsó R. és p. nélküli (amit a rövideg kedvéért írunk így, de utóbb mégis megemlítjük, hogy „Rózsikát” és „piritóst” értünk alatta) szóval, mert János a két utolsó R. és p. nélküli vasárnap délutánt, illetve vasárnap délutánját, hogy így mondjuk: csak szubjektívítással töltötte ki. Ez alatt az értendő, hogy nem vette igénybe a kisvárosi vasárnap-délutáni szórakozási, jobban mondva időtöltési lehetőségeit, ha nem két utóbbi R. és p.-nélküli (mely alkalommal is változatlanul piritóst értünk) vasárnap délutánját ugyiszólván csak töprengéssel, borozgatással, meditálással huzta át.

Ezen a vasárnap délutánon gondolta Rózsika- és piritóst-nélküli objektumokkal eltölteni az időt, ami alatt viszont az értendő, hogy részben pihen, részben megpróbál R. és p. nélküli elszórakozni, ami tulajdonképpen a vasárnap délutá-

Jöjjön, egyék flekkent,
Jöjjön, egyék vargabélest,
Jöjjön, igyék jó bort,
Jöjjön, hallgasson jó zenét,
Jöjjön és legyen megelégedett a

MODERNBEN

Vasut-utca 67.

Állandóan reggelig nyitva!

Olyan borzalmasan fáj a lábam...

hogy papucsot kellett huznom, amikor a piacra mentem.

Az emberek nevettek rajtam.

A gyúkszemektől, feldörzsölésektől és felrepedezésektől annyira magdagadt a lábam és olyan nagyon fáj, hogy borzalmas kinézetű nem tudtam cipőt húzni. Csak aki annyit szenvedett, mint én, tudja elképzelni, hogy milyen nagy boldogságot jelentett számomra egy egyszerű és könnyű szer felfedezése, amely, ugyiszólván azonnal véget vetett szenvedéseimnek. Egy barátom megígérte el a Saltrates Rodelles oxigénes gyógyfürdő mágius hatását. Három percnél rövidebb idő alatt — mindjárt az első kísérlet után — a gyulladások és dagadtok teljesen eltűntek: a gyúkszemek annyira felpuhultak, hogy pusztá kézzel eltávolíthattam őket gyökereztől. Most elegáns cipőben járok és kényelmesen sétálok egész nap.

A Saltrates Rodell, szavatosság mellett kapható minden gyógyszerárban és drogériában, jelentéktelen árért.

Ezalatt mind intenzívebben érezte azt, hogy az agya lenyomult a gyomrába és a gyomra bepréselődött a koponyájába. Fél ötöt ütötte.

Nem birta tovább.

A legrövidebb uton felrohant Rózsikáékhoz és megkérte a színtelen, szagtalan hölgy kezét. Odaadták. És boldogságában valósággal élvezte az uzsonna-kávét — piritóssal.

és feketét kért. Erre az egyik ur felrázta a másik urat és azt mondta: „főur feketét”. De a főur lankadtan legyintett: „ne tessék viccelni főnök ur”. Végül is a főur megtapogatta Jánost és tényleg kihozta a feketét és János elé tette, de csak azután, hogy határozott nagyzási mániával megkérdezte Jánost: „ide jön a fekete?”

János a kávéház nagy ablaka mellé ült és egy darabig határozottan birta. Mikor úgy érezte, hogy öt perc múlva unalmában, idegességében és dühében összetörné az egész kávéházat, aránylag nyugodtan távozott.

Hova és mit?

Husz percen belül egy bodegában a következő dolgokat fogyasztotta: disznófő-sajtot mustárral, haboskávét, debrecenit, fűgét, piskótát, szardiniát, végül is azt kívánta, bár meghalna.

A további tíz percben azzal kinezta magát, hogy önmagával társalgott: a tizenkilencedik század szociális mozgalmairól, mert valami afféle olvasott valamikor, hogy valaki „nem unatkozott, mert önmaga társaságában lehetett...”

Mégis a tizenegyedik percben megkérdezte a huzódózó és gyanakvó cukrász-kisasszonyt, hogy hogy van? A kisasszony polgári öntudata sáncaiba vonta, honnan mogorván nézett rá, olyan pillantással, mintha merényletet akarnának elkövetni ellene.

János ezután felmért négy utcát, hogy melyik hány lépés hosszú. Valóságos üdülés volt számára az, mikor egyik utca közepén eltévesztette a számolást. Buzgón tért vissza és buzgón számolt újra.

Még a legfrissebb percei azok voltak, melyeket az egyik templomban töltötte. Az Istenre gondolt, a halálra és arra, hogy Dante vajjon bevette-e a pokolbeli kinok közé az unalmát?

Az összes plakátokat tüzetesen áttanulmányozta, kirakatok előtt álldogált és úgy tett, mintha várna valakit.

Halálos szerelem

A sirató asszonyok szemeláttára lőtte agyon magát a fiatal férj, aki nem tudta túlélni felesége váratlan halálát

Kolozsvár, november 10.

Megrendítő öngyilkosság döbcentette meg a kolozsmezei Deretye község lakosait.

Bolda Juon munkás nemrég nősült. A fiatal pár a legnagyobb boldogságban élt, mignem az asszony néhány hónappal ezelőtt súlyosan megbetegedett és csütörtökön reggel meghalt. A fiatal férj, aki rajongásig szerette feleségét, kijelentette szomszédai előtt:

— Nem élem túl az asszony halálát.

Amikor felravatolták Boldané holttestét, hosszan, mereven nézte a koporsót majd az asztalfiókból elővette revolvérét és

a sirató asszonyok nagy riadalmára szelvenlőtte magát.

Holtan zuhant a ravatal mellé.

A kolozsvári ügyészség elrendelte Bolda holttestének felboncolását. A temetés engedélyt megadták és vasárnap együtt temetik a tragikus sorsú fiatal párt.

Hitler házi diplomatája ismét tárgyal Londonban

El akarja ismeretni a német fegyverkezést

London, november 10

A Press Association értesülése szerint Ribbentrop német leszerelési megbízott, Hitler házi diplomatája, skóciai látogatása előtt néhány napot Londonban töltött és tárgyal az angol államférfiakkal.

A Star úgy tudja, hogy Ribbentrop elsősorban Simon külügyminiszterrel és Eden főpecsétörrel folytat tárgyalást Németországnak a fegyverkezési egyenjogúságot illető követeléséről. Németország ugyanis még mindig szeretné a jogegyenlőség iránti követeléseit a nagyhatalmak által az úgynevezett „gentleman's agreement” (szóbeli „uri megállapodás”) alakjában elismertetni. Róma ehhez valószí-

nűleg hozzájárul. Páris ellenben nem megy bele a német fegyverkezésnek még ilyen formában való jóváhagyásába sem.

Római jelentés arról számol be, hogy a népszövetségi Saar-bizottság ülésénél párhuzamosan Hassel német nagykövet Suvich külügyi államtitkár előtt ismertette Németország álláspontját a Saar-kérdésben. A nagykövet előterjesztette kormányának ellenvetéseit és fenntartását a francia csapatok esetleges kiküldetésével szemben. Hassel fellépése azoknak az utasításoknak megfelelőleg történt, amelyeket a berlini kormány Londoni, párisi, római és brüsszeli követeknek a napokban adott.

Leó bármire hipnotizálhatta:

Matuska nem is olyan bolond

Elérte háromnapos sötétzárka-büntetésének elengedését

Nem akart embert ölni, csak híres akart lenni a biatorbágyi merénylő

Budapest, november 10.

Csütörtökön a Matuska-ügy tárgyalását csak hosszabb szünet után az esti órákban nyitotta meg újra Márton tanácselnök. A jegyzőkönyvek ismertetése során Márton elnök megkérdezi Matuskától:

Elnök: Fenntartja-e még azt az állítást, hogy magát szavahihetőnek kell tartani?

Matuska: Igen. Csak azért hazudtam, hogy ne kelljen bevallanom az „attentátokat”.

Elnök: Igaz-e, hogy Horthy kormányzó ellen is merényletet akart elkövetni? Biatorbágy mellett?

Matuska élénk tiltakozás közben jelenti ki:

— Semmiképpen sem akartam megölni a kormányzó ur főméltóságát.

Elnök: Maga teljesen úgy viselkedik, mintha normális lenne.

Matuska: Az is vagyok!

Egy később kelt jegyzőkönyv ismertetésekor Márton elnök így szól Matuska valami képtelen állítására:

— Magának igen tehetségesnek kell, hogy legyen, ha mindaz fantázia, amit itt vallott.

— Az is vagyok, — mondja Matuska igen önérvényesen.

Az éjszakai tárgyalás egyébként teljesen ellaposodott s a jegyzőkönyvek ismertetése során a terem lassan kiürült s Márton elnök és Matuska szemmel látható fáradtsággal, vontatottan csatáznak esti tí óráig, amikor a tárgyalást péntek reggelre halasztják el.

A tárgyalás pénteki, ötödik napján Lévy Tibor dr., Matuska védője kérte újabb tanúk kihallgatását, így elsősorban Larányi Ernőét, Leó impresszárióját, aki szemtanúja volt annak, amikor Leó a newyork-kávéházban hipnotizálta.

Leó akkor kijelentette, hogy Matuska annyira hatalmában van, hogy hipnózisban a parlamentet is fel tudja robbantani vele.

Kérte továbbá a védő Matuska leányának, Gabriellának a kihallgatását is annak bizonyítására, hogy apja vallásos ember.

Ezután felolvasták a bécsi jegyzőkönyveket. Ezekből kitűnik, hogy Matuska tulajdonképpen hat merényletet ismert be és nem ötöt, mire a vádlott megjegyezte:

— Lehetséges.

Márton tanácselnök figyelmezteti Matuskát, hogy nem tűri soká okvetetlenkedéseit és megbünteti. Lévy védő feláll, az elnök azonban nem engedni szólni. A szünetig a bécsi jegyzőkönyvek felolvasásával telt el a tárgyalási ülés.

Matuska „elkéri” a sötét zárkát

A per délutáni tárgyalásán az elnök a bécsi tárgyalásnak a jegyzőkönyveit olvastatta fel. Közben megkérdezte Matuskától:

— Mondja, miért lógatta maga a nyelvet a bécsi tárgyaláson és miért folytatta a nyálát?

— Szomjas voltam kéremalásan. Most is szomjas vagyok.

Az elnök elrendeli, hogy adjanak neki azonnal vizet és biztatja, hogy szólni, ha valami panasa van.

— Szóljon ha éhes, szomjas, vagy le akar ülni.

— Engedje el az elnök ur három napos sötét zárkát, mondja Matuska.

— Megbánta már, amit csinált?

— Én mindig a legjobb akarattal válaszolok az elnök ur kérdéseire. — Az elnök erre kijelenti, hogy igazán nem akar tulszigorúan viselkedni a vádlottal szemben, mire Matuska gyorsan közbevet:

— Szóval elengedte a sötét zárkát?

Az elnök mosolyogva igent int, mire Matuska megköszöni a jóindulatot.

Szünet után negyed 6-kor folytatták a tárgyalást, amely előtt Lévy védő engedélyt kap az elnöktől, hogy fél óráig beszélhessen a vádlottal. Azután az elnök tovább folytatja a bécsi jegyző-

könyvek felolvasását. Az írásokból az derül ki, hogy Matuska nem akart emberéleteket kioltani, mindössze híres akart lenni mindenáron.

Társa a merényleteknél nem volt és Leó „biztatta” fel, aki már 12 éves korában hipnotizálta. Matuska szerint Leó szörös ember és ezért ragaszkodott hozzá.

— Miért szereti maga a szörös embereket? — kérdi az elnök.

— Azért, mert azok egészségesek — feleli Matuska.

A jegyzőkönyvek olvastatása tovább folyik. Matuska láthatólag unja a dolgot és lábát az előtte heverő bűnjelekre, vasuti sindarabokra fekteti. Olyan pózban van, mint a vadász, aki az elejtett vadra helyezi a lábát. Az elnök rá is szól:

— Maga azért van itt, hogy figyeljen!

Igen is kéremalásan — mondja szolgálatkészben Matuska.

A tárgyalás az esti órákban is folyik.

Tatarescu és még két miniszter a Bánságban

Bukarest, november 10.

A kormány csütörtökön délután három órai kezdettel újabb minisztertanácsot tartott, amelyen Titulescu is megjelent. A minisztertanács 5 óra után ért véget s a kiadott hivatalos közlemény szerint Titulescu részletes beszámolót tartott a

külpolitikai helyzetről. Tatarescu miniszterelnök a kormány nevében köszönetet mondott Titulescunak tevékenységéért.

A minisztertanács végetértével Tatarescu, Inculetz és Costinescu külön vonaton a Bánságba utaztak udvari vadászatra.

Szombaton reggel kivégzés lesz Magyarországon

Pécs, november 10.

A pécsi törvényszék udvarán szombaton reggel végzik ki Bognár György 35 éves csavar-

gót, aki Pellérd községben meggyilkolt egy gazdát és annak feleségét és áldozatait kirabolta.

Pofozkodás lett Szilágysomlyón az első konverziós részletfizetésből

Számitási eltérés miatt egy ügyvéd elverte a bankigazgatót

Szilágysomlyó, november 10.

Az első konverziós részlet esedékessé válásával a pénteken tartott szilágysomlyói hetivásárra igen sok mezőgazdasági adós vonult fel, hogy eleget tegyen fizetési kötelezettségének. Egyikük bement Geller Samu dr. tekintélyes ügyvédhez s megkérte, számítsa ki, mennyit kell fizetnie. Ezután az ügyfél elment a Központi szőlőmegyei Zilahi Takarékpénztár itteni fiókjába, de hamarosan visszatért az ügyvédhez azzal, hogy a bankban többet követelnek tőle. Ez kihozta a sodrából az ügyvédet és személyesen szaladt át a bankfiókba, ahol erőlyesen felelősségre vonta Bekács László igazgatót, miért számítanak többet, mint amennyit a törvény előír. A szövegtől annyira elmérgesedett, hogy Bekács igazgató kiutasította a jölsimert ügyvédet, majd amikor ez tiltakozott, ráparancsolt a bankszolgára, hogy távolítsa el. Erre Geller dr.

felcsapta a pult asztallapját, beugrott mögéje s többször arcul ütötte Bekács igazgatót. A két jól megtermett férfi között elkecseregett a dulakodás keletkezett, amelynek hevében két ablakot is kitörttek. A verekedőket a tisztviselők és a helységben várakozó konverziós adósok csak nehezen tudták szétválasztani.

A botránynak természetesen folytatása lesz a bíróság előtt.

Roosevelt unokaöccse Budapesten

Budapest, november 10

Kermit Roosevelt, Roosevelt Theodor fia, a jelenlegi elnök unokaöccse 1 napi tartózkodásra Budapestre érkezett. Kermit Roosevelt, mint az United States Line igazgatója üzleti köruton van Európában.

Capitol Mozgó, Brassó

Oriási sikerrel fut minden idők legnagyobb filmje:

A CSATA

(LA BATAILLE)

Főszerepben:

Inkisinoff és Annabella

A legszebb és legcsodásabb film, amit valaha filmtechnika produkált, melyet Berlin, Bécs, Páris Budapest hónapokig játszott. - 100%-os németül beszélő filmcsoda.

Matiné: Szombat d u. 3 órakor **UFA-sláger: Valcerháború** Willy Fritsch, Bárony Rózsi, Renate Müller.

Az óceánon rettenetes csata dúl. Az emberi titán a hatalmas tengert is leküzd. Oriási vihar közben az éjjeli ellenséges repülőmadárak vérfagyasztó, emberfeletti cselekmény.

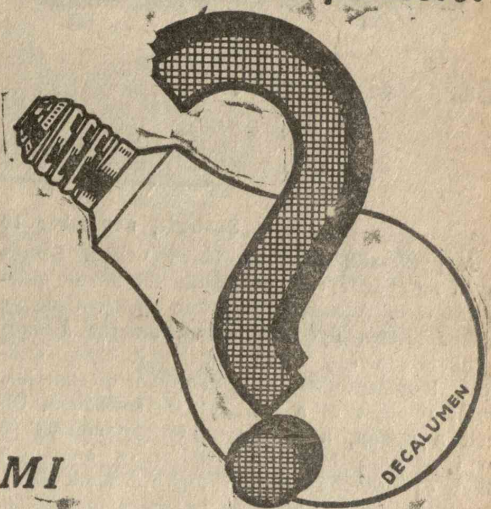
A francia páncélos hajónak nyílt tengeren való elsüllyesztése idegmegrázó valóság, amelyet még nővel a sebesültek sokasága köztük egy haldokló hős, ki ereje végső maradványának megfeszítésével adja le döntőfontosságú jelentését.

Ezen idegmegrészítő cselekmény keretében a film egy modernizált japán asszony szerelmi drámáját mutatja be, amelyet a hatalmas japán-orosz tengeri csaták és a japán nép diadala érdekfeszítően egészít ki.

EGY FILM, AMELYET MINDENKINEK MEG KELL NEZNI!

TÖBB VILÁGOSSÁG

kevesebb pénzért!

MI

a DEKALUMEN?

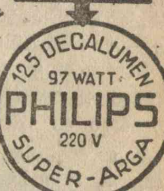
Ezelőtt a fogyasztó bizonyos számú „gyertyafényerősségű” égőt kért az üzletben. A mai vásárló DEKALUMEN-BÉLYEGZŐVEL ellátott égőt kíván... A fényerősség új mértékegysége: a nemzetközi DEKALUMEN, amelyet az elavult gyertyafény egység helyett vezetnek be. Minden egyes Philips „Super-Arlita” és „Super-Arga” — az új, dupla-spirállal ellátott égők — dekalumen és watt (áramfogyasztás) egységben van lebélyegve. Így minden fogyasztó önmaga állapíthatja meg, hogy a felhasznált áramért mennyi fényt kap.

PHILIPS
Super-Arga

AZ ÚJ DUPLASPIRÁLÓS ÉGŐ

20%-ig
gazdaságosabb

Mindenegon rajta van ez a jel

Diplomáciai lépés készül a romániai angol követelések rendezése érdekében

Bukarest, november 10.

A Tempo jelenti, hogy Ramden angol képviselő interpellációja következtében az angol kormány diplomáciai lépéseket szándékozik tenni a romániai angol követelések ügyének rendezése érdekében.

Titianu alminiszter ellenőrzi a rádiót és a filmcenzurát

Hétlőre várják Mihalache visszatérését

Bukarest, november 10.

A miniszterelnök megbízta Titianu belügyi alminisztert a rádió, a filmcenzúra és a mozgókínházak legfőbb ellenőrzésével.

Mihalache vasárnap, vagy hétfőn tér vissza Bukarestbe külföldi utjáról. A nemzeti-parasztpárt elnöke a jövő hét folyamán összehívja az elnöki tanácsot és beszámol előtte külföldi tapasztalatairól. Ugyanakkor döntésként arról is, hogy a nemzeti-parasztpárt milyen álláspontot foglaljon el a parlamentben a különböző törvényjavaslatok vitája alkalmával.

Egymást gyanúsítják a nagykarolyi bankbetörés letartóztatott alkalmazottai

Nagykaroly, november 10.

A nagykarolyi Casa Noastra banknál történt vakmerő betörés még mindig nagy izgalomban tartja a városka lakosságát. A rendőrségnek 5 nap óta éjjel-nappal szakadatlanul folyik a letartóztatott Boczkó Gyula bankigazgató, Jasigern Viktor pénztáros és a bankszolgálla-tása. A rendőrség kifárasztásra dolgozik s azért nem hagy még pihenési időt sem a gyanúsítottoknak. Eredmény azonban eddig még nincs. Mindahárom letartóztatott egybehangozva azt vallja, hogy a betörést csak a helyzettel nagyon ismerős emberek követték el, külön-külön azonban mindegyik tagadja, hogy valami része volna a dologban és a másik kettőt gyanúsítja.

HIREK

Baradlai László:

Gyilkosok

Szatmár, november 10

A gyilkosok szemben ülnek velem. Szurogyos fegyházor van mellettük, két kezük megfűszerezve. A szemük egészen állati. Utoljára akkor láttam ilyen szemeket, amikor a hadgyakorlaton egy lovat, amelynek lába eltört, lepuffantottak. Ugyanilyen értelmetlen, sőt rémület ül a két gyilkos szemében. Ülnek a padon, a szurogyos fegyőr mellett és arra várnak, hogy a vádtanács beszólítsa őket és döntsön további fogvatartásuk felől. Ők is tudják jól, hogy ez az egész formalitás. Nincs rá eset, hogy vizsgálói fogság nélkül megusszák, mintahogy valószínűleg az egyik közülük, soha életében nem mondhatja többé el magáról, hogy szabad ember, amely meghatározás alatt egy angol író azokat érti, akik csak a nyomortól, rendőrségtől és betegségtől függnek.

A rablógyilkosoknak nevük is volt. Gherasim Péternek és Gherasim Emilnek nevezték őket. Más egyebük aligha volt, mert hiszen ha lett volna, bizonyára nem lesték volna meg a busági erdő sarkán Sándor Józsefet, a Lomási Erdőpar 55 éves felügyelőjét, aki börtörtávkával a hóna alatt vitte a fizetést a telepre, miközben arra gondolt, hogy mit is kellene venni az esküvőre a nagyobbik leányának. Az erdő sarkán megtorpant, mert a tizenöt éves Gherasim Emil elébeugrott és „álljt” kiáltott. Szaladni akart Sándor József, megrettent rémülettel szedte volna öreg lábait a menekülés felé, de abban a pillanatban eldördült a nagyobbik Gherasimnak, a Péternek a fegyvere...

Most itt ülnek a gyilkosok, egymáshoz bilincselve és várnak.

A nagyobbik arcán már elvadult szakáll nőtt. A feje kopasz, a fogházi szabályok értelmében tövig van borotválva. A ruhája rongyos. Alacsony homloka alatt izzik, parázsluk a szeme. Mellette ül az öccse. Tizenöt éves. Ennek is rémült a szeme, de azért érdeklődik. Valahogy olyan, mint a kalitkába került mókus.

A rablógyilkosok kezét tömpék, ujjai bütykösek. Ezek az ujjak húzták meg a ravaszt, ezek az ujjak tépték ki idegesen, a hidegre merevedett kézről az aktatáskákat.

Ezek az ujjak azok amelyek miatt egy beteg asszony és öt gyermek fetrengve sikoltozik egy kis szatmári házban. Ezek az ujjak azok, amelyek miatt egy menyasszony fehér esküvői ruha helyett, fekete gyászba búztott és amelyek miatt esküvő helyett temetés indul.

Ezek a tömzsi ujjak, egy év múlva már a sóbányák talicskáit fogják tolni, göresösen belekapaszkodnak a bilincsbe, fenyegetik majd az eget, a földet kaparják.

A gyilkos ujjai.

A kisebbik gyilkos nyakán színes sál. Furcsán hat a lerongyolódott paraszt-ruhán ez a városi ruhadarab. Lehet, hogy szegény Sándor József nyakáról szedték le. És a tizenöt éves gyerek büszkélkedve viseli. Tetszelegve támogatja meg minden öt percben a nyakán pompázó sál.

A teremben ügyes-bajos tárgyalásra váró emberek várnak. Tyuktolvajok, jogtalan határátlépők és falusi korcsmázások hősei, undorral és fenyegetőleg nézik a két embert. Ha a fogházor szuronya fenyegetőleg nem csillogna, egészen bizonyos, hogy itt a tárgyalóteremben népiletelt végezne a két rablógyilkossal. Még a sokszorosan rovtott multu betörő is elhúzódik a közelükből. A büntetésnek is vannak arisztokratái és proletárai. Az alvilág nem vállalja a közösséget a legszörnyűbb bűnösökkel.

A két rablógyilkos érzi az ellenséges hangulatot. Szorosan egymáshoz simulnak.

— Felakasztanak? — kérdi az idősebb halak a fogházortól.

A fogházor nem válaszol. Nem áll szóba a rabokkal. Tiltja a szabályzat.

A rablógyilkos ezt rossz jelnek tekinti. Valamit sug az öccsének. Talán ijeszti, talán a balsejtelmét osztja meg.

A gyerek — akire, tekintettel fiatal korára, mindössze néhány év, vagy javítóintézet vár, sírva fakad.

A rablógyilkos, a bilincstől szabadon hagyott kezével felemeli a kamasz nyakán lecsüngő sálát és megtörli vele öccse szemét, azután végigsimít a fiu borzas fején.

Ugyanazzal a kézzel, amellyel ölt. Ebben a pillanatban a gyilkos állati szemében, mintha valamilyen szikra csillant volna fel.

Ilyen lehetett az ősember szeme, amikor megtalálta a minden jónak és minden rossz-nak eredőjét: a gondolatot.

— Az aradi katonaszabadtó orvos a tábla előtt. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári itélőtábla Ulvineanu-tanácsa pénteken kezdte meg dr. Bodea János aradi kórházi főorvos katonaszabadtási ügyének fellebbviteli tárgyalását. Bodeát a törvényszék annak idején 24 rendbeli közokirathamisítás vádjával egyévi fogházra ítélte. A pénteki tárgyaláson a vád- és védbeszéd hangzottak el, ítéletet szombatra várnak.

— A törvényszék felmentette, a tábla másfél évre ítélte a templomrablót. Kolozsvárról jelentik: Marcus Joan szamosmegyei földműves az elmúlt évben a dési görög katolikus templom perselyét fosztotta ki. A dési törvényszéki tárgyaláson bebizonyosodott, hogy Marcust templomrablásért egyszer már 6 hónapi fogházra, majd később 2 évi kényszermunkára ítélték el. A törvényszék a dési templomrablás ügyében, bizonyítékok hiányában, mégis felmentette. A kolozsvári itélőtábla most a törvényszék felmentő ítélete ellenére, másfélévi fogházra ítélte.

— A kolozsvári törvényszék hírel. Néhány hónappal ezelőtt a feljelentések egész tömege érkezett a kolozsvári rendőrségre. Számos kolozsvári kereskedő tett feljelentést, hogy vásárlás ürügye alatt rendkívül ügyes tolvajok fosztogatják üzletüket. Rövid nyomozás után Lapusan Mária, Dance Dénesné és Gross Ilus személyében tetten érték a kolozsvári üzletek szarkáját. Pénteken tárgyalta ügyüket a törvényszék. A vádirat szerint 15 üzletből mintegy 25 ezer lej értékű árut zsákmányoltak. Lapusan Mária és Dance Dénesné 8–8 hónapi fogházra és 2–2 ezer lej pénzbüntetésre ítélt a bíróság. A tárgyalásról távolmaradó Gross Ilus ellen körözőlevelet adtak ki. — Tamás János Magura falubeli 76 éves községi pénztáros sikkasztás vádjával állott pénteken a kolozsvári törvényszék előtt. 1930. és 1932. években apróbb tételekben 20 ezer lejt tulajdonított el a községi pénztárból. A községi bíró rovan-csolása leplezte le az évekig üzőtt sikkasztást. A törvényszék hathónapi fogházra ítélte a 76 éves megtévedt pénztárost.

ABLAK

Az orosz filmgyártás, ugylátszik, abbahagyta eddigi műsorpolitikáját, amelynek főelve az volt, hogy csak olyan filmet gyártanak, amely bolsevik propagandát szolgál. Visszaférésük az abszolút művészethez, máris eredményt hozott, amennyiben a legutóbbi velencei filmkiállításra bemutatott „Fehér éjszakák” című új orosz film olyan nagy sikert aratott, hogy, miután Mussolini is megtekintette, külön előadásra az olasz királynak és családjának is bemutatták.

Ez eddig citátum a világlapokból.

Érdekes. A fasizmus jóban van a bolsevizmussal. Hitler is békülget.

Mi ez? Béke, vagy háború?

Időjárásjelentés. A budapesti időjáráskutató intézet jelentése szerint az északnyugati légáramlás tovább terjed és sokhelyütt esőt hoz. A hőmérséklet lényegesen csökkenést mutat.

— Összehívták Csikmege tanácsát. Csikszederáról jelentik: Csikmege választott tanácsát november 19-ikére rendes évi közgyűlésre hívta össze a megyefőnök. Ezalkalommal a sürgős közigazgatási kérdéseken kívül szönyegre kerül a megye belföldi kölcsön-jegyzése is. Az állandó választmány ecéla 250 ezer lej megszavazását javasolja. Előreláthatólag nagy vita keletkezik annál a pontnál, mely a megye háromszázezer lejt meghaladó felelősségét egyházi és iskolai célokra akarja fordítani. Ebben az évben már felosztottak ötszáz ezer lejt erre a célra. Ebből egyetlen garas sem jutott a kisebbségi egyházak és iskolák részére. Remélik, hogy most nem ismétlődik meg a 90 százalékos székely lakosságú Csikmegeben a nagy anyagi gondokkal küzdő kisebbségi egyházak és iskolák mellőzése.

— Szörénymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Radu György nándorhegyi jegyző négy évvel ezelőtt 9 ezer lejt sikkasztott a jegyzőségi pénztárból. A hiányt, annak idején Jurescu János ellenőr fedezte fel. A megindított vizsgálat megállapította a jegyző bűnösségét. A becsület utjáról letért közhivatalnokot a lugosi törvényszék hathónapi fogházra ítélte. Az ítéletet a temesvári tábla, most megtartott tárgyalásán helybenhagyta. — Az utóbbi napokban ismeretlen tettes több ízben revolveres merényletet kísélt meg Frisch Bernát Márga községi kereskedő ellen. A jómódu kereskedő feljelentést tett a csendőrségen, ahol az ügy előzményeként a következőket mondotta. el. Két leánya közül az idősebbik Filgut Sándor odaválto lakos felesége. Fiaitól leánya Novák nevű kereskedővel megszökött és határozott ellenzése dacára, annak felesége lett. Gyermeke magatartása miatt elhatározta, hogy nem adja ki vejének leánya tekintélyes hozományát. Néhány nappal ezelőtt ismeretlen férfi jelent meg nála és figyelmeztette, hogy a mennyiben a pénz nem hajlandó átadni, erőszakkal veszik azt el tőle. Nyomatékkal az idegen férfi övében lévő pisztolyára mutatott. Frisch Bernát a fenyegetést nem vette komolyan, mindamellett elment vejéhez Filguthoz, hogy megbeszélje vele a történeteket. Alig lépett be hozzá, amikor füle mellett golyó süvített el, amely szerencsére senkit sem talált. Azóta több ízben utána lőttek az utcán, de hogy a tettes ki volt, sohasem sikerült megállapítani. Az elmondottak alapján a csendőrség őrizetbe vette Novákot, aki tagadja, hogy bármi része lett volna a merényletekben. Nem valószínűtlen azonban a csendőrségnek az a feltevése sem, hogy a tettes a család viszonyaival ismerős egyén lehetett, aki ily módon akarta megkaparintani a hét lakat alatt őrzött hozományt. — Bartos András 42 éves bodófalvai gazda a feleségétől elszökött pofonok feletti szégyenében házának padlásán felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt.

— Betörés Szatmáron. Szatmárról jelentik: Vida Gyula nagykarolyi kereskedőtől az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek 6 ezer lej készpénzt, valamint egy aranyláncot és egy értékes pecsétygyűrűt elemeltek. A csendőrség a nyomozást bevezette.

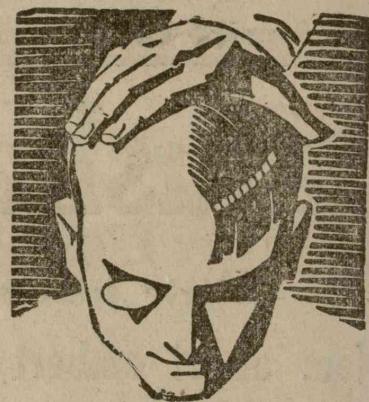
A marosvásárhelyi magyarság nem „békül” Dandeaival

Marosvásárhely, november 10.

A marosvásárhelyi Magyar Párt annak idején, amikor Dandea időközi-bizottsági elnökké nevezték ki, határozatot hozott, hogy nem kíván együttműködni Dandeaival s nem engedi tagjait a Dandea-féle időközi-bizottságba. Ezt a határozatot keményen tartotta is a marosvásárhelyi magyar polgárság, még akkor is, amikor Dandea kapta magát és a magyarság számára felajánlott tanácsosi helyeket románokkal töltötte be. Közben a Magyar Párt tiltakozott a Dandea-uralom ellen, követelte a választások kiírását, de eredménytelenül. A belugyminiszter érezhetően nagy bizalommal viseltetik Dandea iránt s így a magyarság körében kialakult egy olyan csoport, amelynek véleménye szerint hasznos volna felülvizsgálni a régi határozatot s megkeresni az együttműködés lehetőségét.

A Magyar Párt intézőbizottsága legutóbbi ülésén ki is küldött egy nyolctagú bizottságot, hogy az vizsgálja meg a helyzetet s tegyen jelentést illetve javaslatot. Ez a nyolctagú bizottság most terjesztette be jelentését. Megállapítása, amelyet szinte egyhanguan hozott, ez volt: még mindig nem tartja időszerűnek a Dandeaival való együttműködést. Az intézőbizottság magáévá tette a javaslatot s aztán kimondta, hogy tiltakozik a városi vízdíjak felemelése ellen, amit Dandea és tanácsa már elhatározott.

— A dalpályázat eredménye. A Romániai Magyar Dalosszövetség most tartotta meg XIII. évi közgyűlését, dr. Inczedy Joksman Ödön elnöke alatt, akinek lendületes megnyitó beszéde után Tárcza Bertalan főtitkár előterjesztette a dalosszövetség évi jelentését. A szövetség zárszámadását és költségvetését dr. Kiss Béla főpénztáros terjesztette elő. Majd részletes tisztújításra került a sor, melynek során ellenőrré Koncz Rudolf tanár, választ-

NEM HULL KI

a haja, ha

A PETROLE HAHN

higiénikus lociót használja, mely biztos hatású hajhullás, korpá és fejbőr viszketés ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját, anélkül, hogy zsírosítaná. Megrögzíti a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Utasítson vissza minden utaztatott és kérjen csak eredeti csomagolása üvegeket.

Romániai vezérképvislet: A. G. F. R.

București, Str. Vasile Lascăr 33.

mányi tagokká pedig: Puksa Endréné, Balogh Gizella (Nagyenyed), Bagaméri József, Kakucs György (Marosvásárhely), dr. Szabó Lajos (Nagyvárad) és Terge László (Szatmár) választottak meg. Kimondta a közgyűlés, hogy a V. országos versenyt Marosvásárhelyen 1935. június 29–30. napjain tartja meg. Nemes Elemér alelnök előterjesztette a versenyművekre beérkezett pályázat eredményét s az 6 javaslat alapján a dalosszövetség a következőleg döntött: a férfikari II. csoportban pályadijat nyert a: „Génusz száll”, jelige: „Con moto”. Ennek szerzőjét kérjük, sziveskedjék a nevét a dalosszövetséggel közölni, mert a névjegye a jelíges levélben nem található. Bizonyára tévedésből kimaradt. A férfikari III. csoportban pályadijat nyert Hoffmann Ferenc szatmári zenetanár „Magyar népdalkincs” c. művével. Ugyanebben a csoportban dícsértet nyert Veress Gábor nagyenyedi tanár „Székely dalok” és Hoffmann Ferenc „Magyar népdal bokréta” c. művével. A vegyeskari I. csoportban pályadijat nyert dr. Bródy Miklós: „Bölcső előtt” c. művével. A „Dr. Inczedy Joksman Ödön vándordíj” csoportban pályadijat nyert Veress Gábor: „Székely dalok” c. művével. Dícsértet nyert ugyanebben a csoportban Bálint Ákos gyergyószentmiklósi karnagy „Eredeti székely dalok” c. művével. Kimondta a választmány azt is, hogy a művészi csoport kötöttkára Ország Tiivadar: „A szél” c. műve, míg a férfikari I. csoport kötöttkára Nemes Elemér: „Tetemrehívás” c. műve lesz.

— Vér-, hő- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbelesatortát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

„BABONA”

— Hányszor mondtam, Mari, hogy a fűtő jobb oldalra, a villát pedig a bal oldalra tegye a tányér mellé!

— Olyan babonásnak tetszik lenni?

ASTRA LUX-MOZGÓ

Szombaton, november 10-én szenzációs német vígjáték premier, JÁRAY FERENC pompás vígjáték filmen

Ma éjszaka várlak

Brassó kedvenceinek, Jenny Jugó, Paul Hörbiger, Theo Lingén pompás összjátéka.

A filmet rendezte KARL GOESE, akinek nevéhez már sok slágerfilm rendezése fűződik.

Szombaton d. u. 3 órkor, vasárnap d. e. 11 órkor Matiné:

„Amiről az asszonyok álmodnak”

Főszereplők: NORA GREGOR, GUSTAV FRÖHLICH, és PÉTER LORRE, a kedvenc komikus.

Figyelem! Leszállítón helyárok!

Páholy 30-, I. hely 22-, tisztviselők 17-, Astra-lagok 15-, II. hely 10 lej.

Sportháborúság Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy között, amelynek a sport látja kárát

Sepsiszentgyörgy, november 9

Az egész országban teljes lendületre fokozódtak már a bajnoki mérkőzések, csak a kézdivásárhelyi kerületből nem érkeznek bajnoki mérkőzésekről hírek. A kézdivásárhelyi kerületben minden csendes. Ennek a tétlenségnek különös, mondhatni, egyedülálló oka van:

2 sepsiszentgyörgyi egyesületek fellá-
zadtak a bajnokság sorsolása ellen és egyszerűen sztrájkba léptek.

Megkérdeztük a sepsiszentgyörgyi egye-
sületeket, miért szánták el magukat erre a szokatlan lépésre? Azt a választ kaptuk, hogy a kézdivásárhelyi kerület részéről egyoldalú és részrehajló elbá-
násban részesülnek. A sorsolás megejté-
sénél jelen sem voltak a sepsiszentgyör-
gyi egyesületek megbízottjai, csak kézdi-
vásárhelyi bírókkal akarják levezetni a mérkőzéseket. Tiltakozásuk jeléül nem hajlandók résztvenni olyan bajnokság-
ban, amely véleményük szerint egyen-
lőtlen küzdelmet hoznak.

Nem kétségtelen, hogy a kézdivásár-
helyi kerületi bajnokságnak ilyen csőd-
je a háromszéki, biztató fejlődésnek in-
dult sportélet elsorvadása és vezethet.
Jogos kíváncsággal várják tehát, hogy
kézdivásárhelyi kerületi vezetősége mi-
nél előbb megtegye a békítő lépéseket
és az őszi bajnokságnak legalább egy
részét még a tél beállta előtt lebonyolí-
tás.

A B. L. sportrova szívesen segít a
kielégződött helyzet elsimításán, készség-
gel közvetítünk a két város sportélete
között, mert meggyőződésünk szerint az
elfajult versengés csak káros, míg a he-
lyi érdekek szempontjait félre tenni tu-
dó és megértő szellemben vezetett fut-
bal-élet feltétlenül meg hozza gyümöl-
csét.

Ezért legközelebb ismertetjük a sepi-
szentgyörgyiek panaszait és teljes sport-
szerűséggel a kézdivásárhelyiek állás-
pontját is. A végén pedig — reméljük —
megtaláljuk a két város sportközlede-
sének helyes útját.

Összeállították a magyar műkorcsolyázók
olimpiai keretét. A keret tagjai a hölgyek kö-
zül: Imrédy Magda, Szilassy Nadi, a Botond-
testvérek és Erdős Klári. A férfiak közül: Pa-
taky, Terták, Kertész és Hostyánszky, a pá-
rosban: Rotter—Szollás, Galló—Dillinger és a
Szekrényessy testvérpár.

Az első „fecské”... A futballszövetség hi-
vatalos lapjának egyik legutóbbi száma közli,
hogy a dícsőszentmártoni Sticla csapatát meg-
rójja, mert mérkőzést hirdető plakátján „ide-
gen nyelven” hirdette ellenfelét. A Sticla büne,
mindössze annyi volt, hogy úgy írta ellenfelét,
ahogy jobban ismerik tagjai. Azt írta magya-
rul, hogy NSE, vagyis a Nagyszebeni Sport

Egylet rövidítését. Mi, az „idegennyelvűek”,
néma megdöbbenéssel nézzük az első „fecskét”,
amelyet a futballszövetség repített fel ismere-
tes román—francianyelvű plakátrendelete
után!...

Palangeanu ezredes, az atlétikai szövetség
elnöke is le akar mondani tisztségéről. Távo-
zása nagy veszteség lenne, mert egyike volt
azoknak, akik minden más szempontot félre-
telve, csak a tiszta sportért dolgoztak.

Svájc vissza akar térni az amatőr labdaru-
gáshoz, mert egyesületei nem bírják a drága
külföldi játékosok fizetését. A tervet most
dolgozzák ki.

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és fél százalékos „Országfejlesztési Kölcsön”

Kibocsátási prospektusa

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás útján lej 1000.—
névértékű kötvények bocsátatnak ki
kötvényenként 880.— lejes árrban.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az
aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934
november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az
állam által kibocsátott régi járadékpa-
pirokkal is kiegyenlíthető az aláírási
íven feltüntetett kurzuson. A járadékpa-
pirokkal történő fizetés a jegyzés név-
értékének 20 %át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél
%-os kamatot hajt, amelynek fele június

1-én, fele decemberben kerül kifizetés-
re, az első kifizetés 1935 június 1-én tör-
ténik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként
négyeszeri sorshuzás útján váltják vissza:
február 1-én és május 1-én a június 1-én
törlesztendő kötvényekkel, augusztus
1-én és november 1-én pedig a követke-
ző december 1-én törlesztendő kötvé-
nyeket sorsolják ki. Az első sorshuzás
1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntőke minden
teljes egy millárdjából nagy prémiumok-
kal visszaváltanak az első évben:

1 kötvény	3,000 000 lejjel	azaz	3,000 000
2 „ egyenként	1,000 000	„	2,000 000
4 „	500 000	„	2,000 000
4 „	250 000	„	1,000 000
46 „	100 000	„	4 600 000

Összesen 12,600.000 lej.

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó
kötvények száma 100.000 lejenként egy
kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden
évben a névértéken felül 200 lejes ju-

talékkal váltják vissza és pedig:

az 1 000 lejes címleteket	1.200 lejért
„ 2 000 „	2 400 „
„ 5 000 „	6 000 „
„ 10 000 „	12 000 „
„ 20 000 „	24 000 „

Az összes
borotvapengék
közül

legjobb
minőségű
az

ENERGIE BOROTVAPENGE

Kapható mindenütt

EGYEDÁRUSÍTÓ:

E. MALAMUD Bukarest, Str. Udricani 12

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat
stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej
10 miligramm 0.900 finomságu arany ér-
tékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket,
valamint a kisorsolt kötvényeket kész-
pénz gyanánt fogadják el az összes köz-
pénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a
kamatok összegéből, sem a kötvények
visszaváltási értékéből nem vonnak le
semmit, tehát ezek az összegek minden-
féle adó és illeték alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örö-
kösödési, ajándékozási és házassági szer-
ződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardirozhatók és
azokat garanciakul és ovadékul elfo-
gadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi
helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai,
Postatakarékpénztár,
az összes postahivatalok,
valamennyi közpénztár és
a megfelelő időben megállapított pénzin-
tézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a
kibocsátási prospektusban találhatók.

Igen tisztelt vevőink tudomására adjuk, hogy új elárúsítási lerakatunk
I-ső emeletén, Károly király-utca (Kapu-utca) 4 szám alatt

nőiszövetek, ágytakarók, utítakarók és futószőnyegek
részére egy

KÜLÖN OSZTÁLYT

állítottunk fel és tisztelettel meghívjuk ennek szives látogatására.

Eladási lerakatunkban a leggazdagabb választékban tartjuk a leg-
ujabb női és férfiszöveteket, minden minőségben, elsőrangú kivitelben és
mérsékelt áron.

WILHELM SCHERG & Cie. RT.

brassói posztó- és divatárugyarak

Ez a nyolcadik cikk

Belügyminiszter ur!

Ez a nyolcadik cikk már belügyminiszter ar. Ezt a nyolcadik cikket azonban bátor voltam pontos román fordításban elküldeni Belügyminiszter ur címére ajánlott levélben Bukarestbe.

Amiről írok, régi, elcsépett téma. Unják is már. Unják a hatóságok, az olvasóközönség is talán, de nem unják az utasok, akiket Nagyvárad és Érmihályfalva között nap mint nap a legnagyobb nyugalommal rendszeresen fosztanak ki rendes havi bérlettel utazó, valószínű hivatalos szolgálatot teljesítő hamiskártyások.

Jómagam havonta kétszer-háromszor utazok ezen a vonalon. De minden egyes alkalommal ezt találtam a harmadik osztályban, négyesével, esetleg nyolcasával dolgozni, az itt a vörös ott a vörös játékosokat.

Hosszu hetekbe került, amíg Váradon kutyátva beszereztem a hamiskártyások címeit, amíg összegyűjtöttem riportom számára egy tizedét, vagy egy huszadát azoknak a fosztogatásoknak, amiket ezek az urak hosszú hónapok, esetleg évek óta a Nagyvárad-érmihályfalvai vonaton már elvégeztek.

Boldog voltam kezemben ezekkel az adatokkal. Megírtam a riportot. A riportom után viszont vártam valamit. Egy kis mozgást. Néhány detektívét az utvonalon, valami vizsgálatot, valami intézkedést. Teltek a napok és nem történt semmi.

A riportot cikk követte és ismét riport és megint cikk. Pontos nevekkal, adatokkal. Felhívás, sürgetés, gyanúsítás. Nem használt semmi.

A fosztogatások tovább tartottak és tartanak ma is. Néhány hamiskártyás terrorizálja az utvonalat. Az utasok, akik utasársuk ki-fosztását látják, megszeppenve mocegni sem mernek. Ott, mindenki szeme láttára veszik el az utasok pénzeit. Cikkeim és riportjaim eredményét összegezve nem jutottam többre, minthogy megfenyegettek, hogy jó lesz abba-hagyni a hadjáratot. Később súlyosabb fenyegetéseket kaptam. Utazom még ezen a vonalon — írták a névtelen fenyegetések — dob-tak ők már ki embert ezen a vonalon, kiha-jították ők már a kalauzt is. Cikkeim, riport-jaim, összes eddigi eredménye, hogy utazá-sáimon a CFR keres. Ezen a vonalon ugyanis hetek óta nem mernek csak másodosztályon utazni.

Belügyminiszter ur!

Néhány nappal ezelőtt kitiltották Romániá-ból Ilja Ehrenburg László Reitschwanz című munkáját. A kitiltásra az szolgáltatták okot, hogy a kitűnő író Romániát kritizálta és az állápotokat ismertette.

A könyvet kitiltották. Dehát vajjon az ese-tek eltussolása, avagy az okok megszüntetése lenne-e okosabb és célirányadóbb?

Ezen az utvonalon nem egyszer fosztottak ki már külföldi utasokat. Pontosan emlé-k-szem, milyen kommentárt fűzött akkor ehhez a külföldi sajtó.

Belügyminiszter ur, rövid leszek. Sem önt, sem senkit mást untatni nem célok. Csak mellékesen akarom megjegyezni, hogy tegnap tértem vissza ismét egyik vidéki utamról és ismét kifosztottak egy brátkai embert. Tizen-három ezer lejt vettek el tőle. Husz perc alatt, ott, mindenki szeme láttára, fényes nappal, 1934-ben! A brátkai kereskedő sirva kérte, ne írjam meg a nevét. Családja van. Nem tudja mi történt vele. Az isten elvette az esztét.

Ha Belügyminiszter ur megindítja a vizs-gálatot, pontos adatokkal szolgálok. Az ön hatáskörébe tartozik végeredményképpen a rend fenntartása.

Harcom és viaskodásom, ezek ellen a ha-miskártyások ellen, már kicsit groteszk és kicsit úgy tűnik, szélmalom harc.

Senki sem törődik azzal, ami történik.

Csendőrség, rendőrség, detektívek, prefek-tusok, nem találnak módot, alkalmat, hogy ezeket ártalmatlanná tegyék.

Csak egy kisebbségi, önkéntes által igen sok-szor destruktívnak nevezett újságíró viasko-dik. Ugye ez neveléses?

Rám nézve is, de az állapotokra viszont fölfeleltem.

Belügyminiszter ur, a kilencedik cikkemnek ezt a címet szeretném adni: Helyreállított a rend a Nagyvárad-Érmihályfalvai vonalon.

Ennek a cikknek ilyen címmel való meg-születése e pillanatban teljesen öntől függ.

Teljes tisztelettel:
Gábor István

Lássuk az Irgalmasrend

Titokzatos döntés a pályatervek fölött

Írta: Kőszeghy József főmérnök

tervpályázatát

Abból a sivatagi pusztaságból szeretnék kiál-tani, ahol az Irgalmasrend helybeli kórháza-nak kifejlesztésére hirdetett zártkörű tervpá-lyázat ügyét egészen szabálytalanul elpuskáz-ták. Kissé nehéz a dolgom; nekem a tiszte-endő atyákkal és testvérekkel semmi bajom. Emberséges célkitűzéseiket tisztelettel, sőt hó-dolattal könyvelem el. Személy szerint külön-ben nekem igen kedves szomszédaim. Annak, hogy mégis beleártom magam a mizeriek helybeli tervpályázatának dolgába, nagyon súlyos elvi okai vannak. Mert ahogy ezzel a kérdéssel végeztek, az végtelenbe beleit-közik a műszaki etikába. Lerántja a tervpá-lyázat morális értékeit és valóssággal elpusz-títja a műszaki tudás gyümölcseit. Alljunk meg egy szóra ennél a kérdésnél. Se én ma-gam, sem semmiféle rettye-rutyám nem vet-tünk részt ezen a pályázaton. Így hát semmi-féle magánérdek sem ösztönöz most amikor írok. Így hát lássuk, mi történt ott a mizeri patika körül?

Az Irgalmasrend, úgy tudom Pintér építész útján egy tervező programot állítottatott egy-be a kórház és a rendház átépítő munkára. Hatalmas program lehetett, mert a pálya-munkákat, amelyeket a nagyon szives prior-ur javaslatából volt alkalmam futólag átte-kinteni nagyvonalú építkezésekről beszélnek.

Minden tervező programnak egyéb sar-kalatos tételei kell hogy legyenek annak a fe-lülbíró zsűrinek a határozott megállapítása, amelyik a pályázat eredménye fölött fog dön-teni. Kulturális műszaki egyesületei meg-tiltják tagjaiknak, hogy olyan pályázatokon vehessenek részt, amelynek meghívóin vagy programjában a zsűri körvonalazva nincs. Ha névszerint nem is nevezik meg a zsűri tag-jait, legalább a tagok számát, azok képesi-tését és a szaktestületeket kell megnevezni, akikről a tagokat kikérlik.

Miért van erre szükség? Annak a pálya-zónak, hacsak valamelyes sötét szándékai nincsenek, az egyetlen megnyugvás és biz-tosított alkotó munkájának mérlegelése dolgá-ban, hogy előre tudja, hogy a terveiket ah-hoz értő lelkiismeretes és teljesen pártatlan szakértő bizottság fogja megbírálni. Ez a bi-zottság a nyilvánosság számára is hozzáfér-hető jegyzőkönyvbe tartozik a véleményét minden terv felül megmondani és a díjak odaítélése dolgában döntését köteles alaposan meg is indokolni. A szakember az ilyen dön-tést, amelyre előre elkészült, mindenkor res-pektálja.

Am a megejtett tervpályázat során ilyen bírálat jegyzőkönyvet hiába keresnénk. Hogy is lehetne ilyen jegyzőkönyvről beszélni, mi-kor szakértő zsűri sem volt. Sőt komoly meg-győződés, mert a tények is igazolják, hogy ez a kizárólagos műszaki tervpályáza-tot a kórház két orvosa vette bonckés alá. Ellenben műszaki szakértők, főként építész-mérnökök hozzá sem szagoltak ehhez a bí-rálathoz. Hát kérem tudományt a maga helyén, ellenben tel-jesen kizártnak tartom azt, hogy akár a leg-lucidusabb koponyájú gyógyszer világosan lát-hasson egy erősen komplikált konstrukciós tervtömeg labirintusai között. Vagy ha akad olyan elbizakodott orvosember, aki azt hiszi magáról, hogy biztosan lát az ilyen műszaki kőrésékben, az csak olyanféle lehet, mint a diszkreztény a zsidó lakodalomban. Ő is megeszi a kóser kosztot, de azért mégis csak gaj marad.

Azt vetheti szemünkre valaki, hogy az Ir-galmasrend magánember, tehát úgy bírálja felül a terveit, ahogy akarja. Tévedés! Az Irgalmasrend felhívta az összes váradai építé-szeket, hogy terjesszék elő pályaterveiket. Ezzel belenyúlt a társadalom egy rétegébe, melytől szellemi értékeket kívánt. Ha én el-indulok kollektálni valamelyes gyűjtőívvel, akkor ahhoz hatósági engedély kell. Így hát az, aki 8-10 mértől igénybe veszi annak ezeket erő munkáját, kell, hogy legalább is respektálja azokat a jól bevált eljárásokvá-nyokat, amelyeket a hatóság ilyen esetekben emez értékek szelektálásánál alkalmazni szo-kott. Mert máskülönben a döntést egészen jogosan bizonytalansággal fogadják az összes érdekeltek, sőt nem érdekelték is.

Gyenge vigasztalás, hogy műszaki oldalról egy közművesmestert is megkérdeztek a kon-strukciók dolgában. Tisztelem a közművest, amikor az álláson dolgozik, mert a téglát rakni jobban tudja, mint én. De mégis mu-latságosnak talánlám, ha teszem azt, Mascagni művei dolgában egy harangozótlól kérnének véleményt. Pedig mindkettő zenél, sőt Huzd-meg Jónás jobban tud harangozni, mint Mas-cagni.

Nálunk a szakszerűségnek védőbástyái van-nak, mint a Corpul Technic, meg az építé-

szek szaktestülete, tisztára képtelenség, hogy technikai szakügyekben éppen technikusok nélkül döntsenek.

Szerintem ebben a kérdésben csak akkor állhat be a szélsőség, ha a tervek tömegét legalább három tagból álló, ahhoz értő, leg-magasabb képesítésű építész szaktestület fe-lülbírája és beszámol írásban is arról, hogy véleményét mire alapítja. Nem biza beszélünk kérem. Ennek a zsűrinek ingyen, vagy mini-mális díjazásért kell dolgoznia.

Természetesen a darázsfaszek kényes ter-mészétével számolni kell. Két terv bemutatá-sának már kifizették a megítelt tiszteletdíjat. Ezt ne sajnálja senki, mert annál a 7500 lej-nél többre van maga a munka is minden szer-zőnek, aki terveit jól kidolgozta. Itt tehát jogtalan uton szerzett jogokról van szó. Am-de a jogtalanságot nem a pályázók követték el. Ezt a dohányt visszakövetelni nem lehet. Amde szó lehet arról, hogy melyik terv leg-alkalmasabb a kivitelre. Így tehát eltekint-hetünk a tervek pusztán eszmei értékétől és csupán a gyakorlati valóókra fektethetjük a súlyt. Így tehát a pályázók, az eddig nyer-tes pályázók is — mind megnyugodhatnak, mert egészen bizonyos, hogy a zsűri is meg a döntés is egyenes uton jár. Sajnos a pá-lyázat titkossága már a vízbe esett. Ugy hal-lom, hogy a város társaságaiban már a dön-tés előtt két héttel beszélgettek arról, hogy kié a legjobb terv. Az ilyen egyoldalú köz-lések és megállapítások nem nagyon alkal-masak arra, hogy a pályázat eldöntésének szabályossága iránt bizalmat keltsenek.

Utólag rekriminálni bajos. Pályázati felté-teleteket csak olyan szakember készíthet, aki nem vesz részt a pályázaton. Különben rö-g-

tón kész a pakli.

Hibás volt a kiírás is, ha nem gondoskodott a zsűrirol, de hibáztak a felhívott verseny-zők is, amikor látva ezt a hiányt, fel nem szólaltak és a zsűri megállapítását előzőleg ki nem követelték.

Semmiesetre sem szabad azonban a pálya-zatot ilyen illetéktelen semmítés indokló su-baalatti döntéssel lezárni. Az ilyen eljárás legalább is gyanús. Sőt egyenesen hajmeresz-tő, hogy a technikát a klinika bírálja el. Nem elég, hogy a doktor urak közegészségtant ta-nulnak. Ezzel legfeljebb klinikai kívánságai-kat vázolhatják fel. De a konstrukció azok kérem másfajta tudományos fogalmak és cseb-falu biz az a legkiválóbb orvosprofesszorok-nak is. En is tudom, mi az a prostata, de ha a kirurgus azt kívánná tőlem, hogy a betegét én a mérnök operáljam meg, az a szerencsétlen bizonyosan a Hadesbe kerülne. Tessék elhinni ilyen hullá, sőt nulla ez a pályázati döntés is.

Hogy mer valaki dönteni tervek sorsa fe-llett, mikor azt sem tudja, hogy azt a tervet részben, vagy egészben meg lehet-e való-sítani? Hát a szumatrai dzsungelben vagyunk mi, ahol mindenki elszalad, mikor jön a tig-ris? Csakhogy a doktor nem tigris, de szelíd gentleman, aki a beteg emberen jól tud se-gíteni, de a beteg épületét, vagy annak rac-ionális átformálását, bővítését, újjáépítését legfőképpen óhajta sejt, de megtervezni, pláne terveit felülbírálni nem tudhatja.

Tiszteendő testvéreim, azokkal a pályázó építészekkel súlyos igazságtalanság történt. Állítsák helyre ezeknek az uraknak a lelki nyugalmát. De a saját lelkiismeretük nyugal-mát is.

Nagyváradai ab'ak

Boncz Berta halálával elindult az Ady emlékezők széles tömege. Minden adat, ami a zsenikolozsszal halálával, életével, felesége életével és halálával kapcsola-tos, érdeklí nemcsak az irodalomtörténetet, de az irodalomkedvelők tömegét, azon a ponton, ahol Ady Endre vátesznek és fogalomnak bizonyult a husz év táolá-ban. Mindenesetre szörnyűek voltak azok a visszaemlékezések, ahol a jóbarátság s intimitás jegyében egy-két visszaemlékező csak boros üvegeket rakott le az em-lékezés sirjára s úgy vélte bizalmasabb és meghittebb az emlékezés, ha Ady Endre belső életét pakolja ki a lapok hasábjain. Erről folyik beszélgetés a „fiatal írók és hirlapírók” asztalánál. Egyszerre csak megszólal kiméletlen rossz írásairól és bor-zalmas verseiből ismert barátunk: Szörnyűség, hogy a zseniket haláluk után így in-tézik el. Hogy a laikus közönségnek kipakkolják életük apró mozzanatait, ami-héz voltaképpen semmi köze sincs. Hát ha ez így van a zsenikkel, én már nem is merek meghalni.

A mondat elhangzott és mindenkit kínosan érintett, hogy ez az irodalmi hó-lyag önkéntesen zsenisorba állította saját magát. Mindenki hallgatott, azután a nagy csendben megszólalt valaki: Csak halj meg egészen nyugodtan, én minden díszkréciót garantálok.

Makkai Piroska

Maga az ember is furcsa. Különös, ván-dorló, mai fiatal lány. Kolozsvárról jött és Budapestre készül. De nincs jelentősé-ge, hogy indul-e valahova, vagy megjött-e valahonnan. Itt van és mindenütt otthon van, mert nincs sem lakása, sem otthona. Talán nagyözölás azt irni, képkiállítás ez a néhány kép, amit kiállított az Újságíró-klubban. 30 darab kicsi kép, 30 darab dekorációnak látszó karton. Üveg nélküli, olcsó rámaiban. Méretüknél fogva sem keltenek bennünk fönséges érzéseket, csak, ha gondolkodva állunk meg előttük látjuk, hogy az apró kompozíciók finom vonalain belül már nagy problémák zaj-lottak le benne. Az alakok térbe helye-zésén keresztül gondolatok és visszafoj-tott érzések huzódnak. Nem lehet ex-presszionistának, kubistának, futuristának nevezni. Makkai Piroskánál nem lehet izmust felfedezni. Fiatal, erős, üde és tiszta tehetség, aki lát és érez. Romlatlan, mert alkalma nem volt a megfertőződés-re, utánzásra, lopásra. Egyéniség. Önkri-tikája néha bátorlanná teszi, de min-denesetre megvédi a megalkuvástól. Min-den vonala tagadja a dilettantizmust. Fi-nom színei mellett sem édeskes. Szereti a női figurákat. Ezek mozdulataiban sok melódiát és összhangot visz. Nem azért ál-lított ki, mert idejét látta művészetét be-muatni. Nem sikereket vár. Szakértők véleményére van szüksége, hogy igazolja magát s nehéz lelki és anyagi körülmé-nyeit egy kis biztatással erősítse. Ez év-ben külföldre megy, tanulmányait bővi-teni.

Wechsler Illy

zongoraművész, akit ma má- az első-között említenek, bécsi tartózkodása ide-jén sokszor volt meghívottja a bécsi rá-diónak. Hangversenyeket adott a bécsi Grosse Musikkereinsealban, amelyeket a bécsi rádió közvetített. Nagy sikerei vol-ak Prágában, Budapesten, Bukarestben. A bukaresti rádiónak állandó szolista; az ottani filharmonikusokkal is többször játszott. Bukarestből legközelebb decem-ber 12-én hallhatjuk, amikor a rádióban Liszt-estélyt ad. December 21-én pedig a bukaresti Filharmonia meghívására az ottani Atheneumban játszik zenekari kísérettel. Koncertjét a rádió közvetíté-fogja. Most külföldi turnéra indul.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

A negyvenedik késdőzés

Irtá: Gagy László

MÁRAI SÁNDOR:

Egy író portréja

Pusztulunk. Fogynak katonáink. Valami lázító ernyedés sötétedik el életünk fölött; hiányzanak a megújító, friss, nagyszerű elmények. Hiányzik az a tágitó nomád életakarás, amely a semmi-ből történelemmé éli magát. Rádöbbenünk, hogy a nagy szavak és gyönyörű felsikoltások gyökerei a rothadás nedveit lopják szerteszét. A becsület elernyedt, a lelkiismeret ellen merényletet követtek el, csalódtunk az igazságban, megérettünk és megértettük, hogy szűk, szomorú, reménytelen katlan a sorsunk. Egyre többen mondják Franz Werfel megrázó, megdöbbentő, tragikus fiataljával: „Tizenkilenc éves vagyok és nem leszek husz”. Pusztulunk. Fogynak a lendülő, nagyszerű akarások és csak ritkán látunk ujjongó, friss, fiatal embereket. Naponta megszorítjuk valakinek a kezét, aki tegnap meghalt, vagy akiről tudjuk, hogy holnap már halott. Holtakkal bátyáztott körül bennünket a történelem. Valóban egy Musa Dagh Erdély, amilyen ezrek ülnek félholt várakozással, bánatos leszármolásokkal, táguló sebekkel szívük közepén. Ut? Merre? Hová? Naponta szembenézünk egy fáradt kézlégységgel, egy elhomályosodó szemmel, egy panasztól vonagló szájjal. Naponta újabb szorítások, naponta újabb viharai az uralkodó akarát erejének. Naponta megszorítjuk valakit, aki úgy tapad a lehetetlen falához, mint a palermói kapucinusok katakombáinak halottjai. Naponta meggyászoljuk azokat, akik most születtek és ragyogó szemekkel, önfeláldozó omló mámmal játszanak iskoláink udvarán. Eltolódtak a jövőlátás szémszögei. Új és más minden. Ami kívülről volt, annak bent kell életté sűrűsödni. Az elhullott emberek és elomló intézmények megtartó belső erőkké kell alakuljanak, forradalom a régi emberben. „Hogy állhat helyt a magyar-ság?” — kérdi Németh László „Debre-ceni Káté”-jában. — „Ki kell egyenesednie és sorsa helyére kell szöknie. Hagyományai belső udvarára kell húzódnia, legjobban életnedveit kell fölsvivattyúznia magába”. A belső ember kiépítéséről van szó. Nem gyógyítanak az álmok, nem gyógyítanak a szavak, nem segít rajtuk a mult. Valami más kell ide, egészen friss. Megtartó hit. Egy csodálatos áramlat, amely a lanygulást elsepri, profétai tiiz, amely a csalfa álmokat és ostoba önáltatásokat kipereszeli. A „másként nem tehetek” bátorsága, elszántsága és hite kell ide, amely összeleli a szét-hulló kalászkákat. Ez az az idő, amelyet Flavius végignézett és megírt, amelyben a templom és az írott betűk és minden, ami kívülről volt: átmenekül a lélekbe. De itt baj van. Naponta látunk embereket, akik nem tudnak, nem mernek, nem akarnak menteni. Naponta látunk embereket, akik kiállanak, elszegülnek, viszsza-kapnak ernyedő izmaikra. Pedig ehhez a sorshoz kitartó, makacs, nagyszerű akarás kell. Hit kell ide, férfias elszántság és belső élet. Megértés kell ide és optimizmus. Naponta találkozunk valakkal, aki csodálkozik, hogy mi már nem hiszünk a lélek erejében. Szeretettel kell ide, szárnyaló szeretettel, mert szeretettel nélkül nincs mult, nincs jelen és nincs jövő. Fanatikus szeretettel kell ide, olthatatlan szerelem: kevés magyarázattal, kevés busulással, de nagy becsülettel, nagy tisztasággal adott erős szeretettel. Mert pusztulunk. Ha volt idő, amely testében és lelkében megrázta a népet, amely megfrissítő áramlatot és nagy belső tanulásokat igényelt, úgy ez az idő az. Miért rejtegetjük az igazságot? Miért hazudjuk azt, hogy eltorzuló arcunk nem a huroktól szenved? Miért hazudunk egymásnak romantikus meséket, amikor tisztán halljuk a leceppenő véres csipkék szörnyű dallamát? Miért ne kiáltunk meg a tényeket, amikor bizonyos, hogy minket csak a pusztulóban levő nagy értékek tarthatnak meg. Mindenki felelős. Zárjuk le a multat azzal, hogy nem hibázunk senki, de kiáltunk szét ke-

Popper író volt és a Galamb-utcában lakott. Többnyire csak estefelé vált láthatóvá, amikor feltűnt az utcákon, magányosan, mellének szegzett, fiatalon megkopaszodott fejével, óriási bambusz-sétabottal a kezében. „Levegőzik” — mondták az emberek háta mögött. S összenéztek s röhögtek.

Ha megállították rövid sétautján, melynek perceit a szó valódi értelmében munkájától rabolta el, leereszkedőn és végtelen nyájasan társalgott. Társalgása egy fejedelem kegyességére emlékeztetett, aki oly rettenetes magasságban él minden felett, ami általános és köznap, hogy a társas érintkezésben nem is lehet más, mint jóindulat, bájos és közveien. A iréfmesterek, akik barátaiknak produktáltak Poppert, levett kalappal kezükben, földellen fölbel bókoltak neki. Popper nyájas daccal követte, hogy a társalgó rakja fel a tökfödőjét. „Ugyan, kérem!” — mondta hangosan. — „De uraim! Tessék csak nyugodtan feltenni a kalapot.”

Ő megengedhette magának, hogy az emberek akár feltett kalappal is diskurálhattak vele. Mindent megengedhetett magának, a kedves közvetlenséget, a türelmet, elnézést, bizalmasságot is. Egyszerű emberekkel — orvosokkal, ügyvédekkel, bírákkal, katonákkal, papokkal, mérnökkel, feltalálókkal — szívesen és közvetlenül eldiskurált néhány percet, jóindulatúan tudomásul vette ügyes-bajos dolgaik híreit, elnézően meghallgatta tapasztalataikat, elveiket, ötleteiket. Megengedhette magának, hogy szóbaáljon az emberiséggel, a szegény, tudatlan és együgyű emberiséggel, amely iránt már csak mély és őszinte részvétet érzett. A városban köztudomású volt felőle, hogy egész nap ir.

Hajnaltól felriadt álmából s azon mosdatlanul, borzasan és hálódobban nekiállt és írni kezdett Szobájában, e sűrű kis-

polgári butorokkal szűkösön berendezett udvari szobában, különféle szerkezetek és alkalmatosságok szolgáltak az írás céljaira. Természetesen volt íróasztala is, karosszékekkel, felfújható légpárnákkal, aztán magas pulpitus, amelynek neki-dőlve, állongó helyzetben dolgozott; de legszívesebben mégis azon a vasalódeszkán alkotott, melyet két szék támlája emelt magasba, ezen a durva filccel áthuzott, kéziratlapokkal sűrűn borított, hosszú vasalódeszkán. „Itt irtam a Fekete rózsák-at”, — mondta nekem, mikor először jártam nála, s mellékes mozdulattal a vasalódeszkára mutatott.

Öreg gyermek volt már akkor, negyven elmúlt. Családjá, apja és anyja egyszerűen hülyének tekintették, afféle szeliden-raplis jámbor hülyének, aki csendesen megvan az udvari szobában s ha vendégek vannak, be lehet hívni a szalónba is, nem kelt különösebb kinos feltűnést. Negyvenéves elmúlt, de a cselédek is így becézték: „Jenőke”. Polgári jogaival nem élt soha. Terheket és kötelességeket nem viselt. A nők, a katonaság, a család, a közterhek, minden elmúlt felőle. Az iskolában alig tanult meg írni, rögtön lázasan és kétségbeesetten írni kezdett s mert más egyeb a tananyagból nem is érdekelte, az iskolából kimaradt. Mint pásott kölyök, már gyermekkorában rögtön írt, ha egy kissé egyedül hagyták s nem figyelték rá. Éjjel kilopódzott a spájzba vagy az illemhelyre s ott írt gyertyafényben. Tanulni, olvasni, állást vállalni, családot alapítani nem ért rá, mert nem akadt soha egyetlen szabad perce sem. Állandóan négy-öt kéziratot dolgozott egyszerre: verseken, vezércikken, novellán, drámán, regényen, értekezésen, szociológiai műveken és humoreszkeken. Felváltva írt eposzt és adomákat. Hálódobban szokott hajnalban írni, izgatottan ugrált az íróasztal, a pulpitus és a vasalódeszka között, cserélt ceruzát, tollat, színes kré-

tát s hosszú, vékony kutyanyelvekre róta műveit, szálkás, nagy belükkel. Néha az éjjel is ott találta még hajnalban megkezdett munkája mellett. A vasalódeszka peremén befőttesüvegben ólomovizet tartogatott, ebben mártotta meg gémberedett ujjait, ha már nem bírta tovább. Gyakran kapott sirógörccsöt kezébe. Az ilyen tüneteket elégedetten, kézlégységgel kíséretében mesélte, mint a mesterségbeli rizikó elkerülhetetlenségét.

— „Képzeld el” — mondta néha —, „delelőt tizenegyre befejeztem „Jancsi kapitány”-t, félkettőkor már készen volt a „Fehér lepel” második felvonásának közepe, de eljutok-e vajjon még ma este a „Pákosz Imre” első fejezetének végéig? Délután néhány adomát irtam, hogy felüldüljek. A „Pákosz”-t szeretném estére telő alá hozni.”

Könyvet nem olvasott, láthatólag, mert nem szerette, ha befolyásolják az irodalomban. Műveit egyideig válogatás nélkül küldötte a lapoknak s „ajánlotta” nevesebb íróknak, de mikor a család megszokta a portóköltiséget, már csak az utókornak dolgozott. Szobájában, a fal mellett, ágyon és asztalon, a szekrény telején métermagasan porosodtak a sűrűn teleírott kutyanyelvek. Mikor papírra sem adtak már elég pénzt neki, művei kéziratának hállapját írta tele. A papír-zürzavarban gondosan tájékozódott: könnyűszerrel kiismerte magát „Olvashatnám a Pillangót?” — kérdeztem néha. Azonnal lemaszolt az ágy alá, egyet markolt s már hozta is.

Csendesen beszélt, halálos fáradtsággal, szomorúan. Ha meggondoljuk, hogy negyvenéves koráig több papirost írt tele, mint Shakespeare, Goethe és Arany János együttvéve, megborzadhatunk s meg lehet érteni fáradtságát. Keveset evett, nem dohányzott. Magányos sétáin néha megragadta karomat s felcípelt — a cseledelepcsőn át — szobájába. Az ajtót gondosan elrekesztelte. A szobában, ahol poros papírok, sapanyutenta s a magány és esze lósság kipárolgásának szaga öklendezésre ingerlően keveredett, elgondolkozva járt kéziratok között, válogatott s néha felmennyújtolt egy-egy papírlapot. Amit olvas-tam, mindig meglepett: értelmes volt és kerek. Csak nem illett sehoá, legkevésbé az irodalomba Biztosan nyugodt volt és uralt formákat, melyeket csak hallomásból ismerhetett, vagy álmodta talán.

Atélte a békét, a háborút és a forradalmat, szülei halálát; oda sem figyelt. Nem tartotta „mellőzött tehetség”-nek magát. Gondolni, eszmélni sem mert ilyen gyanúra. Nem borzadt meg soha mesterségtől, mint a legnagyobbak s nem hívalkodott vele, mint a kicsinyek. Írt, ahogy lélekzett, ahogy a szíve vert... írt a világról, melyet nem ismert, csak felvázolt eszelős sietséggel, ólomovizben pihentetett ujjával.

Legnagyobb elménye egy menaszéria volt, melyet gyermekkorában látott egyszer Megborzadva tündököm most utólag, mikor a mesterséget már minden változtatban láttam: mégis író lett volna Popper?

BOTÁR BÉLA (Székelyudvarhely):

Parasztok

Bus kereszt-ut mellett
Három szekér állott,
Vizes kovaköböl
Csiholtak világot...

Az egyik szekeres
Topogtat a sárba:
„Pereskedni voltam
S én maradtam kárba...”

Szól a másik: „Gyertyát
s egy koporsót vettem
Meghalt az egy fiam,
S nincs senki mellettem...”

Im' a harmadiknak
A könnyei szólnak:
„Két utolsó ökröm
Dobra ütök holnap!...”

Elindulnak megint,
Neki a nagy éjnek —
Lassan mennek, mintha
Köveket vinnének!...

mény hangon, parancsoló akarattal, hogy mindenki felelős.

A Bagradian-gyermekek negyven késdőzés érte, mert nem volt körülmélet. Urísten, micsoda szörnyű hasonlat! Letépiék vékony, agyonfáradt, csontos testéről a ruhát és beledöfik késeiket. Mert kiesel. Mert más. Mert terhükre van. Utjukban áll. Vádolja az uralkodó akaratot. Az lehet, hogy egy társadalmi réteg, vagy egy nemzedék felmorzsolódik, el-

pusztul, de az lehetetlen, hogy a negyvenedik késdőzés azt is átdöfje, ami nem Test, ami volt és ennél fogva lesz mindörökké...

A negyvenedik késdőzés ideje ez, de nekünk erős hitre van szükségünk, összefogó hitre, megértésre, szeretetre; a dolgokat bele kell építenünk a lélekbe, hogy pusztul vagyunk, elomló testünk után maradjon valami örökség a mögöt-tünk botorkáló nemzedékek számára.

A vadász legjobb barátja

A vadászekek legkitünőbb fajtái közül a vizsla és véreb felel meg leginkább az erdélyi viszonyoknak

Ezredévek óta együtt vadászik az ember a kutyával, őskori vadásztanyák leletei között, a primitív rajzokkal, vadász-jelenetekkel ékesített edények oldalán ott van a kutya kezdetleges rajzképe is, mint legjobb bizonyítéka annak, hogy az ősember a kutyát megkülönböztetett becsben tartotta.

Ezredéveken át az ember szolgálatában vadászott a kutya s az évek hossza során át az ember leghivebb társává lett.

Kutya nélkül alig képzelhető el vadászat. A vadászkutya megkeresi a vadat s megállja, mint a vizsla, vagy kiugraszta rejtekéből, mint a spaniel és az elejtett vadat kihozza füből, gazból, gabonából, sőt a vízből és mocsárból is és elfogja, odaviszi gazdájához a sebesülten menekült. A kopó hajt, hangos csaholással haladva a vad nyomán és a vadász, ha idejében elállja a menekülő vad utját, szerencsés lövéshez juthat. Ez talán a legelvezetesebb vadászati mód. Sajnos, kivészen van, mert a szilaj kopócsaholás elnépteleníti a területet s különösen az őz vad menekül a kopó elől messze határok felé páni rettegéssel. A mai szűkre szabott vadászterületeken ma már anakronizmus számba megy a kopó, pedig hajdan, mikor hegyeken, bérceken, sziklaormok árnyékában zengett a vadászkürt szava s hajtottak a kopók csengő csaholással a vadászvonal felé, üzték a nemesvadat robogó paripák előtt, akkor még nagy volt a becsületük. Ma már csupán a falkasport, az őszi rókadadászatok nyújtának lehetőséget a kopózásra, mikor harmatos zöld gyepeken menti a falka elől bozontos vitorláját a mezők, nádasok szegénylegénye, a róka.

Az agár a szemrevett nyulat, rókát mindig üldözi valami természetében gyökerező vágyakozással, míg el nem kaphatja sebes futtában a derekát. Ólmos-szürke őszi levegőben suhannak a vadászlovak a „Cicke” hófehér alakja után a szalmasárga tarlón, Cicke le nem veszi a szemét a vágatató tapsifülesről, míg csak utól nem éri s meg nem állítja eszeveszett rohanásában örökre.

A tacsó német eredetű vadászeb. Ez a törpe kopófaj kikutatja a rókavárat s megfojtja, vagy kiugraszta a vörös tolvajt. Kifürkészi az öregedők remetéjének, a borznak a barlangját is és megfojtja, vagy addig támadja a mogorva fickót, míg a vadászok leásnak hozzájuk felülről. Csak ritkán hajtja ki a puskacső elé, mert a borz erős állat, hatalmas ellenfél. Nagy küzdelmek dunnak néha a föld alatt, életre-halálra. Kint a szabadban dísznót hajt a tacsó és sebezett vad után bocsátva, megbecsülhetetlen véreb. Talán ez a leghasznosabb kutya.

A foxi, illetőleg foxterrier, kotorék eb, borz és róka ellen használják, bár találkoznak vele elvéve a vaddisznóvadászat is. Angliából származik, ahol a falkavadászatokon szükség volt egy könnyű, harcias kiskutyára, mely arravaló, hogy a falka elől kitorékbá menekült rókát kizavarja onnan s a vadászat ne akadjon meg, ne vesztessen lendületéből, valami hosszadalmas rókaásás miatt. A foxit vadászt alkalmával az egyik whip tartja az ölben s úgy galoppozik a falka mögött, azonban mégis jó futónak kell lennie, hogy szükség esetén gyalog is együtt tudjon maradni a száguldó kopó-falkával. A foxit angol sportsman tenyésztette ki.

A véreb, mely talán legelőkelőbb tagja a kutyatársadalomnak, — mert hiszen a tizezer holdnyi erdőségek mélyén fekvő vadászkastélyok agancsokkal roskadásig megrakott falai között él megkülönböztetett becsben s a telivér nagyvadásznak barátja, kísérője a rengeteg uttalan utain — nevét onnan kapta, hogy rendkívül jó orrával egynapos vérnyomon is végigmegy a sebesült vad után. Ha holtan leli fel valahol a vadat, akkor „dermedtre”, ha pedig élve éri utól, akkor megállítja és „állóra” csahol. Érdekes, hogy a két csaholás hangja különbözik egymástól s így a vadász már messziről tudja azt, hogy milyen állapotban látja majd meg a vadat.

Kutya nélkül még a jól lőtt vad is el-

vész sok esetben. Nehéz megtalálni a szürkületben az esti huzáson lőtt erdei szalonkát, a gazba esett foglyot, vagy a nádasfőbe zuhant kacsát. Gyakran előfordul az is, hogy a vadkan százméterekre elviszi a golyót. A rosszul lőtt vad pedig nyomorultul, kinok között pusztul el.

Azt, hogy ki milyen kutyát tartson, területének vadállománya, jellegzetessége, anyagi helyzete, részben pedig egyéni ízlése dönti el. Erdős, nagyvadász területre legalkalmasabb a véreb, esetleg a tacsó. Hozzára, mely az apróvadat hozza oda a vadász elé, talán csak az erdei szalonka miatt lenne ott szükség. Apróvadász területre legjobb eb a vizsla. Ha széles táblák, nyílt mezők alkotják a határt, akkor angol settert, vagy pointer-t tartson a vadász, ha pedig kisebb táblákból áll és változatos, árkok, bozót, nehezen áttekinthető, úgy jobb a röviden kereső német vagy magyar vizsla, mert a messzejáró, nagy lendülettel kereső angol vizslát elveszti a vadász a szeme elől. Bo-

zotos, bokros, gazos helyen legjobb eb a spaniel, a heves vérmérsékletű, kajtató kutya. Vizivadászatra legalkalmasabbak a szálkásszörű német vizslák, a setterek és a griffonok, erősebb szőrzetük megvédi őket a hidegtől, a vizek szuró-vágó növényzetétől s a kényeszerű fürdés utáni meghűléstől. Ha valaki két kutyát tartat s valamennyi vadra vadászik, az vérebet tart és mellette egy vizslát, tekintettel a vizivadászatra, lehetőleg settert. Az azután mindegy, hogy az utóbbi angol, ir, vagy gordon setter-e. Ha csak egy kutyát tart a vadász, úgy annak talán legjobban megfelel a magyar vizsla, mert ez keresési módorában megfelel az erdélyi viszonyoknak, kiváló orra van s mivel le-számazását illetőleg részben véreb eredetű, így eredményesen idomítható véreb munkára is.

Erdőn, mezőn derék vadásztársa a kutya az embernek s mérhetetlen ragaszkodása, hűsége miatt megérdemli a szeretetet.

Nimród.

Vámöriskola a csempészet ellen

Van e valami elvámolni valója?

— Nekem semmi — válaszol szinte méltatlankodva az elegáns ur a szalutáló vámörkérésre — de ennek a hölgynek — és vele szemben ülő, csinos társnőjére mutat — öt méter selyem van a dereka köré csavarva...

A csinos hölgynek még annyi ideje sem marad, hogy döbbsen méltatlankodással tiltakozzék — a vámörök már terelik is kifelé a szakaszról és bekísérik az állomásépület vámellenőrző helyiségébe. Kézzel a vont indulása előtt kisírt arccal újra megjelenik és természetesen haragjának minden pergőtűzét indiszkrét utitársa árasztja. — Hát ez a lovagiaság? Így viselkedik egy férfi? Ezért bízom meg magában? Ezért ártultam el, hogy — Mire az elegáns ur békítőleg: Ne bánkodjék nagysád, inkább mondja meg, mi a kára? — Még van mersze ilyet kérdezni? — törpézkel a hölgy. — Elkobozták az öt méter selymet és tetejében irtózatosan megbirsálgattak! — Erre az ur anyagi nyugalommal kinyitja bőröndjét: — Itt száz méter selyem van. Ön mentette meg. Ezért engedje meg, hogy hálám jeléül és kárpótlásul felajánlom az ötödörzést: husz méter.

Nem tartunk igényt az anekdóta újszerűségére, de nagyon jellemzi a modern csempészek leleményességét és furfangját. Csempészet mindig volt — és lesz is mindig, amíg határok és vámok léteznek — de talán sohasem volt olyan „nagyipar”, mint a mostani

időkben és el sem hinné az ember, milyen kifogyhatatlan fortélyal és trükkökkel igyekeznek túljárni az államhatalom eszén. A legtöbb országban most jól felszerelt vámöriskolák oktatják a határőröket a különböző csempészfogásokra, éppúgy, mint ahogy a rendőrségek a bűnözők fogásaitól, a rendőrségek és egyéb bűnözők fogásaitól kapnak gyakorlati kiképzést. Itt azután szinte valószínűtlen dolgokat lát és hall az ember — könyvekről, amelyekről még kinyitva sem sejtene senki, hogy teletömött szivarosdobozok, ártatlan fasszekerek, melyek minden egyes szállója üreges árutartály, vasuti kosokról, melyek dupla tetejük között rejtgetik a csempészsárut. A bélésebe varrott posztóról, a kettőstálpú cipőről, sapkába, kalapba rejtett tárgyakról nem is beszélve. A csempész mester abban, hogy olyan helyre rejtse holmiját, amely mindennel gyanúsítható, csak éppen azzal nem, hogy vámköteles értéket leplezget. És ha a szemfüles vámsherlock Holmesek ma lelepleztek egy új csempészfogást, egészen bizonyos, hogy holnap ujakat agyalnak ki a csempészek. Különösen a technikai haladás könnyíti meg a dolgukat, mert a lehetőségek egész sorát nyújtja az állami ellenőrző szervek kijátszására. Nem is kímélik a határőrök a rajtakapott csempészt és szigorú büntetés sújtja, aki az állam rovására akar magának hasznot szerezni.

A Bálvány-utcai lakás

Irtá: RODA RODA

Fazekas hosszabb távollét után visszatért Budapestre, szegényebben, mint valaha — de szíve telve volt a legszebb érzelmekkel és butorított szobát keresett, hogy érzelmeit nyugalomban leírassa. Délelőtt nyolctól egyig a Bélyárost járta be — lépcsőn fel, lépcsőn le; itt minden drága volt. Délután a Ferencvárosban keresett: negyven pengőn alul semmi sem volt kapható. Fazekas költségvetésében azonban csak harminc pengő jutott lakásra.

És ime, hazafelé vezető útjában, a Bálvány-utcában, egyszerre csak szemébe ötlök egy hirdetés:

„Elegáns szoba, nagyon olcsón kiadó.”

— Ez az én esetem!

Fájós lábbal mászott emeletről-emeletra, hogy ezzel az utolsó kísérlettel megnyugtassa takarékos lelkiismeretét. Mert ha most sem jár sikerrel, akkor kétségbeesésében az egész költségvetést fel kell borítani és más hivatást választania.

Egy pillantást vet a szobába Fazekas, s már is megy. Hiszen gondolhatta: kárpit, tapéta, rézág, süppedő pamlag — költő nem lakhat ilyen elegánsan.

— Hová siet uram? — A háziasszony hozzáugrott és félénk tolokodással megértette a vállát. — De hát figyeljen ide, uram! A szoba bére nagyon olcsó. Ne rázza a fejét. Igazán olcsó. Csodálkozik fog.

Fazekas hangtalanul:

— Mennyi?

A háziasszony:

— Havonta tizenöt pengő.

Fazekas néma maradt. Az asszony

folytatja:

— Kiszolgálással. De, tisztelt uram, miért is vezetném félre? Pár perc múlva ugyanis magától rájönne... Igen, a szobának van hibája. Beteges gyermekünk van. Orvosunk, aki a természetes gyógy mód híve, kecsketéjet rendelt. Kecskét tartunk. A kecske a szomszéd szobában van. Néha mekeg... este... későn este... reggel... hajnalban. Azaz éjjel-nappal mekeg. Hallja?

— Mee!

— Emiatt egyik bérlő a másik után költözött el tőlünk felmondás nélkül. — Az asszony a kövér Fazekasnak szinte a nyakába borult. — De maga, ugye, maga meg fogja szokni. Mi, a férjem, meg én, már nem is halljuk.

Fazekas maradt. Annyira kifáradt a keresésben s lépcsőrázásban, hogy még a pokolban is ottmaradt volna.

Irni kezdett:

Imádóm a ködöt, mikor párás rétről, Tündérként — a magasba száll fel Szürkeselyem fátylát lebegtetve — reben

Halkan s titokban arany Édenkertben.

— Mee!

— Nem, ez így nem megy. Vége a hangulatnak. — Összegyűrte a papírost, beledobta a himzett papirkosárba és hozzáfogott egy izgalmas balladához:

A gonosz Báthory Erzsébet Naponta ezer gyereket öletett S a nép rémülten reszketett.

— Mee!

Ez még kevésbé megy, — morogta Fazekas és a ballada is a papirkosárba repült.

Lefeküdt. A kecske mekegésére felriadt. Tolakodóan belemekegett az álmába. A bosszusan eltöltött éjszakát követő reggelen — nem, késő délelőtt volt már — nehéz álmából edénycsörömpölés riasztja fel. Azt sem tudta nappal van-e, vagy éjszaka.

— A reggeli is benne van a bérben, — jegyzi meg félénken a háziasszony... — Remélem, Mimi nem zavarta túlságosan. Sajnos, ma már kora hajnalban rákezdte...

— Mimi? — kérdezte Fazekas — milyen Mimi?...

— Na, de hiszen tudja a...

— Mee!

— Mee!

— Ja, ugy... Nem hallottam semmit.

— Na, látja, megmondtam. A férjem meg én sem halljuk már. Egészségére válják a reggeli. Mit szeret jobban reggelire, sonkát, vagy tojást?

— Mennydörgős ménkö — gondolta magában Fazekas, mialatt ugyancsak hozzálatott az evéshez és iváshoz. — Ha a filozófus meg tudott feledkezni a fogfájásról, ha Cervantes a börtönben költöni tudott, akkor igenis, én meg fogom mutatni a világnak, hogy egy ilyen ostoba állat, mint egy kecske...

— Mee!

— ...mint ez a kecske

— Mee!

— ...mint ez a kecske, nem hozhat ki engem a sodromból és — Mee! — utánozta a kecskét és — költött.

Egész csinos duettet rögtönöztek.

A huszadik napon — éppen egy ritornellen tűnődött — egyszerre csak különös nyugtalanság vett rajta erőt. Mi lehet ez? Mi baja van ma?

Valaki kopog.

— Szabad! — A háziasszony kisírt szemmel lép be.

— Biztosan már észrevette, Fazekas ur... micsoda szerencsétlenség ért bennünket.

— Jézus Mária, mi történt?

A háziasszony:

— Mimi nincs többé! Meghalt. Jaj, jaj, milyen nagy baj ez nekünk.

Fazekas felugrott, gondterhesen járkált fel s alá a szobában.

— Rámnézve is nagy szerencsétlenség. (Most fel fog nekem mondani). Már annyira hozzászoktam a...

— Mee! ennyit mondott szegény, aztán összeesett, vége volt.

— Hogy mondta, kedves Szabóné? Iamételje csak kérem, már egész reggel hiányzik nekem.

— Jajjaj! Hát még mennyire hiányzik a gyerekeknek. A kicsi annyira ragaszkodott Mihhez. Most a kicsi hívja Mimit — hívja, felizgatja magát és lázas lesz.

Nem is merjük neki megmondani, hogy Mimi nincs többé — ha megtudná — folyton zokogna. Magamon kívül vagyok — a férjem magánkiül van — mindketten magunkon kívül vagyunk.

Minden lehetőséget mérlegeltünk — de nem találunk kivetető utat. Kedves, kedves Fazekas ur, csak maga segíthet rajtunk. Beszélhetek?

— Rajta, Szabóné, beszéljen!

— Kedves, drága, jó Fazekas ur! Mekegjen maga.

— Miiit csináljak?

— Mekegjen — csak egyetlenegyszer — maga olyan jó tud — hogy a kicsi odaát megnyugodjon.

— Mee!

— Hogyan köszönjem meg! Figyeljen csak — a kicsi megnyugodott, elcsendesedett! Kedves, jó Fazekas ur, tegye meg nekünk ezt szívességet. Férjem és én — ne vegye rossz néven — szívesen engedünk öt pengő a bérből, ha... olyan szíves lenne és hébe-hóba...

— Hébe-hóba?

— ...Mekegne. Nem kellene folyton — csak, amikor éppen ideje van — mondjuk egyszer-kétszer negyedóránként.

Fazekas ottmaradt. És mekegett. Mekegve írta meg vastag verseskötetét a Bálvány-utcában.

S amikor eljegyezte magát — menyasszonya eleinte mulatott a mekegésén, később szegyenkezni kezdett, majd elpirult, valahányszor mekegett. Hónapokig tartott, amíg legalább a nyilvános mekegésről le tudta szoktatni. Otthon, bizalmas családi körben — még ma is mekeg.

Ford.: Roda Edith

Aszódy János;

Májkiwonatért — Nobel-díj

Minot dr. diadal mas harca a vészes vérszegénységgel

„Az 1934 évre szóló orosz Nobel díjat G. Minot és W. Murphy amerikai orvosok nyerték el.”

(Az újságok hiteiből.)

„Ha a szabadban, friss levegőn tartózkodik, gyöngye marad, véképe nem változik, sósavat kellene kapnia, mert gyomra bizonyára egyetlen csepp savat sem termel már, ... ha azonban komolyan kezelni akarják, tudnunk kellene, miképpen kezelendő a vészes vérszegénység.”

Minot doktor egyet-kettőt ingat még fiatalon kopaszra vált fején, végignézi mégegyszer, amit leirt, azután feláll helyéről és a kitudjahányadik menthetetlen beteg kartotékját beteszi a többi közé, a vörös deszkájú ládába. Nincs mentség! Pedig minden lehetőséget megpróbált már a diétáktól a lépoperációig. Az eredmény azonban legfeljebb időleges javulás. Látszólagos gyógyulás, amely csak a beteget örvendeztetni meg. Az orvos tudja, hogy ezután gyorsan jön a vég.

Ezerkilencszáztizenkettőben, amikor Minot doktor a massachusettsi közpórház 182. számú betegének lapjára a fentieket írta, éppen 63 esztendeje volt annak, hogy Thomas Addison, az amerikai, felfedezte ezt az alattomos vérbetegséget. Megfigyelte, leirta, de gyógyítására legfeljebb „ajánlani” tudott egyes különleges diétákat, megemlést. Az elmúlt 63 év alatt a bacillusvadászó nemzedékek teóriái még nagyobb zavart csináltak a titokzatos betegség körül. Általában holmi mérgekről beszéltek, amelyek feloldják a vörös vértestecskéket. Minot doktor gondolt először arra, hogy talán a vértestecs kéket termelő csontvelő a beteg. Nem az a csontvelő beteg-e, amelynek a vörös vértestecskék pótlása, előállítás a hivatása?

Az egészséges embernek átlagban köbmilliméterenként ötmillió vörös vértestecs kéje van, míg az anaemia perniciosisban, vérszegénységben szenvedőknél ez a szám félmillióra száll alá. A B-osztályon van egy beteg, akinél egy idő óta kétmilliónyolcszázezeret-hárommilliót lehet kimutatni ... Mi lehet az oka? ... Talán az étkezés?

Ilyen és hasonló gondolatok járnak Minot doktor fejében, amikor a laboratóriumból kilépve, hóna alatt mindenféle jegyzetpapirokkal, lasean végigcsoszog a kórház folyosóján. Háta mögött a Harvard-egyetem megfigyelésre kivonult diákjai összerühögnek:

— Minot tata most megy megnézni, mennyi spenótot evett a 15-as beteg.

Minot, a tudós, aki éppen olyan szerény és éppen olyan érzékeny az emberi szenvedésekkel szemben, mint a nagy kutatók valamennyien, mondja, Minot doktor talán meg is hall egyet-mást ezekből a gunyolódásokból. Szokása szerint ingat egyet-kettőt azzal az okos fejével és nyugodtan folytatja útját a kórtermek felé. Az igénytelen, felszeg tudósól könyörtelen, hidegvérű vizsgálóbíró lesz a betegágyak között. A kisebesedett szája, óvatos nyelvé, utolsó stádiumban lévő vérszegénységeket mindenféle kérdésekkel ostromolja. Szeretik-e a húst, ha igen, milyen formában? Megaztán esznek-e sok vaját, zsírt? Ha tagadó a válasz, rájuk parancsol, hogy minél többet fogyasszanak belőlük. A vészes vérszegénység hasonlít a pellagrához, annál is sebes a szája, a nyelv, ennél is rossz az emésztés. A pellagrát pedig tudvalevőleg a fehérjék és a hus hiánya okozza. Hátha ...

Tizenöt beteget kezel ilyen módon. Jött a látszólagos javulás ideje, Minot doktor reszkető kezeiben hárommillió vörös vértestecskét mutatnak a mikroszkóp alatt az üveglemezek, amelyekre néhány csepp beteg vért kent el. A javulás elmult, a betegek meghaltak. Mind a tizenöt.

Közben tanárrá nevezték ki a Harvard-egyetemre, mert bár sokat nevettek rajta a kollégái is, meg a tudós egyetemisták is, akadt néhány pártfogója. Minot ezzel azonban nem sokat törődött és új utakra indult. Összeállt Lee-vel, a sebészrel és 1914—1917 között tizenkilenc vérszegénységű vágták ki a lépét. Látszólag megkényyebültek, étvágyuk kissé visszatért.

Azután állapotuk rosszabbra fordult és meghaltak. Mind a tizenkilencen meghaltak.

Ekkor visszavonult a Huntington-féle kórházba és ott rákbetegeket kezelte, meg a másik rettenetes vérbetegség, a fehér-vérűség szörványos eseteit. Közben egy-egy anaemia perniciosisra bukkan és lázasan dolgozni kezd ismét. Kezébe akad egy könyv. A kísérleti állatok táplálásáról esik szó benne. Azt olvassa, hogy: „... ha a fiatal állatokat zsírral, májjal táplálják, gyorsabban nőnek, fejlődnek, csontjaik erősödnek ...”

... Máj ... — gondolja Minot professzor — ... máj ... csontfejlődés ... a vészes vérszegénységnek is a csontvelő beteg ... Mivel azonban a klinikákon nem adhat májat, mert kinevetnék még a diákjai is, magánpraxisában próbálkozik vele. Jár hozzá egy fiatal ember. A vészes vérszegénység kezdeti stádiumában volt és pontosan megfogadta Minot tanácsait. „Legyen olyan szives, próbálja meg, egyik hetenként többször — májat.” Amugy vaktában odamondotta, „egyék májat!” Maga sem hitte, hogy ér valamit az egész, még akkor sem, amikor a beteg napról-napra jobban érezte magát. Utána egy asszonynak ajánlotta a májevést, ennek már naponkénti adagot írt elő. De amikor a betegek azzal jelentkeztek, hogy sokkal jobban érzik magukat, Minot doktor bólintott: „Igen, igen, tudom, sokkal jobban érzik magukat.” Látott ő már száznál több ilyen beteget, akik mind jól érezték magukat és azután egy szép napon meghaltak, itt-hagyták Minot-t a reménykedésével.

Nem hitt az egészben most sem, pedig előtte állott vagy tíz beteg, akiket már szinte a tulvilágról hozott vissza a májkúra. „Véletlen” — mondotta Minot doktor és vállaltvont.

Ekkor jött Murphy. Vililam Murphy. Fellelkedett a májkúrán és odaállt Minot mellé. Egyszer a Brigham-kórházba utolsó stádiumban lévő betegeket hoztak. Jóformán nem is volt már vérük. Ugy feküdtek a hordágyakon, mint a hullák. Minthogy mozdulni nem tudtak, Minot és Murphy gyomorszájával friss májnedvet vezettek beléjük. Két, három napig, egy hétig szondázták a haldoklókat. Az egész kórház, az egész város nevetett rajtuk. De ők nem hagyták abba, míg az előhalottak szeme meg nem rebbent, míg halkan el nem sutogták, hogy már jobban érzik magukat. Egy hét múlva azután felültek és enni kértek. Már nem sutogtak, hanem hangos szóval enni kértek.

1926-ban odacipelték Minot-ékat az orosz testület elé. Mondják el, mit találtak? Minot egyszerűsége itt is kiütöközött. Előadásának ugyanis ezt a címet adta: „Az anaemia perniciosa kezelése májjal.” Mire praktikusabb gondolkodású tanácsadói rávették, hogy sokatmondóbb címet válasszon. Erre azután megváltoztatta: „... Kezelése különleges diétával.”

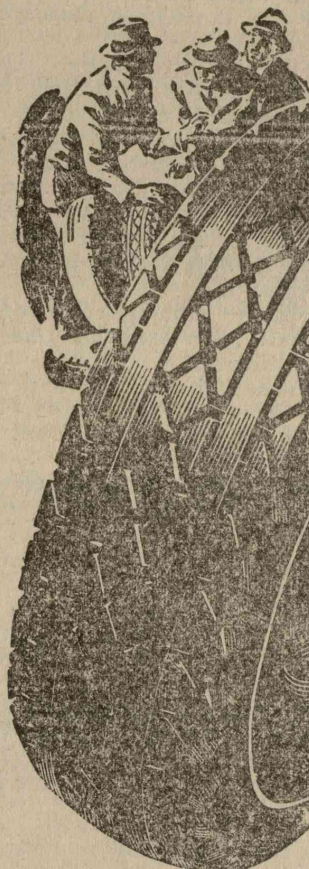
Előadása végén izgatottan sutogtak egymás fülébe a tudós hallgatóság tagjai. Micsoda?! Egyetlen beteg sem halt meg!!! Murphy közben arra is rájött, hogy nem szükséges a májat magát enni, elég annak kifőzött leve. Így, az Atlantic City-beli tudós hallgatóságot befejezett tény elé állították.

A történetnek azonban sem ezzel, sem a Nobel-díj odaítélésével nincsen vége. Minot és Murphy voltak az elsők, akik állati belső szervek kivonatát adagolták gyógyszerként. Azóta már sok állati szervből készült kivonatot használnak gyógyszerül a betegségek százainak leküzdésére.

Egy tény: Minot és Murphy felfedezése volt az első olyan gyógyszer, amellyel egy addig biztosan halálos betegséget teljesen ki lehetett gyógyítani.

Egy megjegyzés: ha Minotnak — aki 1921-ben cukorbeteg lett — nem állott volna rendelkezésére Banting időközben felfedezett „inzulin”-ja, nem fejezhette volna be életmentő munkáját. Ezért Banting felfedezése kettős értékű.

„No de ez, — mondaná Kipling — ez már egy másik történet.”

43%-kal ELLENÁLLOBB mint elődei

A Good-Year G3 gummival felszerelt autó vezetője ur a volánja felett.

GOOD-YEAR G3
A modern autók gummiája

„Modern népszinmű”

Eszélgetés egy elvonultan élő íróval

Margitta, november 9.

A kolozsvári Magyar Színház — amint röviden már megemlékeztünk róla —, elfogadta előadásra Donáth László berettyószéplaki református lelkész, az országosan ismert novellista „Menyecske-kacsintás” című három felvonásos színdarabját. A székely tárgyú darab, melyet szerzője „modern népszinműnek” nevez, minden valóságosság szerint Budapesten is színpadra kerül. A Nemzeti Színház mutatja be. Munkatársunknak alkalma volt Donáth Lászlóval beszélgetni a darabjáról a következőket mondotta:

— Három felvonásból, hat képből álló székelytárgyú színdarabomat modern népszinműnek nevezem. Azt a megunt és idejétmúlt magyar népszinművet szeretném vele új életre kelteni, melyet, egy néhány mestermű nyomán, — addig variáltak különböző színdarabfaragó mesteremberek, míg a népszinműnek, mint a drámai írás idejétmúlt és lejárt formájának, távoznia kellett a színpadról. Én elhagytam a régi formákat, az én darabom alakjai nem a vásárnapos, ünneplő nép közül valók, hanem a mindennapok gondokkal és bajokkal küzdő emberei. Mese helyett a való életet próbáltam színpadra vinni, hazug romantika helyett a mai ember hányt-vetett, küzdelmes életét.

— Mikor lesz a darab bemutatója? — kérdeztük.

— Valószínűleg még novemberben, vagy december elején. Kádár Imre eredeti terve szerint az én darabommal akarta az idényt megkezdni, a bemutatón azonban különböző akadályok miatt eltolódott.

— És Budapesten?

— A darab egy példánya már régebben fenn volt Pesten s a napokban Woinovich Géza igazgatótól levelet kaptam, melyben újabb példányt kér, miután a már ott lévő elkallódott s a darabot tanulmányozni akarják, hogy megfeleljen az ottani előadhatóság követelményeinek. Magánértésükből azonban úgy tudom, hogy a darab ott is műsorra kerül, mert

43%-KAL ERŐSEBB KAUCSUK

és az új forgalmi feltételeknek megfelelő görbületi felület, ime, ez a

GOOD-YEAR művek új autógummiája

Az autópálya gyors fejlődését állandóan figyelemmel kísérve, a Good-Year üzemek a legjobb gummikereket készítették. Ezáltal az erősebb és gyorsabb új autómódellek számára, Good-Year a G3 gummit hozza forgalomba, amely valószínűleg rekordot jelent ezen a téren. Felerősített ellenállóképesség és a különlegesen alkalmazott görbületi felület, amelyet mindenfajta utakon és kövezeteken végzett döntő kísérletek alapján készítették el, rendkívüli mértékben növelik a gummi értékét.

Másrészt pedig a új görbületi felület nagyban elősegíti azt, hogy a kocsit a fék első mozdulata leállítja, történjék az bármilyen úton, vagy akár esős időben.

A Good-Year G3 gummival felszerelt autó vezetője ur a volánja felett.

GOOD-YEAR G3
A modern autók gummiája

a lektori vélemény már az igazgatóság elött fekszik.

— Későbbi tervek?

— Van még egy színdarabom, amit át dolgozva talán szintén megpróbálok majd elhelyezni; ez azonban már nem népszinmű. Közelebbről egy újabb, — a harmadik novelláskötetem kiadásának tervével foglalkozom.

Ezt a novelláskötetet azonban csak akkor jelenteti meg a szerző, ha december 1-ig 300 biztos megrendelést kap a 60 lejtől 180—200 oldalas kötetre. Ha kellő számú jelentkező akad, a 60 lejtől 5 lejtől együtt december elején küldendő el címére (Suplacul de Barcan, jud. Bihor) s ez esetben a könyv karácsonyra minden megrendelőnek a kezében lesz.

Donáth László neve nem ismeretlen Erdély olvasóközönsége előtt. Az elvonultan élő író egyike Erdély legjobb novellistáinak s írásai sűrűn jelennek meg lapokban és folyóiratokban.

(k. j.)

Repülő csatahajó

Egy francia mérnök „repülő csatahajót” szerkesztett, amelynek harcászati értéke szakértők nézete szerint nagyobb az igazi csatahajóénál. A hárommotoros tengeri repülőgép teljes megterheléssel 2560 kilométert repülhet leszállás nélkül, óránként 320 kilométeres átlagsebességgel. Legfontosabb fegyverzet négy önálló gépfegyver, ezek mindegyike 2—2 gépfegyverből áll, amelyek a repülőgép legfontosabb stratégiai pontjain vannak elhelyezve, továbbá egy központi ágyutorony könnyű gyorstűzelő ágyúval. A gép precíziós készülékei a legnagyobb célzási biztonságot teszik lehetővé. Ezenkívül a légi csatahajó egy tonna torpedót, vagy bombát is vihet magával. Az új repülőgép sokkal felkeltebb támadóeszköz, mint a közönséges torpedónaszád. A francia tengerészeti minisztérium, amely a légügyi minisztériumtól függetlenül erősíteni akarja a haditengerészet haderejét, egész raj repülőcsatahajót épített.

Két legenda Rettenetes Ivánról

Írta: Oscar Maria Graf. Fordította: Kormos Jenő

I.

A cár kegyessége

Néhanapján megesett, hogy a rettegett cár csak úgy hirtelen, minden átmenet nélkül, egész emberséges bánásmódot tanúsított alattvalói iránt. Egyszer, egy sétakocsizása alkalmával, meglátott egy kislit, akit első pillanatra nagyon megkedvelt. Azonnal megállította a lovát, kiszállt kocsijából és mosolyogva közeledett a gyermekhez. De a szegény kisfiu, amint a cárt megpillantotta, rémült arccal elszaladt előle. A cár két kísérője elállt szíveréssel, visszafojtott lélegzettel és remegve várta a történendőt. Várták, hogy a cárt nagyon felbőszíti ez az ostoba megfutamodás és erőt vesz rajta a szokásos düh, amelyet mindenki oly jól ismer egész Oroszországban. De csodák-csodája valami váratlan dolog történt: a cár egyáltalán nem haragudott, hanem nevetve indult a kis szőkevény után. Majd magához intette testőreit és megparancsolták, hogy fogják meg az apró emberkét.

Pár perc múlva elébe vezették a kézzel-lábbal kapálózó gyermeket. Iván teljes jókedvében olv.

— Ah! ah! — mondta kedveskedő hangon — ah! ah! hát miért futamodsz meg, mikor a cár, a te atyuskád szól hozzád? Olyan gonosznak látszom én, fiacskám? — És meg akarta simogatni a kis emberpalántát. A gyermek egyáltalán nem válaszolt. Legkevesebb tiszteletet sem mutatva, reszkető testtel állt előtte. Iván jól mulatott a kis vadócon: — Nézd, kicsi özikim, én neked javadat akarom és gondolom, hogy hamar meg fogod szeretni a cárt, a te atyuskádat.

Magával vitte a gyermeket a Kremlbe, két testőrt adott melléje, kiknek megparancsolták, hogy a kis kegyenc minden kívánságát teljesítsék.

A gyermek gyűlölte a hárfát, gyűlölte a cárt, gyűlölte a két testőrt. De azért nem vesztette el Iván kegyét, sőt, a kis vadóc egyre kedvesebb lett a hatalmas cár előtt.

Külön házacskát építtetett részére egy nagy kertben, hol a kis kegyenc kedvére játszadózhatott. Iván nagyon gyakran felkereste. A gyermek mindig morcos arccal jelent meg előtte.

— Engedj innen elmenni — ordította — engedj haza a szüleimhez, te ördög! — A cár nevetett.

— A szüleid nagyon hálásak neked a kegyért, amellyel téged elhalmozlak.

— Hazudsz! — kiáltotta a gyermek egyre dühösebben. Anyám és apám jobban szeretnek engem mindennél.

— Ez igaz — válaszolta Iván. — És pedig azért, mert mindennél jobban szeretnek téged, ők is azt akarják, hogy egész életedre mellettem maradj.

A gyermek fürkészően nézett a cárra. — Nem hiszel nekem? — kérdezte a cár ravaszul.

— Nem, hazudsz! — ismételte a kis makacs.

Err a cár jelt adott egyik testőrének, aki a kapuhoz szaladt és egész szélességben feltárta. A házacskához vezető árnyékos uton a gyermek szülei jelentek meg nagy alázatosan, földig hajolva.

— Anyám! Apám! zokogott fel a gyermek, szülei karjaiba rohanva, — Anyám, apám! Anyám, apám!

De ezek le nem vették volna szemüket a cárról. Félelem és rémület látszott arcukon. Nem merték karjaikba venni egyetlen gyermeküket, hanem elhárító mozdulatokkal egykeztek őt távoltartani.

— Szabadítsatok ki innen, vigyetek el innen messzire; ez az ördög fogságban tart! — kiabálta a gyermek kétségbeesett mozdulatokkal. A megrémült szülők azt sem tudták, hogyan csitítsák.

— De Fedzsi, Fedzjuszka! Kicsi gyermekem!... Senki sem szeret téged úgy, mint a cár, a mi atyuskánk. Kegyessége úgy ragyog körülöttem, mint a nap s naggyá fog tenni téged Isten és emberek előtt. Fedzjuszka, gyermekem, hogy mondhatok ilyen káromló szavakat? — És erre a cár lábaihoz vetették magukat, könyörögve.

— Atyuskánk, ne haragudj erre az ostoba gyermekre, aki nem tudja, mit beszél. Ő atyuskánk, fogadd a mi alázatos halánkat az ő szeretete helyett... — S hasonszuszva csókolgatták a cár lábait. Fedja halálsápadt lett, de egyetlen-

egy szót sem tudott kinyögni. Élettelen tekintete a cár diadalmos mosolyával találkozott.

— Látod, kicsi fiam, hogy igazat mondtam neked. Szüleid megértik irántad való jószágomat és szeretetemet.

— Keljtek fel, jó emberek! Keljtek fel. És te, Fedzjuszka, csókold meg őket! A szülők feltápáskodtak és meg akarták ölelni fiacskájukat, de az bosszusan fordult el tőlük és kis házába szaladt.

— Fe-edja! Fe-edjuszka! — kiáltotta a rémildűző apa.

— Menjtek, — mondotta a cár és a két jámbor alattvaló számtalan hajlongás közben eltávozott.

Hogy kedvencét jobb kedvre derítse, Iván elvitte őt egy katonai ünnepélyre. A katonák pompás felvonulásokat tartottak, mulattak és célbalöttek.

Fedja ekkor látta életében először, hogy milyen csodás szerszám az olyan puská, aminőt testőrei, Szergej és Pjotr, állandóan és nagy komolyan viselnek vállukon.

Másnap a cár Fedja látogatására indult a kicsi ház felé vezető, finom kavicsos borított uton. A kis fiút, kire állandóan Pjotr, a hatalmas természetű testőr vigyázott, előtűnt a méreg, mikor a cárt meglátta és sirva, toporzékolva parancsolt a katonának: — Lődd le, Petra, terítsd le; rajta! — A testőr kővé

dermedten gondolt a határozott parancsra, melynek értelmében teljesíteni kell a kicsike minden kívánságát. Vállához emelte fegyverét.

Pjotr remegve tétozva állt. Szeme a cár éles tekintetével találkozott. Erőtlenül bocsátotta el fegyverét. Fedja hidegen, egyenes testtartással állott előtte.

Iván a legnagyobb szeretetméltsággal közeledett feléje. A katona szédülten nyújtotta át neki fegyverét.

Hahah! A Minden Oroszok Cárja elnevezte magát. Elrémitő nyugalommal közeledett a gyermek felé:

— Látod, gyermekem, mire képes a cár, a te atyuskád. Ő még az ágyugolyót is meg tudja állítani. Egy puská sem süll el, ha ő úgy akarja, hanem... S te szavakkal átvette a fegyvert Pjotr kezéből és testőrért tiz lépést hátráltatva, így folytatta: — Hanem, látod, az ő kezéből minden lővés talál! Látod?

Pjotr olyan mozdulatlanul állott, mint egy cövek.

A cár mosolyogva lőtt.

A gyermek látta, amint a hatalmas test visszaesik. Rémtűn kiáltozva, teljes erejéből futni kezdett.

Örökre eltűnt arról a környékről. De Rettenetes Iván — amint mondják — aznap még egyszer megfordult a rémes tett színhelyén és — mosolygott...

II.

Az ébredő lelkiismeret

A monda szerint Rettenetes Ivánnak volt egy óriástermetű tatár testőre. Ez a baromi ember úgy élt, mint egy állat. A cár minden parancsát gondolkodás nélkül teljesítette, éjjel-nappal pedig ura szobájában küszöbénél feküdt, mint valami házörző kutya. És mert a cár jóakarátát sohasem élvezte, nem volt semmi címe, semmi rangja. Számára minden mellőzés teljesen közömbös volt; nem volt semmi kívánsága, hosszú évek óta változatlan egyhangúságban élte életét. Sohasem nevetett, csak akkor beszélt, ha kérdezték és hűsögesen teljesítette kötelességét. Ez volt minden, amit tőle elvárni lehetett. De idegen létére mindenkif élt tőle, gyűlölték, megverették. Bizonyára azért, mert ő volt Rettenetes Iván kegyetlenénél kegyetlenebb parancsainak végrehajtója, melyeket a cár vérszomjas örületében eszelt ki; az óriás azonban sohasem mutatott urával szemben valami rendkívüli szeretet, sohasem lelkesedett érte és sohasem rettegett tőle.

Élete utolsó éveiben Iván nagyon sokszor megbánta véres bűntetteit. Ilyenkor mély buskomorságba csett és nagy lelki-furdalásában valósággal örvöngeni kezdett. Bezárkózott egy disztelen szobába, melynek egy támlás imázsármoly volt egyetlen butorzata, falairól pedig egy kereszt és néhány ikon nézett bele a cár véres lelkiismeretébe. A cár napokon át szívszagató ordításokkal könyörgött az összes szentekhez. Örjítő lelki-furdalásában a földre dobta magát, hevesen zokogott, amíg a nagy kimerültségtől álomba nem merült. És a tatár halgatagon, mint egy sötét árnyék feküdt ajtaja előtt. Egyébként a hatalmas Kreml boltozatos, hosszú folyosóin, minden szobájában, minden zugában nyomasztó csendesség uralkodott, de a beteg cár rémítő kiáltásai áthatoltak a vastag falakon s göresös zokogásokkal vegyülve, végnélküli, vérfagyasztó nyögésben hangzottak szét a palotában, mint egy haldokló utolsó hörgései. A tatár mindez egy cseppet sem nyugtalanította, nyugodtan feküdt őrhelyén, mintha ura nagy gyötrődéseiből egyetlen hangot sem hallott volna. Arca, szeme és szíve egyformán fásult volt.

Egyszer — körülbelül halála előtt egy héttel — a cár valami gonosz sugallatnak engedve, elfogatott nyolcvan-négy embert, mert neki úgy rémlett, hogy az életére törnek. Voltak köztük nemesek, tisztak, kocsisok, közkatonák és munkások, vegyesen. Délben még jó étvágyal ebédelt a cár s az asztaltól felállva, körültáncolta a nagy ebédlőtermet és rémítően felkacagott:

— Haha, meg akarták ölni a cárt. hahaha... Engem! Engem!... Darabokban nyúzatom le róluk a bőrt... Hé! Szergej! Szerjuszka! Hol vagy?

A tatár berohant és a cár lábaihoz vetette magát.

— Szerjuszka, ha megnvuztad őket, for-

ró ölmet öntesz rájuk!... Azután megfutamítod őket valami szegekkel kiverő alkalmatosságon. Hahah!... A nyelvüket meghagyjuk, hogy halljuk, hogyan orditoznak. Megértetted? Te! Szerjuszka! Szergej, hallottad?

Iván vidáman meghuzta testőre haját, felemelte a földön fetregő óriást és pokoli vigyorral nézett vele farkasszemet:

— Igen! Hallottad, mit mondtál neked az atyuska? Ostoba tökfilkó, megértetted? Forró ölmet öntesz rájuk!... De előbb lenyuzod a bőruket, s azután zsirral kened be őket, hogy az ölöm jobban szétfolyjon rajtuk, te buta jószág!

A tatár bárgyun állott előtte, nagyokat fujt, s végül gyorsan felelt:

— Nagyon jó, atyuska, nagyon jó!

— Most menj a porkoláshoz, de gyorsan!... Tartasd jól őket mindenféle étellel, adass nekik sok erős teát és bort!... Hallottad?... Azért, hogy ne szakadjanak meg nagyon hamar!... Az én saját költségemre... Érted, te hülye? Indulj! Adass nekik erőt a nagy színjátékhoz! Mars! Lódulj! — ordította a cár.

A testőr elrohant. Az ajtó becsapódott és a csend ismét ur ett mindenben. A lemenő nap beragyogott az ablakon. Kívül egy holló suhant el haljóslatu károgással. Iván arcát hirtelen elhagyta a vér, remegett egész testében, álla leesett, fuldokolva kapott levegő után, szemének fénye kialudt és a cár megsemmisülten tompa puffanással elterült a padlón. És kézzel-lábbal vergődve, vérfagyasztóan orditozott. Mikor Szergej visszatért a küldetésből, a cár már kápolnájában volt és buzgón imádkozott. A tatár minden további nélkül elhelyezkedett az ajtó előtt. Multak az órák, rémület lett urrá az egész Kremlben. Leszállt az éjszaka; a cár szüntelenül orditozott. Hangja elrekedt, időtlen hörgések törtek elő torkából, haját szétborzolta s arcát feltépte nagy kínjában, fulladozott. Végre valahogy derengeni kezdett a hajnal és akkor valami szokatlan dolog történt. Hirtelen felrándult a kápolna ajtaja, a cár kirohant az imaházból, mintha alvó testőrének keresne segítséget valami láthatatlan ellenséggel szemben. Leborult előtte, megcsókolta a tatár mozdulatlan arcát és kétségbeesetten siránkozta:

— Szerjuszka! Szerjuszka! Kedvesem! Hitvány kutya vagyok, gyilkos, ördög, Szerjuszka! Bocsáss meg nekem, Szerjuszka! Köpjél le engem! Öl meg engem! Zuzz össze, Szerjuszka... Kérlek, Szergej, könyörgöm, Szerjuszka, vágj darabokra! És eredj! Indulj! Fuss a porkoláshoz, fuss gyorsan! Hogy oldja fel bilincseiből mind a nyolcvannégy elítéltet!... És engedje őket szabadon, hagyja futni őket... Sohasem fogok többet embert ölni, soha többet!... Soha többet! — Hosszu kiáltása végig kísért Szergejt minden folyosón és áthatolt az összes ajtókon, falakon.

Egy óra múlva a felszabadított foglyok ott állottak a palota előtti téren s

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdatmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

izgatottan szívták a friss, hajnali levegőt. Sokan sirtak az elszenvedett nagy ijedségtől. Még mindig nem értették, mi történt velük. De egy százados, aki csakhamar visszanyerte nyugalmát, meuetbe csoportosította a rémületből nehezen felocsúdó társait és megindult velük a Kreml felé. Eljenezni kezdtek: — Eljen a kegyelmes cár! — és örömmel kábultan emelték kucsmáikat a levegőbe.

Iván, amint kiáltásait meghallotta, még jobban kétségbeesett és mint egy örült, kápolnájába szaladt. Imára kulcsolta kezeit és rémült tekintettel nézett az ég felé.

— Soha többé! Soha többé! — A tatár mozdulatlanul hallgatta a cár fájdalmas fogadkozásait és ez az ostoba, nagy darab ember hirtelen sirva fakadt. Pár percig enyhén, illendően sirdogált, de aztán minden lélegzétvételnél egyre hangosabban jajveszékelt, végül olyan idegő, vadállati ivöltésbe kezdett, hogy végigrezdült tőle az egész palota. A tatár minden ok nélkül és értelmetlenül orditozott, annyira, hogy Iván a kápolnában megrémült és figyelmesen hallgatózni kezdett. Az ajtóhoz lopózott és óvatosan kinyitotta. Az óriás ott térdelt az ajtó előtt s kétségbeesett tekintettel tárt ki karjait a cár felé, és lesujtottani dadogta:

— Többé sohasem fogok gyilkolni, soha többé!... Eljött értünk a halál, atyuska. Soha többé!... Szergej nincs többé, atyuska sincs többé Itt a halál atyuska!

— Ördög, — kiáltotta Iván hirtelen, a tatár arcába köpve. Visszanyerte minden erejét. Kemény léptekkel áthaladt a folyosón és dolgozószobájába vonult. Még aznap lefejeztette a tatárt. A kivégzést azzalánul, titokban hajtották végre s azt mondják, ez volt Rettenetes Iván legutolsó rémtette.

Rainer Maria Rilke:

Őszi nap

Uram! Az Idő hiv. Nagy volt a nyár. Leheld a napórákra rppant árnyad, Mert szellős szárnyat a rét várva vár.

Adj parancsot a gyümölcsnek! Elég volt! Vagy kegyelmezz talán két langyos éjt, Fegyelmezz s oly tökélyre ösztökéld, Hogy borba édesízt küldjön az égből.

Kinek ma háza nincs, aligha épít, Ki most magányos, úgy marad sokáig, Csak ir, csak olvas, csak lesi csodáit, Csak sétál a fasorban s bármily szép itt, Csak csavarog rőt avarban, bokáig.

Sebesi Ernő fordítása.

MIT JELENT A SAAR-VIDÉK?

Mostanában a világ közvéleményét azok az ellentétek hozták izgalomba, amelyek a Saar-vidék védelme körül a franciák és németek között kiobbantak. Mind a két országra nézve hatalmas gazdasági értékeket képvisel a Saar-vidék, mert ennek a területnek az érkincsé döntően befolyásolhatja az esetleges háború kimenetelét.

Aki a Saar-vidék birtokában van, annak nem lesznek gondjai az ércellátásánál és az acélttermeléssel kapcsolatban. Epp most hozták nyilvánosságra a Saar-vidék termelési adatait 1934 első kilenc hónapjában. Nyers vasból 13.5 millió mázsa (tavaly 11.7 millió) nyers acélból 14.4 (12.4), hengerelt anyagból 10.8 (9.4) millió mázsa volt az első kilenc hónap eredménye.

Meg kell jegyezni, hogy a bányák legnagyobb része a francia tőke tulajdonában van.

BARÁTNÖK

— Csak nincs valami bajod, édesem? Valósággal öregnek nézel ma ki

— Köszönöm, aranyom, semmi bajom. De hogy te mennyire megcsinosodtál! Egészen fiatalosan nézel ma ki. Nem hinné az ember!

Ismét egy új táplálkozási módszer:

A „prana-evés”

Az utóbbi években, Amerikán át, Németország közvetítésével, hozzánk is eljutott egy erős áramlat néhány utóhulláma; ez hozta a „keep smiling”, tessék mosolygni-féle életelveket. Kevesen tudják, hogy az ilyen életművészeti tételek eredete, mondhatni kivétel nélkül keleti, elsősorban indiai s ezek az eszmék óriási kerülővel hullámanak át óceánokon, kontinenseken, mignem a mi területeinken elhalnak, megtörnek. Ez igen sajátos jelenség. Magyarán az elég könnyen megjelölhetők, erre azonban nem lehet kiterjeszkednünk.

Valamennyi ilyen importált gondolat között a legérdekesebb a hindu adeptusok étkezési módszere, a „prana-evés”. Elsősorban talán azért figyelemreméltó, mert igen szellemesen megoldja a táplálkozás pénzgazdaságát érintő problémákat. Tudnillik a prana-evés metódusa révén az ember az addig szokásos elfogyasztott táplálékmenyiség felével, sőt negyedrésszel teljesen kielégül. Emellett elmarad a „megtelttség” kellemetlenül leterítő érzete. És bármily hihetetlen, azok az egyének, akik régebben képtelenek voltak egy dekát is meghízni, szépen felgömbölyödnek a normális súlyra. Ugyanakkor pedig a kövérek megszabadulnak a feleslegtől és a megfelelő normális alakot fogják felölteni. Az egész csak Kolombusz-tojása.

A módszer lényege, hogy az étkezésnél csupán a rágás, valamint a minél figyelmesebb izelés kapjon szerepet; a nyelést lehetőség szerint mellőzni kell: el kell feledkezni róla!

Az olvasó nagyon valószínűnek tartja, hogy a „jóllakás” az evés elunásából fakad. A dolog valóban átkozottul unalmas, ám, hogy csakugyan testi és nem pszichikai jóllakottságról van szó, azt kísérletileg be lehet bizonyítani. Nevezetesen, ha a jóllakottságot érző ember véreből éhes ember vérebe fecskendezünk, akkor ennek is megszűnik az éhsége. Tehát az első egyének már felszívódtak a vérebe bizonyos tápláló anyagok s hogy ez a felszívódás igen hamar bekövetkezett, az megérthető, hiszen az étel már a szájban csaknem teljesen feloldódott.

Már most hogyan állunk a lefogyással és meghízással? A hizékony ember azért hizik, mert szervezete a rosszul rágott ételt is feldolgozza; csak hogy a felületesebb rágás mellett — a pranaevéshez — viszonyítva, — igen sok étel megy le a gyomorba, amíg valami felszívódás az éhséget meg nem szünteti. Míg ha az említett módon, szőrszálhasogatón aprózza az ételt, még alig készül el valami, már is jelentkezik a jóllakottság. Ételt tehát jóval kevesebb jut a szervezetébe, így nem kerül a sor a felhalmozódásra.

A hizni nem tudók baja viszont abban rejlik, hogy emésztőapparátusuk nem képes a rosszul megrágott ételt, amely a nyál fermentumával is alig keverődött, oldatba vinni, megemészteni. Gondoljuk meg, hogy hihetetlenül sokszor a nehezebb egy nagy darab cukrot feloldani, mintha parányi darabokra tördeljük. Az oldóanyag ugyanis a legkiállóbb részeket támadja legerélyesebben, mert legjobban azokhoz férközhetik. Az elaprózott cukornak rengeteg szöglete van, míg együtt egy nagy kockában csak nyolc csúcsa. Az ilyen elaprózott ételt tehát a rossz apparátus is meg tudja dolgozni, annál inkább, mert a nyál már amúgy is megoldotta a feladat nagy részét.

De egyéb előnye is van ennek a primitív, sőt gyerekes eljárásnak. A kísérletező rá fog jönni, hogy ezzel kapcsolatban képtelenség forró, vagy erősen fűszeres ételt fogyasztani, mert ezt csak a nagyon érzéketlen nyelvcső viseli el, ahova száporán továbbítjuk az érzékenyebb területekről. A nagyon zsíros ételt meg egyenesen undorral fogja elutasítani. A zsírosság ugyanis főleg mechanikailag szerezve élvezet; az ilyen étel, apróra izelve egyáltalán nem kívánatos.

Ez a hindu metódus, amint látjuk, egy csapásra anyagi, esztétikai és egészségügyi problémákat oldana meg. Egyelőre azonban várjuk meg, amíg egy másik módszer is idejut hozzánk; valami olyasféle, amellyel viszont a türelmetlenségünket szoríthatnók kordába, mert a prana-evés hamarosan úgy kihozza a legmélázott étkezőt is a békéltetésből, hogy csak azért is egészszen nyeli le a falatot.

Prémezett és rojtozott az ideitélíkabát

Nézzük csak meg az ideitélíkabátot: bizony megváltozott! Neki is követnie kell azt az általános divatparancsot, hogy a mai ruha testhez simul. Télikabátjaink meglehetősen erős svájfolást mutatnak. A tavalyiak még egyenesek voltak, az ujjuk válltól könyökig bővült s a vállon és a felsőkaron bontakozott ki az ujj minden disze.

A most közelebbi télen mindezzel nem fogunk találkozni. Megszűntek a katonák, kitömött vállak, — komikus is volna ma, amikor minden ruha a nőiességet akarja hangsúlyozni, a herkulusi erőnek ez a gyarló és kiülsőséges utánzása. Visszatérünk a nőies vállakhoz, a nő nyugodtan „viselheti” a vállát úgy, ahogy az Isten től kapta. Az ujjak egyszerűek, legalább is sokkal egyszerűbbek, mint pár esztendő óta voltak; ami bőségük van, azt lent találjuk a csuklónál.

Öv nélkül most el sem képzelhető a télikabát. Hiszen még a délutáni kabátokhoz is kell az öv! A kabátnak már csak azért is szüksége van rá, mert a kabát háta nem egyenesen simul az alakhoz, hanem — mintha kis külön pelerinje volna — az anyag valósággal visszabugygyosodik derékban.

Igen sok a dublé-anyag. Ez a puha, kendőszerű anyag igen alkalmas arra, hogy kitűnő uti és sportkabátokat készíthessünk belőle. A kendőszerűséget néha a kabát szabása is fokozni kívánja, amikor — főleg a hátán — az anyag puha esésének elősegítésére törekszik. A dublészövetből csinált kabátot néha ki-rojtozzák és a bő rojtdiszítéssel pótolják a prémet.

A dublé mellett természetesen még igen sokféle a télikabátok anyaga. A választás attól függ, hogy a kabát milyen célra készült.

Ugyanígy sokféle megfontolástól függ a szín kiválasztása is. Kinek mihez kell a kabát, aszerint dönt valamelyik szín mellett. Elsősorban a sötét színek

jönnek számításba. Télen nem előnyös a világos kabát. A vastag anyagot a legtöbb nő nem fogadja örömmel, hát még ha világos is ráadásul. A fekete szövet kellemes, hasznos és komoly, ez hordható a legjobban. A feketéhez sok minden illik, tulajdonképpen tehát csak a nagyon feltűnő színt kerüljük el téli ruháinknál, ha kabátunk csak egy lesz. Hangoljunk mindent előre a feketéhez, ruháink ilyen összhang mellett még akkor is elsőrangú és szép lehet, ha darabszám szerint nem is tulgazdag.

Aki olcsón és izléseken akarja díszíteni a télikabátját, az éppen a télen könnyebben boldogul, mint máskor, mert a szil — amely nem olyan megfizethetetlenül drága, mint a perzsa, vagy a brájt-svanc — igen divatos lett. A szil mellett — természetesen főképp a színes kabátokra — nagy divat lesz a kabát színéhez festett prémet. Külföldön máris felkapták a sok festett prémet: az egybehangolt prémet és kabát tulajdonképpen sokkal kellemesebb, mint az elütő színű prémet, amely mindig kissé feltűnő, sőt néha tolakodó volt.

Eszünkbe ne jusson azonban azt hinni, hogy a róka vagy a perzsagallér nem divat. Divat továbbra is, az imént említett prémekek csak kissé előnyomultak mellette.

1934—35 télen a télikabátban főleg a gallért prémezik, az ujjakat csak itt-ott. A prémmellény, amelyről nemrégiben már beszámoltunk, a legkedvesebb újdonságok közé fog tartozni. Akár a téli kabát alatt viseljük majd, akár kívülről huzzuk a kabátunkra, mindenképpen szép, érdekes, előnyös, ügyes viselet.

Komoly télikabáthoz ne viselünk nagy kalapot. Jobb hozzá a kicsi és puha kalap. Színes télikabát mellett az anyagból készült sapkaszerű kis kalap is szép. Ha prémmellényt viselünk, akkor e prémből készíthessünk jó puha és meleg kucsmát és ebben a felszerelésben akár Szibériába is ellátogathatunk.

ÁBEL AMERIKÁBAN

40

REGENY

Irtá: TAMÁSI ARON

HARMADIK RÉSZ

Ilyenformán a szabadság, amelynek hű és nagy barátja voltam mindig, ismét átalvehettem felettem az uralmat. Most azonban nem tudtam úgy örülni neki, mint máskor, mert egyrészt a Dávid ur akaratából szakadt a nyakamba, másrészt pedig csak husz dollárom volt. Itt pedig nem levegővel és napfényvel s a természet más kincseivel táplálkoztam a szabadság, mint valamikor a Hargitán, hanem egyedül pénzzel. Ez magyarázza meg azt a csodálatos dolgot, hogy a zür-zavaros álldogálás után így szóltam magamhoz:

— Ábel, új munkát kéne keresned, de tüstént!

Mingyárt fontolás alá vettem ezt az első és okosnak tetsző gondolatot, de egy negyedóra múlva mégis úgy döntöttem, hogy a mai és holnap napot a hazai okosságoknak szentelem s nem az idevalóknak. Egyenesen hazafelé vettem tehát az utamat. Otthon az ajtót zárva találtam, de szerencsére nekem is adtak volt egy kicsi, lapos kulcsot, amivel kinyitottam. Ledobtam a munkás-ruhát az asztalra, mint a kicsapott diák a könyvet és a kalapom után nyultam, hogy azt is elvessem magamtól. Abban a pillanatban megszólalt Grün Bébi is, de nemcsak három hallót kiáltott, hanem utána csufondárosan kacagni is kezdett. Éppen olyan kedvemben talált a kacagásával, hogy még ma is, ha él ugyan valahol, a fogoly-madarak istenének hálát adhat azért a levélért, amit az ő köszönésével egyidőben megpillantottam az asztalon. Mert a levél hazai volt és apám írta: s egyszerre úgy felkeltette bennem az otthoni életem, nemkülönben a fiúi és az emberi érzelmeket, hogy gyorsan bementem a nagy szobába, ott leültem a díványra és nekiláttam a becses élvezetnek. Olyan jól kezdődött a levél, mintha Dávid ur csak azért bocsátott volna el a poklos műhelyből, hogy mingyárt elolvassam. Benne volt minden, amire vágyódott a szívem és a lelkem: a jó egészség, a csendben és a békességben való éldeglés, az irántam megnyilvánuló hő szeretet és legfőképpen az, hogy Zsuzsika néni csak hír szerint él a világon. De

ahogy néha nagy hirtelenséggel eléugrik a szerencsétlenség, ennek a levélnek a végén is úgy lepott meg egyszerre valami. A szívem nagyot dobant s azután mintha belémvágta volna karmait valami félelmetes hazai sas. Meg kellett állanom az olvasásban, hogy a tenyerembe támasszam a homokomat. Egyideig így szenvedtem, aztán ismét összegyűjtöttem az erőmet, hogy újból el tudjam olvasni az apám híradását, amely Bolháról szólt és emígy:

— „Továbbá nem is kéne megírjam neked olyan messze, hogy amikor elmentél, Bolha folytonosan keresett tégedet az egyetlen szemével és a jó szímatjával, de osztán most már nem keres szegén, mert három napja nem került elé s bizonyosan azért, mert erősen lefeküdt valahova...”

A másodszori elolvasás után már nemcsak az egyik, hanem mind a két tenyerembe fektettem belé a fejemet. Később gondolkodni is próbáltam s azt találgattam, hogy vajjon helyesen cselekedett-e apám, amikor Bolháról megírta a valót! Ha nem tette volna papírosra a gyászhirot, vagy valami ártatlant hazudott volna, akkor én most örömben usznám, így ellenben a Dávid ur cselekedete csak egy légyecsapás ehhez a másik fájdalomhoz képest. Mégis jobb volt így, azt akartam elhítni magammal, mert inkább uralkodjék szenvedés árán is az igazság, mint akármilyen nagy örömmel a fényében a valótlán dolog!

Keserves lecke volt, de arra az egyre nagyon jó, hogy az igazság kimondását az én életemre és jövőmre nézve is szabálynak állítsam fel. S egy kicsivel később, ahogy ezt a szabályt minden erőmmel teljességtel, Teréz néni is hazaérkezett. Mingyárt meglátta a munkás-ruhámot az asztalon s egyenesen bejött a szobába. A két kimeresztett szeme és az arcja megint olyan volt, mint amikor legelőször látott volt engemet. S ráadásul még a két kezét is összefogta és úgy kérdezte meg:

— Te Ábel, az Isten szerelmére, tán nem dobtak ki a Foundry-ból?

Ránéztem s ahogy láttam azt a tulságbaesett arcát, egyszerre az a gondolatom

támadt, hogy amiképpen apám közölte velem a Bolhával való szomorú esetet, éppen úgy fogom én is Teréz nénihez tudatni az öntő-műhellyel kapcsolatos. Egyet sem szóltam tehát, hanem feleltem az ujjamat, hogy mingyárt megtudja az igazat. Hamar papírosra kerestem s arra ráírtam a következőt:

— Nem is kéne megírjam magának ilyen közelre, hogy amikor én bementem abba a Foundry-ba, a két karommal és emberi lelkemmel folytonosan kerestem az igazán érdemes munkát, de amikor azt megtaláltam, vagyis kilécs helyett csillagot csináltam, akkor Dávid ur emberből kiléccsé változott s ahogy a csillagnak a végtelen szép égen van a helye, azonképpen ő is egy olyan ajtóra került, amely előttem megnyílt és elengedett a csillagok felé...

Jól és szorosan figyeltem Teréz néni, amíg olvasta hirtelen levelemet, de ha én kétszer olvastam el az apámét, ő legalább négyszer az enyimet. S még akkor sem tudta bizonyosan, hogy tulajdonképpen mi történt. Annyit láttam az arcán, hogy egyet gyanit: még pedig azt, hogy engemet csak azért csaptak el az öntődeből, mert megbolondultam. Azért mégsem mondta ki egyenesen a gondolatát, mint ahogy az igazság megkívánta volna, hanem csak ennyit mondott:

— Biztosan megint lázad van s azt Dávid ur egyébre magyarázta.

— Mire?

— Hát arra, hogy nem rendesen gondolkodol.

Elnevettem magamat és így feleltem:

— Az eddigi életemben sokszor volt de éppen az előbb elhatároztam, hogy mostantól kezdve nemcsak gondolkodni fogok rendesen, hanem beszélni és cselekedni is!

Ez a vallomásom még nagyobb gyanút ébresztett Teréz néni s egy kicsit félve és tartózkodva, nehogy megharapjam, odajött hozzám s a homlokomra tette a kezét, hogy a forróságomat megtapasztalja. Mivel szelid bárány módjára viselkedtem, jóideig ott tartotta a kezét, aztán családostól arcot mutatott és azt mondta:

— Neked nincs semmi bajod!

— Ebben egyetértettünk — feleltem.

Többet nem szólt, hanem kiment a konyhás szobába, hogy a húst és a zöldséget, amit az előbb hozott volt és az asztalra letett, elkészítse szombati délebbre, mely a heti munka elmúlása miatt torozás gyanánt is szokott szerepelni. Én is utána mentem s az asztaltól egy kicsit távolabb, hogy ne legyek a lába alatt, szépen leültem.

Vártam, hogy miképpen fogja ismét elkezdni a beszédet. Akivel nemcsak igazságtalanság történik, hanem éppen azután felesküszik az igazságra, annak szokott türelme lenni éppen elég. Ez a bőséges türelmem most éppen hasznos és szükséges volt, mert Teréz néni sokáig nem tudta kitalálni, hogy mit beszéljen. Végül mégis annyira gyötörte a csend, hogy azt kérdezte:

— A melleden és a hátadon a bőr még hámlik-e?

— A régi bőrrömmel nem törődöm — feleltem neki, — de az új nagyon szépen fejlődik.

Erre nem mondott semmit, ami a bőrrömről vonatkozott volna, de bizonyosan azért nem, mert hirtelen eszébe jutott a levél, amit ő tett az asztalra. Rögtön meg is állt a munkában és így szólt:

— Igen, a levél! Szinte el is felejtettem.

Sóhajtottam és azt mondtam:

— Bár én is el tudnám felejteni.

A további kérdéseire elmondtam, ami a levélben volt. Őt is eléggé elszomorította a gyászhirot, de közelről sem annyira, mintha hazament volna Csikcsicsóba és én innét ugyanazt írtam volna neki Grün Bébiről, amit édesapám írt nekem Bolháról. De jól esett nekem az a kicsi részvétel is, amit mutatott. Hálából és később nagyon szívesen lementem a boltba, hogy az ebédhez kenyeret vásárolok, mert Teréz néni azt is elfelejtette volt, mint a levelet. Aztán sok időnk már nem is volt, amit ketten és nehezen örülünk, mert Gáspár bácsi is hazajött.

— No, mi újság? — kérdezte jókedvűen tőlünk.

— En nem feleltem, hadd lássam, Teréz néni mit mond.

— Van valami, de azt hiszem, nem jó — mondta is.

— Miféle?

— Majd Ábel megmondja, mert véle történt valami.

Azt gondoltam, hogy nem beszéllek, hanem másképpen tudatom a kétféle rossz hírt. S nemcsak azért, hogy magáról a fáról szedje le Gáspár bácsi, ami már megérett, hanem azért is, hogy ki-próbáljam: vajjon ő megérti-e az írást. (Folyt. köv.)

Pattes de diable

IRTA: VÁRADY ILUS,
A BÉCSI KOZMETIKAI EGYESÜLET ELNÖKNŐJE

Hát igen, ezek azok a bizonyos szarkalábak a szem környékén, amelyek ha egyszer befészkeltek oda magukat, csak igen gondos és nagy szakértelemre valló ápolással lehet őket eltávolítani. Mintha csak a gonosz ördög patáinak nyomai volnának. Innen a francia elnevezés: pattes de diable.

Eleinte éppen a legbájosabb női arcok gyengéd ismertetőjelei, akiknek örökös kacaj bugyburékol finom vonalú ajkaik finom mosoly derüsi vonásait és pajzán körül. A legszebb fényű szemek állandó rövidlátós összehúzódása folytán keletkezett ráncocskák, vagy az incselkedésből grimaszokat vágó nő összehúzott homlokán jelentkező finom redők lesznek később az átkai a női szépségnek és jelentkeznek mint a korai öregedés csunya ismérvei, ha kellő időben meg nem akadályozzák a bőrrugékonyságnak a korral együtt járó alábbhagyását, amely az egyre mélyebb és sűrűbb ráncok és redők kialakulásában nyilvánul nemcsak ezeken a helyeken, hanem általában mindenütt az arcbőrön. Ezek a ráncok először a fülek mögött támadnak és húzódnak, különösen a nyak és az ajak köré s legmélyebben és legkiáltóbban jelentkeznek — amint már leírtuk —, mint szarkalábak a szem alatt és mint homlokráncok.

Hogy a ráncok képződésének okát teljesen megértsük, egy igen egyszerű példát hozunk fel. Tessék elképzelni egy gummilabdát. Ezt, amíg gummijának a ruganyossága kifogástalan, tetszés szerint benyomhatjuk, mindig újra ki fog pattani, ki fog simulni. Így vagyunk arcunk bőrrel is. A rajta visszatükröződő kedélyállapotok, érzelmek, gondolatok, amíg a bőr ruganyossága tart, ezt is benyomkodhatják, de ha megszűnt az okozó kedélyállapot, gondolat, érzés, újra ki fog simulni. Ha azonban a bőrnek ez a ruganyossága alábbhagy, akkor bizony az erősebb kedélyállapotoknak, így a gondoknak, bánatoknak, betegségeknek a mélyebben szántó hatásai benne maradnak, mint csunya, mély redők, az arcbőrben, mert ezeket elsimítani már többé nincsen ereje az arcbőrnek.

És mikor szűnik meg a bőrnek ez a ruganyossága, ez a ráncokimitó ereje? Ha meggyöngyülnek, meglazulnak a bőr kötőszöveti, a bőrmirigyek működése kezd rendellenes lenni, a bőrt kipárnázó zsírszövetek kezdenek elünni, egy szóval a bőr nincs többé eléggé jól táplálva, vagy beteg.

A régi kozmetika, amelyet ma még mint párisi kozmetikát ismernek, az ilyen ráncokkal és redőkkel szemben igen egyszerűen járt el. Vagy felülről, vagy belülről egyszerűen kitöltötte. Az ilyen arcbőr belső kitöltését paraffin befecskendezéssel, a külső betöltést pedig jó vastag festékek rákenésével végezték el. A festékekkel való külső eltömés helyett különösen nagyon is előrehaladott esetekben az emaillozást alkalmazták. Ugy a parafbizonyos időre szült. Az emaillozásnak igen nagy hátránya volt, hogy az arcbőrt finos kitömés, mint az emaillozás csak teljesen merevvé tette. Az ilyen gyönyörűvé varázsolt babaarcnak nem volt szabad sem nevetnie, sem sírnia, nem volt szabad sem különösen öröndenie, sem busulnia, sem bosszankodnia, hanem egy angyal öröklé derűs, bájos arcával kellett a környezetében lévőket boldogítani. Volt aztán műtét is, amely egy jó darabot kivágott a fül mögött a bőrből és a kivágott helyet is betakarta a megfeszített arcbőrrel, ezt a fül mögé varrva, amiáltal a ráncok elsimultak egy pár évre. Ezt ma is csinálják.

Új önálló kereseti lehetőség nők részére!

Tanítványok kiképzése a kozmetika minden terén, a legújabb bécsi és budapesti módszer szerint, diplomás kozmetikus által bécsi orvos és francia vegyész vezetője alatt

HELENE SIMON kozmetikai intézetében,

Bukarest, Calea Moșilor 88 parter scara B.

Kíváncsiak prospektust küld és vidéki tanítványok leányotthonba való elhelyezésére névze tanácsot ad.

A modern egészségtan alapján álló kozmetika szakított ezekkel az ideig-óráig ható kezelési módszerekkel és megállapította, miszerint a bőr rugékonyságának a vesztét főleg az okozza, hogy vagy az öregedés, vagy betegségek, gondok, következtében a bőr felső burkát tápláló nedvekkel ellátó hajszálcsövek, bőrmirigyek, valamint a bőr lélegzését végző pórusok működése meggyengül. Arra kell tehát törekedni, hogy részben biztosítsuk a bőr elégséges táplálását, azután, hogy a bőrpórusok rendszeres működjenek s végül, hogy a mirigyek, a bőr fiatalos szépségét nagymértékben okozó zsírpárnák képződését továbbra is biztosítsák és elősegítsék. Továbbá, hogy a bőr rugékonyságát előidéző bőrizmok el ne puhuljanak és hogy az anyagcsere a bőrben, amitől leginkább függ annak szépsége, ne szenvedjen fennakadást.

A mai kozmetika a bőr anyagcseréjét mindenekelőtt a masszázssal biztosítja, a pórusok, mirigyek működésére igen kitűnő hatást gyakorolnak a különféle fény- és váltókezelések, gőzölések, oxigénes applikációk, ami pedig a bőr táplálását illeti, erre főleg a krémek, balsamok, arcvizek hivatottak, amelyeknek összetételében nemcsak a bőrtisztító, fertőtlenítő, hanem a tápláló alkotórészek is nagy szerepet játszanak. Különösen nagyot haladt a kozmetikai vegyészeti ezen a téren, amióta bevezették a kozmetikába az ásványi zsíradékok használatát. Ezek a zsíradékok nincsenek romlásnak kitéve, nem avasodnak, amit eddig sem az állati, sem a növényi zsíradékokból készült krémekről emondani nem lehetett. Így ma a koz-

metikai krémeknek a főalkatrésze a vazelin lett, a disznózsír, vagy más állati zelin lett, a disznózsír, vagy más állati Ezek az ásványi zsíradékok igen nagy mértékben hozzájárultak a kozmetikai szerek olcsóbbodásához is. Amíg még nem rég csak igen jómódu emberek engedheték meg maguknak az arckrémek használatát, addig ma, hála az ásványi zsíradékoknak, olyan jutányosan kerülnek forgalomba ezek a szépségkészítők, hogy még a legszerényebb kereseti lehetőséggel bíró nők is megengedhetik maguknak rendszeres használatukat.

Még arra kell rámutatnunk, hogy a ráncok képződését előmozdítja az arcbőr helytelen tisztítása is. Ma például már mindenki tudja, milyen ártalmas az arcbőrre a közönséges kut-, vagy forrásvíz használata. Tessék ezt előbb mindig felforralni és egy kis borax belevevése által megpuhítani. Víz helyett ma már — főleg lefekvés előtt — általában zsíros krémmel tisztítják az arcot a piszoktól és a puder, festék bármilyen nyomától. Tessék egyszer megkísérlni, hogy egy kis zsíros kenőcs mennyivel jobban megtisztítja az arcbőrt, mint a víz és a szappan. A szappan, még a legfinomabb is, valószínűleg árt a bőrre, mert a zsíros arcbőrre, nemcsak a belekre.

Kísérleteznek még a ráncok ellen mindenféle, u. n. arcmaszkokkal, továbbá főleg gummianyagokból készült bőrkisimító, áll-, homlok-, pofa-, stb. gummi szalagokkal, amelyek azonban alig vezetnek célhoz, sőt inkább ártanak a bőrnek, mert akadályozzák a bőr lélegzését.

Kozmetikai üzenetek

N. A. írja nekünk: „Nem hiuság diktálja ezeket a sorokat, hanem a legnagyobb kétségbeesés. Fiatal 26 éves leány vagyok és a kopaszodás fenyeget. Hónapok óta erősen hull a hajam és már annyira kiritkult, hogy rövid időn belül egészen kopasz leszek. Kisvárosban lakom és sajnos így nincs módomban szakorvoshoz fordulni, háziorvosom pedig, szegény, ő maga is kopasz, mit segíthet az rajtam! stb.” — Mindenekelőtt megnyugtattuk, Ön nem fog soha egészen megkopaszodni. És a háziorvosa, annak ellenére, hogy maga is kopasz, igenis, segíthet önön még pedig nem azaz, hogy esetleg valami hajvizet fog felírni, hanem, hogyha ön ösztönit elmond neki mindent a szervezetében tapasztalt rendellenességekről, belsőleg fogja kezelni. Az ilyen súlyos esetek okai sohasem kívül, hanem mindig belül keresendők. Ha azonban valami oka van, hogy ne mondjon el mindent háziorvosának, akkor tessék a legközelebbi nagyobb városban egy belgyógyászhoz fordulni. Lehetőleg olyanhoz, akinek mint nőgyógyásznak is jó híre van. S ha az orvos urral kitanácskozta magát és megkezdte a kúrát akkor mint utókezelések jöhetnek a kozmetikai bőrszépítési eljárások és erre vonatkozólag tessék majd újból hozzánk fordulni. De ismételnék, elsősorban az orvos a szó az Ön esetében. Igen fontos tudnunk, hogy eddig mivel és hogyan kezelte a haját?

Tisztaság 19. Ha nem ad pontos címet, nem tudunk válaszolni. S válaszkupont is csatoljon leveléhez!

Bipici. Leveléből: „Ez előtt 8 évvel mérszolás közben beleestem a forró mérszalt telt gödörbe és bár apuka gyorsan kihúzott, mégis mindkét lábam térdén felül sulyosan elégett. Az égés oly sulyos volt, hogy 8 hónap után birtam lábam állani. A gyógyulás teljes volt és semmi más utókövetkezménye nem maradt hátra, csupán annyi, hogy a bőr igen vékony és tarka. Egyes helyeken tiszta fehér, mivel a festékreteg kiégett, máshol pedig jó barna, mivel sokat strandolok.” Itt tehát a szépséghiba abban áll, hogy a lábán fehér foltok vannak, amelyek egy sportoló 17 éves kislányt nagyon bántanak. Továbbá nagyon bántja még, hogy az iskolában csak fekete harisnyát szabad hordania, amely alól erősen ki-világlanak ezek a fehér foltok. Azt kérdezi tőlünk, miként lehet ezen a szépséghibán segíteni? A legegyszerűbb eljárás, ha egy bőrorvossal hámlassztási kúrát csináltat. A hámlassztás folytán új bőr keletkezik és ebben talán újra benne lesznek a színesítő pigmentek. A másik eljárás állandóan masszírozni a bőrt, ami által a bőr anyagcseréjét elősegít-

jük. Ez új színesítéshez vezethet. Megkísérélheti, hogy a megégett helyekre meleg olajpakolásokat tegyen. De ha semmit sem tesz és továbbra is szorgalmasan fog strandolni, bőre egy pár éven belül akkor is vissza fogja kapni régi színét. A legutolsó módszer, amely momentán eleget fog tenni a hiuságának, ha a ragyon feltűnő helyeket megfesti, ahogyan az arcbőrt meg szokták festeni. Esetleg teljesen elég, ha bekrémezi és a krém fölé testszíni pudert dörzsöl el. A harisnya alatt ez mindenestre jó szolgálatot fog tenni. Sok híres színész se csinálja másképpen a színpadon és a közönség semmit se vesz észre belőle. Egyébként, levélben külön is kap választ. Még megkísérélheti hogy minden patikában igen dattal mossa állandóan a fehér részeket. Ettől megbarnulnak.

Nagyváradi talizmán. Ahogyan a be- küldött fényképről látjuk, az Ön mellett operálni kell. Nem szívesen tanácsoljuk ezt, mert általában nem vagyunk nagy hívei a műtéteknek, de ma már megkészt minden más kezeléssel.

Barnakislány. Igen jól esik tudnunk, hogy hétről-hétre milyen érdeklődéssel várja és olvassa kozmetikai csevegéseinket. Az ilyen hidegebb idők beálltával nem kell mindjárt megjednie egy kis orrvörösség miatt. Lehet, hogy az oka csak náthájában van, tehát minek mindjárt egy csomó szer és kezelés? Az orrot belülről éppen úgy kell tisztítani, mint mint kívülről. A kínai borbélyok például nemcsak a vendégek arcát borotválják le és körmeit vágják, hanem a mindennapos szépségkezelésekhez hozzátartozik az orr és a fülek kipucolása is.

Iréne. A jó puder tulajdonságaihoz tartozik, hogy kitűnően fedi az arcbőrt s így megvédelmezi a légköri tulságos hidegtől vagy melegtől, a nedvességtől, az utca porától és piszkától. Nem szabad benne ártalmas anyagoknak lenni. Az összetételnek olyan finomnak kell lenni, hogy az ember alig vehesse észre a bőrről. Magába kell szívnia a bőr izzadása következtében keletkező nedvességet. Nem szabad megakadályoznia a bőr lélegzését. De e legutóbbi feltételnek eddig még egyetlen puder sem tudott megfelelni. Ezért még a legfinomabb és legdrágább puder is ártalmas bizonyos mértékben.

Marosvásárhelyi. Egy nőre nézve nem is lehet ideálisabb pályát elképzelni, ha alaposan megtanulja. Ez az egyetlen szakma, amelynek számára még az egész világ nyitva áll.

Vitaközök. A gyakori hajvágás nem segíti elő a hajnövést, sőt árt neki. Ha ez így nem volna, akkor nem állhatna elő kopaszodás, hiszen senki sem vágatja

Két jóbarát!

A: Ember, hisz ostobasággal tönkreteszed magad!
B: De félek, örültem félek.
A: Hiszen ennek már régen meg van az ellenszere, minden érzécsökkenés nélkül, a legnagyobb biztonsággal használják a:

olyan sűrűn a haját, mint a kopaszodni kezdő urak.

Hegyvidék. Minden arcápolásnak az alapja a jó kézi masszázs. Az öregedés korai jeleit mutató bőrnél az egyéni anatómiai masszázs csodákat művelhet. Sajnos, ma még a legtöbb kozmetikusnak halvány fogalma sincs a helyes masszázsról, ami azért nem csoda, mert nem is volt alkalomuk megtanulni. De vannak esetek, amikor az arcbőr annyira érzékeny, hogy még masszírozni sem szabad. Ilyenkor csak pakolásokkal és egészen enyhe sugárzásokkal szabad operálni. Az ön esete az utóbbihoz tartozik.

Gazda leánya. Marhavélt disznózsírral összeolvasztva igen olcsó és jó haj-növelő-szer.

Allomásfőnökné. Nincsen csunya és nincsen szép, csak jól, vagy rosszul ápol. Szépséghibája minden nőnek van. A falusi pletykára ne sokat adjon. Azaz a fiatal teremtséssel ön csak úgy tudja felvenni a versenyt, ha megmutatja a férjének, hogy igazán szerető, gondos, tisztá, jószívű, fenkölt gondolkozású feleség és anya. Fontosabb neki és a gyermekeknek, mint egy hű, kacér kisasszony, akinek ez az első szava: „Mit hoztál, mit kapsz?” stb. Önnök belső szépségével kell mindenekelőtt legyőznie azt a hölgyet, aki önnök boldogságát, családi életét össze akarja törni.

Egy ember, aki a saját fia

Steanns B. Tamás csikágói dúsgazdag bankár, aki 1917-ben elvesztette a fiát a világháborúban, nem sokkal később pedig a feleségét, előrehaladott korában nagyon megérezte élete magányosságát és újra megnősült, amennyiben elvette fia özvegyét, egy olasz nőt. Ezt az amerikai törvények nem tiltják. A házasság, amely ennek ellenére nagy feltűnést keltett, nagy zavart okozott a bankár körüli rokonai kapcsolatokban. Mindenekelőtt a bankár második házassága által saját fia lett, mert a menyét vette el. Még furcsább a feleségének a helyzete, aki önmagának az anyósá lett. Nem szorul több magyarázatra, hogy a bankár elhalt felesége ezzel a második házassággal férjének anyjává lépett elő. Mindez még megjárna. Az igazi zavar akkor támadna, ha ezt a második házasságot gyermekáldás érné. Ebben az esetben ugyanis a gyermekek szülei unokáivá válnának.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFÁJÁS, HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FÁJDALMAK
ELLEN

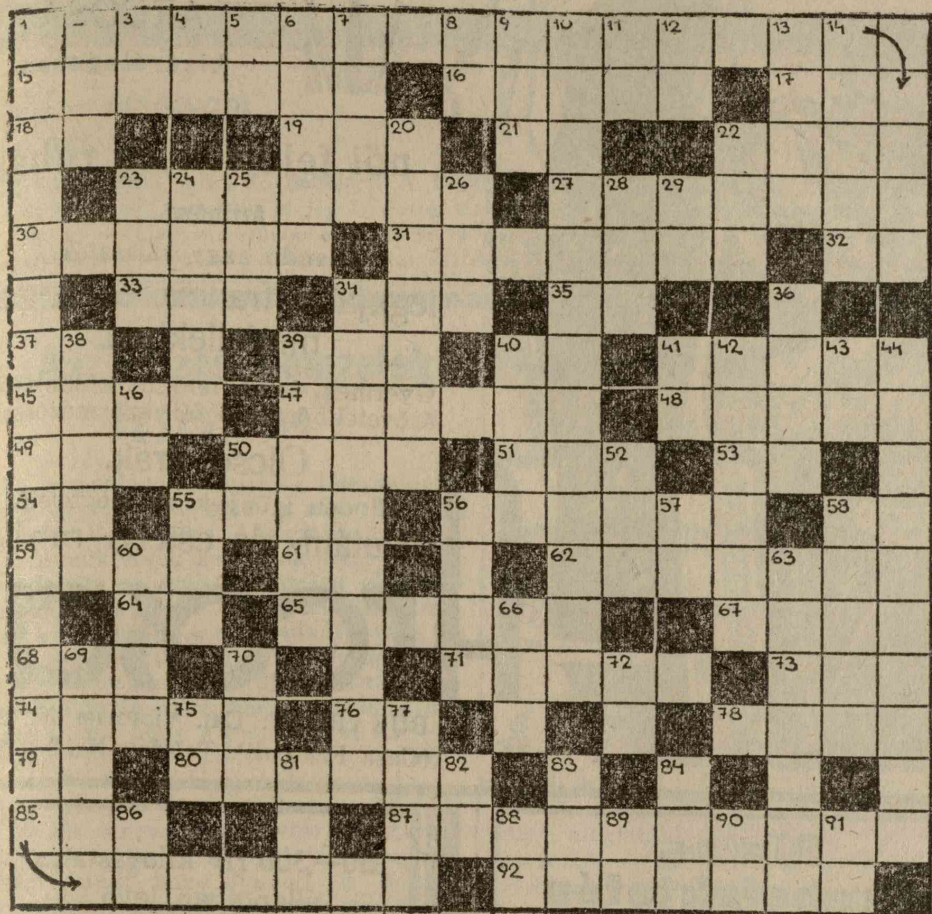
KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

AIRIK

Megfejtésül beküldendők: vízszintes 1., 16., 87., 92. és függőleges: 1., 10., 34., 44.

Vízszintes: 1. Hatalmas kultúra, mely a görög művelődés egyik alakja (emlékei: Karnak, szfinks, a gulák). 15. Nagyműveltségű ókori nép, mely Alexandria alapítója és virágzásának fenntartója volt. 16. Egyiptom fővárosa, csodás műemlékekkel. 17. Abesszin helytartói cím. 18. Ytterbium vegyjele. 19. Vissza: era. 21.

Rangjelző. Vissza: diszített. 23. Csorbul. 27. Az államnak létalapja. 30. Állatok. 31. Plusquamperfectum. 32. Tiltószó. 33. Lakoma. 34. Oldal. 35. Műveltető igekező. 37. Izomrögzítő. 39. Részes határozórag. 40. Textilnövény mássalhangzói. 41. Egyiptom szent folyója, melynek áradásai termékenyítik földjét. 43. Tárgy. 47.

Vissza: füstölőnivaló. 48. Lesseps világra-szóló alkotása. 49. Vissza: lámparész. 50. Ország — franciául. 51. Vissza: nem ezt. 53. Az — németül. 54. Határozói igenév-képző. 55. Nyirettyű. 56. Délafrikai törpe népfaj, 140—144 cm. testmagassággal (kb. 5000—10.000 él.) 58. P. N. 59. Pusztító. 61. Vízválasztó része. 62. Két véglet közt van. 64. Azonos betűk. 65. Ókori, hatalmas nép, mely Asszarkaddon és Asszurbanipál idejében Egyiptom ura volt. 67. Vissza: okmány. 68. Vissza: óda — ögörogi. 71. Hintó. 73. Vissza: fűd. 74. Afrika legbővebb vízi folyója és medencéje, mely belga és francia kézen van (össztlakossága 16 millió). 76. Vágóeszköz mássalhangzói. 78. Afrikai német birtok volt. 79. = 57. vízsz. 80. Neves magyar afrikautazó, előbb a kalabári néger király tengerengyája, majd bihéi nagy ur és az itteni király veje. 85. Azonos betűk. 87. Független afrikai állam, sajátos ősi műveltséggel és különös kereszténységgel. 92. Független afrikai néger állam, zavaros közviszonyokkal.

Függőleges: 1. Belga-Kongó, Uganda, Kenia, Olasz-Szomália. 2. Csomó. 3. Pyramisban van. 4. Idő magánhangzói. 5. Kalapgyárban van. 6. Egykor hatalmas hódító nép, mely hatalmát kiterjesztette Egyiptomra is. 7. A történelem e szaká-Afrika mediterrán partjainak mindvégig fontos szerepe volt. 8. Afrika része. 9. Azonos betűk. 10. Afrika legmagasabb csúcsa (6010 m.) 11. M. R. 12. Hühő magánhangzói. 13. A falevél. 14. A sátor is. 20. Kihelyezés. 22. Szent rövidítése. 23. Viz van benne. 24. Női név. 25. Kopasz. 26. A nap hajnalban. 28. Jó — németül. 29. = 21. Vízsz. 34. Különös életű maggyar utazó, ki 1773-ban Madagaszkárban gyarmatot alapított s itt 1786-ban elesett a franciákkal szemben. 36. Leánynev. 38. Afrikai nép. 39. Tó — afrikai nevekben. (pl.: Victoria — ...) 40. Vissza: igekező. 41. Bensőben van. 42. Hírküldés. 43. Sür-gönyű. 44. Afrikai sziget, Napoleon száműzetési helye. 46. Vissza: nyelvújító főnévképző. 50. A Nilus hosszabb. 52. Hivatal — németül. 55. Előtt — németül. 56. Vissza: kimér. 57. Összevont német előjáró. 58. Pereg. 60. Királyi szék. 65. Strandon szokás. 66. Hogyishívják. 69. Hordokellék. 70. Nyakbavető. 72. Igekező. 73. Magában van. 77. Vissza: Publicista volt (1842—1910). 81. Akadály. 82. Rubidium vegyjele. 83. Igen régi. 84. Vissza: nem azt. 86. Főúri rangrövidítés.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén idegzsák, stb., ellen Csakia-eredeti csomagolásban árusítják.

Minden dobozban az orvos-jelzésével ellátott 2 kapszula (ostya-ban) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

88. Igekező. 89. Antimon vegyjele. 90. Jé-gye. 91. Számárhang.

A B. L. október 28-án megjelent szá-mában közölt keresztrejtvények helye megfejtése a következő: Vízszintes: 1. Ellenvélemények. 2. Analízis. 48. Éne-kesek. Függőleges sorok: 2. Limanovai útközet. 9. Magasan repül a daru.

A képrejtvények megfejtése:

45. Goya kép. 46. Hiszi a piszi. 47. Pásztorú. 48. Vegyes páros.

Helyes megfejtést küldtek be: Schlett Piroška, Botos Béla, Barkó And-rás, Bakó Ferenc, Herskovits Lajos, Moskovits Imre, Sajovits Rózi, Nagy Elek, Varga Lászlóné, Braun Miklós, Marthy Ifre, Kardos Jenő, Ratiu Leon-tina, Varga Endre, Brenner Ila, Tripán Ferenc, Róznay Magda, Lajer Péterné, Horia Ioan, Márton János, Bucsi József, Mózes Ferenc, Strul Nusi, Szabó László, ifj. Cseh Sándorné, Szigethy Péter, Schmidts Irina, Lichtenstein Magda, Hampel Magda, Sándor Gyula, Neumann Miklós, ifj. Göllner Béláné, Grünstein Béla, Iarsay Ernő, Bányász Gábor, Klein Zoltán, Málczanek Rózi, Löwy Albert, Makkai Kálmán, Raab Jolán, Bécsy Miklós, Hadéné, Munteanu Teofilné, Dá-vid Margit, Szolga Etelka, Szánthó Lu-cia, Török Ilona Jolán, Albu Emma, Fe-kete Imre, Fazakas István, Pál V. Géza, Máthé Elek, Nagy Ágota, M. Rozsnyai Ilona, Rozsnyai Etelka, Gulyás László.

E heti könyvnyereményeket sorsolás-utján a következők nyerték:

1. Nagy Ágota.
2. Szabó László.
3. Fazakas István.

Rádió-műsor

VASÁRNAP, NOVEMBER 11.

BUKAREST. 18: Táncczene. 19: Hírek. 19.15: Táncczene. 20: Előadás. 20.20: Hg-lem. Lengyel zene. 20.45: Heti szemle. 21: Lehár: Cărevics című operettje. 23: Hírek 3 nyelven. 23.50: Hglem.

BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Katoli-kus istentisztelet. 12.15: Evangélikus is-tentisztelet. 13.20: Hírek. 13.30: Közveti-tés. 14.30: Cigányzene. 15: Az Opera ze-nekarának hangv. (Mendelssohn: Ruy-Blas nyitánya, Schubert: D-dur harmadik szimfóniája. Wagner: Siegfried-Idyll Debussy: Zwei Arabesken. 16: Mezőgaz-dáknak. 16.50: Gordonka hgv. 17.50: Szavaltatok. 18: Szalonzene. 19.10: Mai csevegés. 19.45: Hglem. 20.45: Felolvasás. 21.20: Sport. 21.30: Új és régi magyar dalok. 22.15: Hírek. 22.35: A rendőrok zenekarának hgv. 24: Dzsezz.

VARSO. 15.15: Zenekari és dalhgv. 17.20: Történelmi dalok. 18: Táncczene. 19: Hangjáték. 20: Szórakoztató hgv. hgv. 21: Lengyel zene. 21.45: Hírek.

BÉCS. 18: Fuvószene. Flotow, Delibes, Joh. Strauss művek. 19.05: Híradó a bé-csi Sráje—Ausztria nemzetközi mérkő-zésről. 21.05: Schiller: Maria Stuart disz-előadás Schiller 175 éves születésnapjá-ra. 0.45—2: Táncczene.

Hétfő, november 12

BUKAREST. 18: Szórakoztató zene. 19: Hírek. 19.15: Könnyű zene. 20: Előadás. 20.20: Román dalok. 21.15: A budapesti filharmonikusok hangversenyének köz-vetítése. 23.50: Hírek három nyelven. 24: Vendégül zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hi-rek. 11: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 15.05: Szórakoztató zene. 15.20: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.40: A konyha órája. 17.10: A diákok órája. 17.45: Közlemények. 18: Csevegés. 18.50: Flótazene. Jenux-Sonatine, Langer: Konzertstück Es-Dur. 19: Német nyelvlecke. 19.30: Cigányzene. 20.30: Csevegés. 21.15: A budapesti fil-harmónikusok hgv. Bach: Simoniette. Beethoven: Pastorale, Tschajkovski: Simfonie 5. 23.50: Hírek. 23.50: Hglem. 20.20: Cigányzene.

VARSO. 19: Hírek. 19.15: Könnyű ze-ne. 19.45: Fiatalok órája. 20.25: Hírek. 21: Könnyű zene. 22: Zenekari és ének-hgv. 21.45: Hírek. 23: Hglem. 23.20: Szó-

rakoztató hgv.

BÉCS. 17.05: Délutáni hírek. 17.10: Ismert művészek hglem. 19: Dalok. 21.15: Szimfonikus hgv. 23.50: Táncczene. 1—2 Srámlí zene.

KEDD, NOVEMBER 13.

BUKAREST. 18: Hglem. 19: Hírek. 19.15: Hglem. 20: Előadás. 20.20: Hglem. Kamara-zene. 20.45: Előadás. 21: Zenekari és hegedű hgv. Schumann: Genoveva nyitány, Tschaj-kovszky: Violinkoncert D-dur. 22.15: Dvorak: Új világ 5-ik szimfónia. 23: Hírek 3 nyelven.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek 11: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harang-szó. 13.05: Hglem. 13.20: Hírek. 14.30: Hgv. két fuvalán. 15.40: A konyha órája. 17.10: Az asszonyok órája. 17.45: Közlemények. 18: Szalonzene. 19: Két vonósnegyes. 20.50: Cse-vegés. 21.25: Szavaltat és cigányzene. 21.30: Hírek. 22.50: Zenekari hgv. Mozart: Don Juan nyitány. Dittersdorf: Simphonie C-dur. Rekay: Suite, Siklós: Magyar rapszódia. 24: Német előadás. 0.15: Dzsezz.

VARSO. 18: Hegedű hgv. 18.35: Hglem. 19: Hírek. 19.15: Brahms: E-moll gordonkaszoná-ta. 19.45: Irodalmi előadás. 20: Hglem. 20.30: Hglem. 20.45: Hírek. 21.45: Hírek. 22: Moni-uszko: Új Don-Juan, operája. 23: Hglem. 23.45: Angol előadás. 24: Közlemények. 0.05: Tán-czene.

BÉCS. 17: Hglem. 18.20: Spanyol táncok. 20: Esti hírek. 20.30: Leo Fall-óra. 21.50: A bécsi szimf. hgv. Wagner: Tristan és Izolda. Gluck: Orpheus és Eurydike. Wagner: Lohengrin, Schumann: Hermann és Dorothea, Saint Saens: Sámson és Delila. Gounod: Margarethe, Romeo és Julia. 23.50: Táncczene.

SZERDA, NOVEMBER 14.

BUKAREST. 18: Szórakoztató zene. 20: Elő-adás. 20.20: Hglem. 20.45: Előadás. 21: Zongorahgv. 21.30: Előadás. 21.45: Dalhgv. 22.05: Táncczene és román népdalok. 23: Hírek. 23.20: Táncczene.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harang-szó. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: Hegedű-és zongorahgv. Beethoven: D-dur, Chopin: Im-promptu, Etűde Es-dur, Paradis—Bunkin: Sici-lierine, Massenet: Meditation. Hubay: Schu-mann, Liszt-művek. 15.40: A konyha órája. 17.10: A diákok órája. 17.45: Közlemények. 18: Csevegés. 18.30: Hglem. 19: Olasz óra. 19.30: Hglem. 19.50: Felolvasás. 20.30: Puccini: Pil-langó kisasszony. 23.25: Hírek. 23.45: Cigány-zene. 0.15: Dzsezz.

VARSO. 19: Hírek. 20: Hglem. 22: Chopin-

hgv. 22.30: Angol előadás. 22.40: Gordonka-zene. 23: Hglem. 23.15: Hglem. 23.35: Tánccze-ne. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 17.10: Cigánydalok, hglem. 18.05: A ma zenéje. 20.20: Híradó a londoni olasz—angol futballmeccsről. 20.30: Fuvószene. 22: Der Riebe Augustin. 23.10: Esti hgv. 0.42—2: Tán-czene.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 15.

BUKAREST. 18: Szalonzene. 19: Hírek. 19.10: Szalonzene. 20: Előadások. 20.35: Mo-zart: Szóktetés a szerályból. 23.30: Hírek.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harang-szó. 13.05: Szalonzene. 14.30: A postások zene-karának hgv. 15.40: A konyha órája. 17.10: Az asszonyok órája. 17.45: Közlemények. 18: Mezőgazdák. 18.35: Cigányzene. 19.30: Cse-vegés. 20.05: Dalhgv. Veracini: Pastorale, Ros-sini: A szevillai borbély. Donizetti: Lucia di Lammermoor. 20.45: Külpolitikai szemle. 21: Vigjáték. 22.50: Hírek. 23.50: Cigányzene.

VARSO. 16.45: Hglem. 17.45: Francia nyelv-lecke. 18: Hangjáték. 19.15: Beethoven: Son-ate pathétique C-moll. 19.35: Hglem. 20: Hglem. 20.30: Hglem. 20.45: Hírek. 21: Könnyű zene. Ének. 21.45: Hírek. 22: Zenekari és zongora-zene. 23: Hglem. 23.15: Táncczene. 23.35: Tán-czene. 23.45: Angol csevegés. 24: Közlemények. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 17: Délutáni hgv. Egyvelegek, táncok. 19: G-moll zongoraneves. 21: Viktória és a huszárja. 23.30: Esti hírek. 23.50: Operakettő-sök. 0.50—2: Táncczene.

PÉNTEK, NOVEMBER 16.

BUKAREST. 18: Szórakoztató hgv. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hgv. 20: Elő-adás. 20.20: Hglem. 21: Zenekari és hege-dűhangverseny. Wagner: A Mesterdalnok-kok, Brahms — Violin koncert. D-dur. 23: Hírek.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harang-szó. 15.05: Zenekari hgv. 15.30: Hi-rek. 14.50: Hglem. 17.45: Közlemények. 18: Szalonkvintett. 19.05: Zenekari hgv. Beethoven: Ravel művek. 19.30: Sport. 20.10: Előadás. 20.30: Verdi: Othello. 23.50: Cigányzene. 24: Katonazene. Ma-gyar indulók.

VARSO. 19: Hírek. 19.15: Hglem. 20: Könnyű zene. 20.20: Aktualitások. 20.30: Kérvári zene. 20.45: Hírek. 21.15: Zene-

kari és zongorahgv. 23.50: Szavaltat. 23.40: Hglem. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 17.10: Hangosfilmekből. 20: Esti hírek. 20.40: Szlav mesterek Dvorák, Tschajkovszky. 22.20: Ismert művészek. 23.10: Szórakoztató hgv. 23.30: Esti hi-rek. 0.50—2: Bécsi zene.

Szombat, november 17.

BUKAREST. 18: Szórakoztató hgv. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hgv. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek. Slágerek. 21: Román kórusok. 21.45: Áriák és da-lok. Mozart: Figaro házassága, Debussy: Mandoline. Puccini: A bohémek, Brailoiu Nemzeti tárcok. 22.15: Kelet a zenében. 23: Hírek három nyelven. 23.30: Vendég-lői zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harang-szó. 13.05: Trió. 15.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 17.45: Közlemények. 18: Cse-vegés. 18.35: Az Opera zenekarának hgv. Strauss: Ali baba és a negyven rab-ló. Szirmai: Intermezzo. 19.45: Leveles-láda. 20.20: Hanglemezek. 21.10: Az aranylánc, hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Dzsezz.

VARSO. 19.15: Hegedűzene. 19.45: Hangjáték. 20: Férfi kórus. 21: Könnyű zene. 22: Zenekari és dalhangverseny. 23: Hanglemezek. 23.15: Táncczene. 0.05: Hangjáték. 0.35: Hanglemezek. 1: Tán-czene.

BÉCS. 18.05: Bécsi dalok és indulók. 20.35: Kórus. 21.35: Strausstól Lehárig. 23: Táncczene. 23.50: Esti hírek. 23.50: Táncczene. 1—2: Srámlízene.

Előkelő fővárosi illatszergyár

Erdély-Bánság (vagy annak egyes körzetei részére saját autóval, vagy vasuti bérlet tel rendelkező, illatszertáraknál, drogériák-nál és gyógyszeráraknál jól bevezetett

képviselőt keres.

Részletes ajánlatok „Vieux-Temps” ielgére a B. L. bukaresti kiadóiába küldendők (Calea Moșilor 59 etai II).

Miért vette ezt a lányt egy gazdag ember feleségül

Egy gépirónő elmondja regényes történetét

B. R., akit nemrégiben feleségül vett egy dúsgazdag gyáros fia, egy interviewban a következőket mondta: „On azt kérdezi, hogy miért választott a férjem? Nos, — gépirónő voltam az apja irodájában. Nem vehettem magamnak drága ruhákat, mint azok a lányok, akikkel különben érintkezett, azonban a legnagyobb gondot fordítottam bőröm ápolására. Férjem időközben bevallotta, hogy figyelmét először gyönyörű teintem hívta fel rá. Alig tudtam Tokalon bőrtápszer használni, fenéret nappalra és rozsaszintű éjszakára. Egyenesen csodálatos, hogy kinézésem alig pár nap alatt mennyire megjavult. Sohasem fogok más crémeket használni.”

A zsirtalan Tokalon Crème (fehér) bőrtápszerben, ebben a híres párisi crém-ben tiszta olívaolaj és tejszín van. Ezek behatolnak a pórusokba és eltávolítják a tisztátalanságokat, melyeket víz és szappan nem érhetnek el. Mitesszerek, kitágult pórusok és minden bőr-hiba gyorsan eltűnnek. A bőr friss, puha és tiszta lesz. A ráncok eltávolítására használjon Tokalon Crème „Biocel” bőrtápszer (rozsaszínűt), ezt, a Dr. Stejskal wieni egyetemi tanár csodálatos felfedezését.

Egy új és szép teint 28 nap alatt való eléréséért szavatolnak, ha a Tokalon Crème bőrtápszer utasítás szerint használja, ellenkező esetben a vételárát visszatérítik.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban. Új, mérsékelt árak: Tokalon Crème, fehér 50.— Lei-től, Tokalon Crème bőrtápszer, rozsaszínű 60.— Lei-től.

Kartársak
Probálják ki

a
Piccolo

27 s 28 sz
borotvát

Kapható

Giovanni
Chinese
BUCURESTI
Str. Carol 24.

Japán dumping rádió

Hálózati készülék. Gyönyörű modell Selectiv. Hallható az összes európai állomások Két évi iótállás **3000 lei.** Compania Română de Voiași Turism Cluj, Piața Mihai Viteazul 40. Etaj I. Telefon 865

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNACZ S.** 122 szövegrajzzal. 260 oldal ára **120 Lei**
Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

BARANYAI GYÖRGY

alsótömösi cserépkályhagyártólakata,
BRASSO, VASUT-UTCA 7 SZÁM.
Teutsch-gépgyár mellett.

**Vállal javításokat
és átrakásokat is.**

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegtől hirdetés megismeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Témplányt nem adunk.

„MERCUR CAMIONAI” autószerelő vállalat.

Brassó, Alexandru Vaida-Voevod (volt Csizmadia-utca) 8 telefon 4-35. Árut és butort különleges díjtételek mellett szállít Nagyszebenbe, Szászvárosra, Lugosra, Aradra, Temesvárra, Gyulafehérvárra, Nagenyedre, Tordára, Kolozsvárra. Minden szállítmányért teljes felelősséget vállal.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár elfogad

jegyzéseket
az 1934 évi 4 1/2%-os

„országfejlesztési kölcsönre”

Jegyzési határidő november 30-ig.

A jegyzésnél 20% erejéig elfogadásra kerülő

állampapírok vételéről

kedvező feltételek mellett gondoskodik.

Vétel-e'adás

Jólbevezetett textil- és rövidáruüzlet forgalmas mezőváros főterén elköltözés miatt átadó. Cim 16017 sz. alatt a brassói kiadóban.

Eladó Brassó központjában fekvő kézmű- és rövidáru üzlet. Cim „Saxonia” Mihály vajda (Kolostor) utca 14. 16055

Egy üzemképes állapotban levő Cormik gyártmányú fagyógó-motor jutányosan eladó. Kovács Imre Uzon, jud. Treiscaune. 16061

Állást nyer

Keresünk azonnali belépésre hármunkhoz, szerkovácsot, ki kaplapokat tud nyújtani (Breiter). Ajánlkozók közzöljék eddigi specialitásukat: Schramm, Hüttl et Schmidt A. G. Toplej, jud. Severin cimre. 16018

ARCOSA

kizárólagosan

női felöltők és ruhák

áruháza.

Állandó nagy választék legújabb francia és angol modellekben.

Gyermekek- és női felöltők különböző szövetekből, különféle szőrmézéssel.

Olcsó árak.

Minden igényeknek megfelelő délutáni- és estélyi ruhák.

Arcosa

BUKAREST, Cal. Victoriei Nr. 33
(Casa Frascati). Telefon Nr. 3-64-67

Biztos tőkebefektetés

Elsőrendű regáti bort értékesítő szövetkezet egész Erdély és Bánátban leendő bevezetésre és állandó eladás céljából

nagyobb városokban fióktelepet létesít.

amelyhez lehetőleg 300-500.000 lei tőkével rendelkező szakembereket keres, akik rayon-fióktelepeket átvenni hajlandók. Jelentkezések ajánlatokat Belgiana A. G. Timisoara, Str. Eminescu (Zapolya u) 6. tel 22 80 címre küldiek

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ára 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

250—300 HP kifogástalan állapotban levő teltstabil

gőzgépet keresünk megvételre.

Productiunea Forestiera
Regnicolară Oia.,
Braşov.

Ha bármilyen könyvre

van szüksége, legyen az regény vagy szakkönyv, szindarab, divallap, vagy kotta, forduljon bizalommal a Brassói Lapok Könyvostályához, Brassó.

1934—1935. „A Világ Hangja” 18 2000 méterig a Minerva „Cornette” Luxus-Super

Aut fűdingszabályozó, aut. állomásbeállító, ényjezés-sel, aut hullámhossz és hangsz. nezet-szabályozó, 9 Wattos végerősítő, modern lámpákkal. Mielőtt határozna feltétlenül hasonlítsa össze kiválasztott rádiójával

Előzetesen kiszolgálja **BRAUN S.** rádió- és díjmentesen bemutatja: **Brassó, Str. N. Titulescu (v. Tehénpiac) 7.**

Kedvező fizetési feltételek!
Standard, Orion, Lumofon rádiók állandóan raktáron!

Berendezett udvari üzlet-helyiség 20 méter hosszú, irodahelyiséggel és klotzettel Brassó főterén, kereskedelmi központban azonnalra kiadó. Cim a brassói kiadóhivatalban

Bukarest

BRASSÓI BURGONYA fehér és rózsza, kitűnő minőségű elsőosztályú áru, mázsánként 150 lei, hazaszállítva 50 kg-os zsákokban (legkisebb mennyiség 100 kg.) Rendeléseket felvesz Union S. A. Bucuresti, Calea Plevnei 159 (Lessel gyár). Telefon 3-80-45.

Berkovici Lulu kozmetikai intézetében (Bukarest, Str. Nicolae Bălcescu 39 bis II. em.) legmodernebb arc- és testápolás, helyifogyasztás, manicure. Díjtalan tanácsadás. Dolgozó nőknek 50% kedvezmény. Telefon 2-47-51. 21012

Dr. Keszenbaumné egész-ségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21158-b

„Lombard” Str. St. Jonica 11. Legmagasabb aron vásárolj aranyat és mindennemű ékszert. Pénzt folyósít azonnal bármire. Osztálysorsjegyek eladási iroda. (Magyar levelezés.) 21155-b

Kozmetikusné bécsi diplomával, elsőrendű arckezelések, gyögmasszázsok, pedikűr, fürdő. Manhardt Irma, 21. Bukarest, Str. Luterana Scara B. Parterre. 21112-b

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendej 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11.